

**ATSTĀSIM RĪGU SAVIEM BĒRNIEM!
SABIEDRĪBAS IESAISTĪŠANA RĪGAS VĒSTURISKĀ
CENTRA NĀKOTNES ATTĪSTĪBAS VĪZIJAS
VEIDOŠANĀ**

Projekta gala ziņojums

Sagatavoja Aivita Putniņa, Guntra Aistara

2001. gada 19. decembrī

**Projektu finsiāli atbalsta Baltijas-Amerikas partnerattiecību fonds, Sorosa
Fonds-Latvija**

**Projekta gaitā palīdzējuši ir: A/s Mediaparks, Latvijas Universitāte, "Diena",
"Neatkarīgā Rīta Avīze", "Panorama Latvii", universālveikals "Centrs", Rīgas
dome un visi aptaujuun diskusiju dalībnieki**

SATURS

Ievads	4
1. Metodoloģija	6
1.1. Aptauja.....	6
1.2. Diskusijas.....	6
2. Aptauja	9
2.1. Aptaujas dalībnieki.....	9
2.2. Aptaujas rezultāti.....	10
2.2.1. Apbūve.....	10
2.2.2. Transports.....	11
2.2.3. Zaļā zona.....	12
2.2.4. Vide.....	12
2.2.5. Kultūra.....	12
2.2.6. Rīdžinieki – sociāli ekonomiskā vide.....	13
2.2.7. Ekonomikas vide.....	14
2.2.8. Attīstības politika un tās kvalitāte.....	14
3. Diskusijas	16
3.1. Diskusiju metode.....	16
3.2. Diskusiju rezultāti.....	16
3.2.1. Apbūve.....	16
3.2.1.1. Decentralizācija.....	17
3.2.1.2. Apbūves funkcijas.....	17
3.2.1.3. Apbūves kvalitāte.....	18
3.2.2. Transports.....	19
3.2.3. Zaļā zona, parki un ekoloģija.....	20
3.2.4. Kultūra.....	21
3.2.5. Rīdžinieki.....	21
3.2.5.1. Sabiedrības noslāņošanās.....	22
3.2.5.2. Izglītība.....	23
3.2.5.3. Fiziskā drošība.....	23
3.2.5.4. Politikas kvalitāte.....	23
3.2.6. Ekonomiskais pamats.....	23
3.2.6.1. Līdzsvarota un decentralizēta ekonomika.....	24
3.2.6.2. Uzņēmējdarbības veicināšana un nodokļu sistēmas sakārtošana.....	25
3.2.6.3. Ekonomikas elementi.....	26
4. Vīzija	26
4.1. Sociālā vide.....	26
4.2. Apbūve.....	26
4.3. Apbūves politika.....	27
4.4. Vide.....	27
4.5. Ekonomikas vide.....	27
5. Draudi attīstības vīzijai	28
5.1. Attīstības politika.....	28
5.2. Sabiedrības problēmas.....	29
5.3. Apbūve.....	29
5.4. Transports.....	30
5.5. Vide un zaļā zona.....	30
5.6. Ekonomikas vide.....	30

6. Salīdzinājums ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas izstrādāto Vīziju 2020.....	31
7. Sabiedrības vīzija: līdzsvarota un ilgtspējīga?	33
7.1. Ekonomiskā attīstība.....	33
7.2. Vide.....	33
7.3. Sociālā drošība.....	35
Secinājumi un rekomendācijas.....	36
Pielikumi:	
1. Pielikums. Diskusiju dalībnieku saraksts.....	38
2. Pielikums. Diskusiju rezultāti.....	41
3. Pielikums. Aptaujas anketa.....	56
4. Pielikums. Diskusiju plāns.....	57
5. Pielikums. Vīzijas shēma.....	61
6. Pielikums. Draudu kopsavilkums.....	63
7. Pielikums. Diskusiju atšifrējuma tabulas.....	65
8. Pielikums. Diskusiju kopsavilkumi.....	72

IEVADS

Rīga ir ne tikai skaista pilsēta un dzīves vide pašreizējai paaudzei, bet tā ir arī Latvijas nacionāla bagātība un starptautiska vērtība. To apliecina Rīgas vēsturiskā centra iekļaušana UNESCO Pasaules kultūras mantojuma sarakstā. Par to liecina ārzemju tūristu atzinīgie vārdi par Rīgas eiropisko veidolu un skaistumu. Par to liecina politiķu izteikumi par Rīgu kā Baltijas jūras reģiona metropoli un uzņēmēju dotais Rīgas ekonomiskā potenciāla augstais novērtējums. Tam pierādījums ir pašu rīdzinieku mīlestība pret savu pilsētu. Mūsu uzdevums ir saglabāt šīs vērtības nākamajām paaudzēm un nenoplicināt tās īstermiņa interešu vārdā. To var panākt, tikai pašiem rīdziniekiem aktīvi iesaistoties un līdzdarbojoties Rīgas attīstības plānošanā un apspriešanā.

Rīgas potenciāls meklējams ne vien jūgendstila arhitektūrā, vēsturiskās koka ēkās, parku un bulvāru estētikā, multikulturālās mākslas un sadzīves vērtībās, rūpniecības infrastruktūrā. Rīgas galvenais potenciāls ir tās iedzīvotājos, kuri šīs vērtības prot izmantot, saglabāt un attīstīt nākamajām paaudzēm un kuri grib un spēj būt savas pilsētas saimnieki. 21. gadsimtā Rīga nedrīkst būt bezpersoniska un pilsoniski inerta pilsētvidnieciska zona, kuru veido šauras politiķu, ekspertu un ekonomisko interešu aprindas, kā tas lielā mērā bijis pēdējās desmitgadēs. Rīgas nākotnes vīzija, Rīgas identitāte un attīstības plāni ir visus rīdziniekus skaroši un interesējoši jautājumi. Tāpēc tie ir publiski jāapspriež un publiski jārisina ar dažādu iedzīvotāju un interešu grupu līdzdarbību.

Vīzijas izstrādes projekts ir tieši saistīts ar “Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un attīstības plāna” (RVCSAP) izstrādi, kuru Rīgas dome ir paredzējusi sagatavot tuvākā laikā. Rīgas vēsture pēdējos gadu desmitos lielā mērā ir bijusi ekspertu vēsture. Sabiedrības iesaistīšanās pilsētas attīstības jautājumu risināšanā ir bijusi mazskaitlīga un formāla. Vīzijas izstrādes projekts tika veidots ar mērķi veicināt iedzīvotāju iesaistīšanos RVCSAP izstrādāšanā.

Projekta galvenie mērķi ir:

- Iesaistīt pēc iespējas plašāku sabiedrību Rīgas vēsturiskā centra attīstības vīzijas¹ radīšanā.
- Izstrādāt Rīgas attīstības kopīgu vīziju.
- Pārbaudīt praksē sabiedrības iesaistīšanas metodoloģiju.

Projekta mērķi sasaucas ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas izveidoto vīziju 2020. Taču SPI projekta vīzija ir plašāka – tā ietver arī sociālo, ekonomikas, transporta jomas. Papildus, SPI projekta mērķis bija uzklaut un padarīt dzirdamu tieši sabiedrības viedokli. Līdz ar to SPI projekta materiālu var lietot plašāk – kā pamatu speciālistu un politiķu diskusijai ar sabiedrību. Vīzijas sadaļā sniegts neliels komentārs par Vīzijas 2020 saistību ar SPI veidoto vīziju.

¹ *Vīzija* ir vispārīgi formulēts, vispusīgs nākotnes pilsētvides attīstības redzējums. Vīzija ir attīstības plānošanas procesa sākuma posms. Šajā posmā iedzīvotāju viedoklis nosaka galvenokārt attīstības tendences un problēmas, nevis šo problēmu risinājumus. Pēc vīzijas izstrādāšanas ar to strādās profesionāli eksperti un piedāvās konkrētus risinājumus.

Vīzijas izstrādes projekts ir daļa no iecerēta plašāka SPI rīcībprojekta “Rīgas attīstības plāna sabiedriskās iesaistes iniciatīva *Atstāsim Rīgu saviem bērniem*”. Šā rīcībplāna kopumā galvenais mērķis ir iesaistīt rīdziniekus Rīgas vēsturiskā centra attīstības un saglabāšanas plāna izstrādāšanā un īstenošanā. Tāpēc SPI projekta ietvaros ir paredzējis izvērst darbību vēl divos virzienos.

- sadarbība ar Rīgas domi RVCSAP izstrādāšanas gaitā;
- līdzšinējās attīstības politikas izvērtēšana un rekomendāciju sniegšana.

Projekta darba grupa

Sabiedriskās politikas institūts ir nevalstiskā organizācija, kuras misija ir sniegt kvalificētu ekspertīzi un ieteikumus atbildīgas politikas veidošanai, veicināt iedzīvotāju iesaistīšanos un līdzdarbību lēmumu pieņemšanā un politikas veidošanā.

Sabiedrības vīzijas veidošanu un apkopošanu uzņēmās SPI eksperti – Aivita Putniņa (projekta vadītāja), Guntra Aistara (projekta koordinatore); Svetlana Djačkova (projekta koordinatore), Velta Mazūre (vadītāja asistente) un ekspertes Nadežda Ivanova, Jūlija Kuzņecova-Makarovska, kā arī Latvijas Universitātes Sociālo zinātņu fakultātes studenti. Kā konsultants projekta izstrādē tika pieaicināts asociētais profesors Tālis Tisenkopfs un vairāki dažādu profesiju sabiedrības pārstāvji, kuri atbalstīja darba grupu projekta garumā.

Projekta dalībnieki

Kopumā projekta gaitā savu viedokli izteica 1322 cilvēki. 1162 savu viedokli izteica ar anketu palīdzību, bet 160 piedalījās grupu diskusijās.

Ziņojuma uzbūve

Pirmajā nodaļā apkopti metodoloģiskie norādījumi, kas varētu būt derīgi līdzīgu projektu veikšanai citviet Latvijā.

Projektā apvienoti divi vīzijas veidošanas ceļi. Daļa viedokļu tika savākti ar anketu palīdzību. Anketu varēja aizpildīt jebkurš interesents pie stendiem pilsētas centrā, izgriežot to no avīzes vai nosūtot to Internetā. Aptaujās paustais viedoklis ir analizēts otrajā nodaļā. Trešajā nodaļā apkopotas un analizētas diskusijas. Diskusiju grupas tika veidotas, lai aptvertu dažādas interešu un vecuma grupas.

Abu veida vīzijas izmantotas par pamatu kopējas vīzijas iezīmēšanai. Ceturtajā nodaļā apkopotas atsevišķo grupu vīzijas, izceļot biežāk minētos saderīgos elementus. Pārējie elementi ir ņemti vērā diskusiju analīzē.

Diskusijās un aptaujās minētie draudi pilsētas attīstībai tiek analizēti atsevišķā – piektajā - nodaļā.

Sestajā nodaļā īsi aplūkota Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas izstrādātā vīzija 2020.

Septītajā noslēguma nodaļā projekta dalībnieku piedāvātā vīzija izvērtēta no ilgtspējīgas attīstības viedokļa.

1. METODOLOĢIJA

1.1. Aptauja

Anketa (skatīt 3. pielikumu)

Aptauja tika veidota pamatā balstoties uz atvērtajiem jautājumiem. Tie ļauj uzzināt sabiedrības pašas formulētu viedokli. Tie tika formulēti, lai pārklātu visas jomas un aktuālākās problēmas. Pirmajā atvērtajā jautājumā tika vaicāts par 3 lietām/ procesiem/ notikumiem, kas Rīgas centrā ir lepnuma vērti. Viens atvērtais jautājums tika veltīts draudiem pilsētas attīstībai, vēl viens - dalībnieku ieteikumu izziņošanai. Pēdējam jautājumam tika izmantots formulējums “Ja es būtu Rīgas mērs..”, kas ļauj atbildīgi domāt par pilsētas attīstību.

Metodoloģiskā ziņā atvērtos jautājumus vēlāk grūti apstrādāt. Iegūtās atbildes tika kodētas, sadalot tos iepriekš pieņemtās vairākās jomās: apbūve un ainava, pieminekļi un zīmes, sociāli-ekonomiskie jautājumi, kultūra, zaļā zona, politika. Šīs jomas tika izdalītas, sākotnēji izsverot aptaujas rezultātus. Vēlāk atbilžu kodi tika salīdzināti ar atbilžu skaitu un veikta otrreizēja kodēšana, pārgrupējot un apvienojot līdzīgas atbildes.

Populārākās problēmas - transports, zaļā zona, apbūve tika ietvertas arī slēgtajos jautājumos. Dalībniekiem tika piedāvāti dažādi risinājumi, kurus tiem vajadzēja prioritizēt vai izvērtēt. Jāatzīst, ka dalībniekiem pašiem anketas aizpildot, dažiem dalībniekiem šie jautājumi varēja būt formulēti par sarežģītu.

Aptaujas process

Visaktīvākā dalība bija vērojama pie stendiem. Šis arī bija finansiāli visdārgākais aptaujas veids. Taču tas vislabāk atbilda projekta izvirzītajiem mērķiem, jo ļāva cilvēkiem pašiem aizpildīt anketas un arī informēja par projektu.

Anketas avīzēs tika maz aizpildītas un atgrieztas. Laikrakstā “Diena” tika publicēta saīsināta anketa, “Neatkarīgajā Rīta Avīzē” un “Panorama Latvii” - pilna anketa.

Efektīva bija anketēšana dažādās pilsētas vietās: cilvēki labprāt piekrita atbildēt uz jautājumiem. Problēmas radīja anketēšana pieturvietās, gaidot sabiedrisko transportu - daži dalībnieki nevēlējās palaist garām gaidīto transporta līdzekli.

Efektīva ir anketas ievietošana Internetā. Tiesa, dalībnieku skaitu ierobežo piekļuve Internetam un nepietiekoša anketas popularizēšana citās mājas lapās.

1.2. Diskusijas

Jāņem vērā, ka dalībnieku sasaukšana ir darbietilpīgs process. Lai arī dažas grupas spēja pašas organizēties, visbiežāk vajadzēja vienoties ar individuāliem biedriem. Līdz ar to, iecerētā sabiedrisko organizāciju pārstāvniecības ideja pilnībā diskusijās neattaisnojās.

Diskusiju shēma (skatīt 4. pielikumu)

Diskusiju shēma tika veidotas, balstoties uz līdzīgu vīzijas veidošanas pieredzi citur pasaulē. Diskusijas rezultātā bija nepieciešams radīt vienotu grupas viedokli. Līdz ar to diskusijas mērķis bija ne tikai iegūt informāciju, bet arī rosināt dalībniekus uz klausīt citu dalībnieku viedokli un argumentēt savējo, galarezultātā radot kolektīvu viedokli.

Kā iesildīšanās uzdevums līdz ar vārdu tika lūgts nosaukt 3 lietas/ procesus/ notikumus Rīgas centrā, kas dalībniekiem liekas visnozīmīgākie.

Otra uzdevuma mērķis bija 2-4 cilvēku grupas vīzijas iegūšana. Uzdevuma sākumā katram dalībniekam lūdzām izveidot savu vīzijas versiju, pietuvinot to dalībnieka paša pieredzei. Šī uzdevuma laikā grupa tiek sadalīta mazākās grupās. Šīs nodarbības ietvaros dalībniekiem tika izdalītas konfektes dažādu krāsu papīrišos. Tikpat labi grupas var lozēt vai dalībnieki paši var skaitīties uz 1,2,3. Taču grupām vajadzētu būt dažādām dalībnieku ziņā, tajās nevajadzētu nokļūt tiem pašiem cilvēkiem, kas atnākuši kopā.

Grupas ietvaros individuālās vīzijas tiek apkopotas un attīstītas tālāk. Kā vienojošs motīvs kopdarbam tika ieviesti 'spēles noteikumi' - vīzija jāizstrādā priekšā stādīšanai Rīgas domē. Vīzijas pasniegšanas veids tika piedāvāts visdažādākais. Dalībnieki visbiežāk izmantoja stāstījuma formu, retāk - zīmējumu vai shēmu.

Trešā uzdevumā tika lūgts izstrādāt negatīvo vīziju draudu formā. Šis darbs var notikt gan iepriekš izveidotajā mazajā grupā, gan individuāli. Dalībnieki uz lapiņām atzīmē atsevišķus 6 draudus. Ja grupa ir liela, var lūgt grupā šos draudus apstrādāt. Ja neliela - katrs dalībnieks rindas kārtībā sauc draudus, kuri vēl nav minēti iepriekš. Diskusijas veicinātājs šos draudus grupē pa jomām uz īpašas tam sagatavotas papīra loksnes. Uzdevuma beigās, dalībniekiem katram tiek izdalītas pa 3 uzlīmēm vai krāsu flomasteriem (nosakot, ka ar to drīkst iezīmēt tikai 3 punktus), kurus var izmantot, iezīmējot ar visām 'balsīm' vienu draudu vai veltot tās vairākiem draudiem. Šis uzdevums ļauj dalībniekiem nedaudz izkustēties un atpūsties. Kad dalībnieki nobalsojuši, diskusijas veicinātājs nosauc vispopulārākos draudus.

Ceturtajā uzdevumā tiek veidota kopējā grupas vīzija, balstoties uz prāta kartes metodi. Katra no mazajām darba grupām sauc savas vīzijas elementus un piedāvā saiknes ar jau nosauktajiem citu grupu elementiem. 'Prāta karte' ļauj izvērst vīziju pa vairākām savstarpēji saistītām jomām - ekonomisko pamatu, apbūvi, transportu, sociālo vidi un ekoloģisko vidi. 'Prāta kartes' metode ļauj dalībniekiem vienoties un precizēt savas idejas un meklēt risinājumus sevis apzinātām problēmām. Kad vīzija izveidota un nevienam nekas nav iebilstams, katram dalībniekam tiek iedalīts vēl pa 3 balsīm, kuras tie ievieto grupas vīzijā. Veicinātājs apkopo balsošanas rezultātus.

Nobeigumā dalībnieki tiek aicināti izteikt savstarpējus novēlējumus. Tas ļauj pabeigt diskusiju pozitīvā gaisotnē.

Diskusijas norise

Diskusijas gaita tika ierakstīta diktofonā, ieraksts vēlāk atšifrēts un izmantots analizē.

Dalībnieki tika mudināti pierakstus izdarīt uz neliela formāta līmējamām lapām. Tas ļauj īsi formulēt idejas un vēlāk tās pārgrupēt. Pieraksti arī tika izmantoti diskusijas atšifrējot. Dalībniekiem tika piedāvātas arī lielās lapas mazo grupu vīzijas veidošanai.

Balsošana par prioritātēm pēc draudu un kopējās vīzijas izveidošanas ļauj noteikt aktuālākās problēmas un risinājumus. Tas ļauj atklāt neatliekamākos pasākumus, veidojot attīstības plānu un pilsētas mērķprogrammu.

Daļa dalībnieku nebija apmierināta ar izvēlēto metodi, jo tā ierobežoja individuālas izteikšanās iespēju.

Rezultātu apstrāde

Visi diskusiju transkripti tika kodēti tabulās līdzīgi kā aptaujas materiāli (skatīt 6.-8. pielikumus). Tas ļauj analizēt izteikumu biežumu kopumā. Papildus, analizējot draudus un vīziju, tika ņemts vērā balsu skaits, kas piešķirts attiecīgajam izteikumam.

2. APTAUJA

Aptaujā piedalījās 1162 dalībnieku (dalībnieku apkopojumu skatīt 3. pielikumā). Šī nebija tipiska socioloģiska aptauja, jo aptaujātie netika īpaši izvēlēti un tajā brīvi varēja piedalīties jebkurš interesents. Kopumā aptaujā vienmērīgi pārstāvēti visi Latvijas iedzīvotāji, lai arī dalībnieku vidū ir neliels jaunatnes pārsvars. Kopējais dalībnieku skaits atbilst reprezentatīvai socioloģiskai aptaujai Latvijas mērogā (tādai, kuras dalībnieku skaits ir pietiekams, lai no rezultātiem var spriest par visu iedzīvotāju viedokli). Iespējams, ka aptaujā lielāka iespēja bija piedalīties kājāmgājējiem, jo aptaujas stendi tika izlikti vietās Rīgas centrā, kur tiem varēja piekļūt tikai kājāmgājēji. Taču daļa interviju notika arī pie tirdzniecības vietām, kur ērti iespējams piekļūt arī autobraucējiem. Papildus, diskusiju rezultāti, kur dalībnieku rekrutēšana nebija atkarīga no piekļūšanas veida, bet profesionālās vai cita veida piederības, uzrāda līdzīgus rezultātus.

Paši aptaujas jautājumi lielākoties bija atvērti un dalībnieki varēja piedāvāt savas brīvi veidotas atbildes. Līdz ar to atbilžu procenti atspoguļo nevis dalībnieku atbalstu konkrētai problēmai, bet drīzāk dalībnieku pašu brīvi izvēlētas prioritātes. Dalībnieku izvirzītās prioritātes tika grupētas atbilstoši tēmai un tad pārvērstas absolūtos skaitļos un procentos. Tika piedāvāti arī divi slēgti jautājumi, kuros dalībniekiem bija jāizvēlas starp jau formulētām prioritātēm. Atbildes uz slēgtajiem jautājumiem parāda, ka iepriekš formulētām prioritātēm ir lielāks atbalsts nekā tad, ja prioritātes izvirza paši dalībnieki un vēlāk tās tiek summētas. Taču prioritāšu izvirzīšanas uzticēšana pašiem dalībniekiem ļauj atklāt nopietnākās problēmas pašu dalībnieku skatījumā.

2.1. Aptaujas dalībnieki

Izrādās, ka visefektīvākā dalības forma ir bijusi stendu izvietošana pilsētā. Lielākā daļa jeb 60% dalībnieku paši aizpildīja anketas pie centrā izvietotajiem stendiem - pie Latvijas Universitātes galvenās ēkas, pie Laimas pulksteņa, pie universālveikala Centrs. 35% tika intervēti dažādās Rīgas vietās - pie Pareizticīgo katedrāles, pie Imantas pulksteņa, Stacijas laukumā, Alberta laukumā, Strēlnieku laukumā, pie Juglas tirgus, pie Imantas tirgus. 4% aizpildīja anketas Internetā, bet 1% aizpildīja avīzēs publicētās anketas.

Jaunākajam aptaujas dalībniekam ir 12 gadi, vecākajam – 85. Visvairāk dalībnieku ir tieši jaunatnes vidū: 43% dalībnieku ir vecumā no 12-25 gadiem. Savukārt vecuma grupu 50-85 gadi pārstāv 15% dalībnieku. Respondentu sadalījums pēc dzimuma ir aptuveni vienmērīgs - 43% vīriešu un 57% sieviešu. Raugoties pēc nodarbinātības kritērija, 40% dalībnieku ir skolēni un studenti, 33% dalībnieku ir speciālisti un vecākie speciālisti., 7% pensionāri un invalīdi, 6% pakalpojumu un tirdzniecības sfēras darbinieki.

Spriežot pēc izglītības, 34% dalībnieku ir augstākā izglītība, 32% - vidējā, 23% vidējā speciālā vai profesionālā izglītība, 11% - pamata vai nepabeigta vidējā izglītība.

Lielākā daļa dalībnieku - 64% - dzīvo ārpus centra Rīgā, 18% pašā Rīgas centrā, 17% - citā Latvijas pilsētā, bet 1% - ārpus Latvijas.

2.2. Aptaujas rezultāti

Spiežot pēc aptaujas datiem (skatīt 3. pielikumu), rīdžinieki pilsētas centra attīstībai izvirza vairākas prioritātes. Galvenā no tām ir publiskās telpas attīstība un saglabāšana. Otra svarīga problēma ir transports pilsētas centrā. Arī to dalībnieki cieši saista ar publiskās telpas interesēm.

Sabiedriskā jeb publiskā telpa ir vissvarīgākā dalībnieku prioritāte. Rīgas centram jābūt sabiedriski nozīmīgam. Pēc šī kritērija tiek vērtētas visas pārmaiņas Rīgā. Turklāt sabiedriska vieta vai būve ir tāda, kura ierīkota sabiedrības, nevis šauras grupas, interesēs. Pēc šīs loģikas dzelzceļa stacijas pārbūve tiek vērtēta negatīvi. Lai arī stacija joprojām ir publiska telpa, tajā vairs nedominē sabiedrība, bet komercstruktūru intereses. Līdzīgi tiek vērtēta autostāvvietu būve Rīgas centrā. Lielākā sabiedrības daļa aizstāv privātā transporta ierobežošanu centrā un jebkura darbība, kas atbalsta privātā transporta intensitāti centrā, tiek uzskatīta par draudu sabiedrības interesēm un to telpai.

Nedaudz vairāk par pusi dalībnieku (54%) centrā kā publisko telpu grib redzēt darba un mācību vietas, kā arī viesnīcas, restorānus, klubus.

Publiskās telpas saglabāšana

Publiskās telpas sarūkšana ir liels drauds Rīgas centra attīstībā. Dalībnieki uzsver, ka Rīgas publiskā telpa ir jā saglabā kā svarīga tās iezīme. Turklāt publiskā telpa jā saglabā Rīgai šodienas raksturīgajā kvalitātē – to jāveido parkiem, apstādījumiem, ielām, laukumiem.

2.2.1. Apbūve

Rīgas centru **jā saglabā atbilstoši arhitektūras, vēsturiskām un ainavas īpatnībām**. To kā svarīgu prioritāti atzīmējuši 70% dalībnieku. To atbalsta vairāk sieviešu (74% sieviešu attiecībā pret 66% vīriešu). 38% dalībnieku pieļautu daļēju pārbūvi atbilstoši laikmeta prasībām, 9% kategoriski iebilstu. Pilnīgai pārbūvei nepiekrīt 41% dalībnieku un tādu atbalsta tikai 4% aptaujāto.

Lūdzot nosaukt trīs svarīgākās lietas/vietas/procesus Rīgas centrā, 51% dalībnieku atzīmē apbūvi, pilsētas plānojumu un pilsētas ainavu. Runājot par Rīgas centra apbūves nozīmīgākajiem un visvairāk minētajiem elementiem, jāatzīmē visu Vecrīgu (13% aptaujāto). Nozīmīgas ir centra publiskās vietas - parki un apstādījumi (12%), arhitektūras ansambļi, laukumi, ielas (2%).

Svarīgs faktors ir ēku restaurācija, sakoptība un ērts plānojums. Ap 1% aptaujāto min jaunceļamo bibliotēku kā svarīgu Rīgas zīmi. Tā ir izteikti sabiedrības vajadzībām domāta ēka. Nacionālās bibliotēkas būves ideja atbalsojās arī diskusijās par nākotnes vīziju.

No konkrētām ēkām visbiežāk minētas baznīcas (4%), dažādas citas vēsturiskās celtnes 7%. Vēl Rīgas centrā izdalīti sekojoši elementi - kanālmala, Bastejkalns (1%) un jūgendstila ēkas (2%). 1% aptaujāto min tirgu un tirdzniecības centrus. 9%

aptaujāto min monumentālos pieminekļus zīmes. Visbiežāk minēti jau esošie pieminekļi – Brīvības piemineklis (6%), Laimas pulkstenis (0,3%).

Līdzīgi arhitektūras pieminekļi un ainavas nosauktas arī diskusijās.

2.2.2. Transports

Publiskās telpas izjūta dominē arī runājot par transportu Rīgas centrā. Par problēmas aktualitāti liecina fakts, ka 27% dalībnieku Rīgas mēra vietā pirmām kārtām risinātu transporta jautājumu.

Centram jābūt pieejamam un ērtam gājējam, lai cilvēki varētu pulcēties un pastaigāties gājēju ielās un brīvos laukumos (to par neatņemamu nākotnes Rīgas daļu atzīmējuši 65% dalībnieku). Šo kritēriju izvirza visi aptaujātie neatkarīgi no dzimuma, izglītības; nedaudz vairāk vecāka gadagājuma cilvēki.

Centru blīvi jānosedz velisopēdu un skrituļceļu tīklam – to par prioritāti izvirza 55% aptaujāto un tas saskan ar gājēju telpas prioritāti. To īpaši atbalsta jaunāka gadagājuma cilvēki (63% pret 42% attiecībā pret vecāko vecuma grupu 50-85 gadi). Šādu ceļu trūkumu kā nopietnu draudu saskata ap 0,1% dalībnieku. 3% dalībnieku mēra vietā pirmām kārtām nodrošinātu gājēju un velobraucēju drošību.

Privāto transportu jākombinē ar ērtu sabiedrisko transportu pa pilsētas centru. 6% dalībnieku mēra vietā pirmām kārtām uzlabotu sabiedrisko transportu (modernizējot, nodrošinot transportu vakara un nakts stundās, attīstot jaunus transporta veidus (ātrgaitas tramvajs, dzelzceļš), jaunus maršrutus, uzlabojot dzelzceļa peronus). 0,4% aptaujas dalībnieki un dažas diskusiju grupas min metro kā nākotnes transporta veidu. Vēl 2% dalībnieku vēlētos braukšanas maksas atvieglojumus studentiem un pensionāriem.

Privāto transportu Rīgas centrā un autostāvvietas kā nākotnes vīziju atbalsta tikai 0,1% aptaujāto. Arī autostāvvietu trūkumu Rīgas centrā kā draudu atzīmējuši salīdzinoši neliels skaits dalībnieku – 0,2%.

Toties **autostāvvietu būvniecību** pilsētas centrā kā prioritāru virzienu **negrib redzēt** 75% aptaujas dalībnieku, grib redzēt 12%. Autostāvvietas atbalsta lielākoties vīrieši (16% no aptaujātiem vīriešiem pret 9% aptaujāto sievietes), vidēja gadagājuma (29-49 gadu veci) cilvēki. Pret uzstājas vairāk cilvēku ar pamata/vidējo vispārējo izglītību (81%), mazāk cilvēki ar speciālo vidējo izglītību (73%).

Turpretim vispār bez jebkāda transporta, izņemot mehānisko, pilsētas centru redz 1% aptaujāto. 2% aptaujāto cer nākotnē lepoties ar atjaunotu sabiedrisko transportu.

Dalībnieki nav apmierināti ar ceļa un transporta kārtību. Rīgas attīstībai te draudus saskata 26% dalībnieku. Vislielāko neapmierinātību izraisa privātā transporta pieaugums Rīgas centrā (12%). 4% dalībnieku par draudu uzskata jau uzceltās un nākotnē paredzamās autostāvvietu būves, 7% kā draudu saskata automašīnu skaitu ielās, 1% par draudu uzskata privāto automašīnu kustību Vecrīgā. Šis drauds izraisa nākošo, kuru vēl 9% dalībnieku formulējuši kā satiksmes blīvumu un organizāciju.

6% dalībnieku mēra vietā pirmām kārtām ķertos pie ceļu kvalitātes uzlabošanas un būvētu jaunus tiltus (2%) vai tuneli (0,2%).

2.2.3. Zaļā zona

Centra zaļā zona ir vienlaikus minēta gan kā ekoloģiski tīras vides nosacījums, gan publiskās telpas sastāvdaļa, gan svarīga pilsētas iezīme un rota. Šī ir vissvarīgākā joma visas aptaujas ietvaros. 86% dalībnieku kā pilsētas lepnuma prioritāti izvirzīja **zaļus parkus ar soliņiem, klusiem nostūriem, bērnu laukumiem**. To vienbalsīgi atzīst visa vecuma, visu dzimuma, visu izglītības līmeņa iedzīvotāji. Dalībnieki ir aktīvi noskaņoti šīs zonas aizstāvībā. 68% aptaujātiem nav pieņemama būvniecība parkos un brīvajos laukumos, savukārt to atbalsta tikai 7% dalībnieku.

Kā Rīgas mērs, 4% dalībnieku labiekārtotu skvērus un parkus, palielinātu to platību. Vēl 3% parkus un skvērus saglabātu, neceļot tajos autostāvvietas.

2.2.4. Vide

Vide tiek izprasta kā sociāla parādība un saistīta ar publisko telpu, visas sabiedrības īpašumu. Tā 6% aptaujāto min vidi un sakoptību kā nozīmīgu Rīgas iezīmi. 2% dalībnieku pilsētas mēra vietā rūpētos par vides sakoptību. Vides ekoloģiskais aspekts tomēr sabiedrībā ir slikti atpazīts. Pozitīvā vīzijā ekoloģiski tīru vidi min 1% aptaujāto, tikpat dalībnieku rūpētos par ekoloģiski tīru vidi, ja būtu Rīgas mēra vietā.

21% dalībnieku **publiskās telpas sarūkšanu un vides problēmas** uzskata par nopietnu draudu pilsētas attīstībā. 8% procenti šos draudus formulē kā piesārņojumu, 5% - kā parku iznīcināšanu, koku izciršanu un jaunu parku neveidošana. Vēl 7% to saista ar netīrību, nesakoptību. Šeit minētas arī salīdzinoši viegli risināmas problēmas kā atkritumu tvertņu un sabiedrisko tualetu trūkums Rīgas centrā.

2.2.5. Kultūra

Publiskās telpas kritērijs dominē izvērtējot Rīgas centra kultūras dzīvi. **Plašas kultūras izklaides iespējas** (kultūras pieminekļi, muzeji, galerijas, bibliotēkas, teātri) atbalsta 75% dalībnieku, pret iestājas 4% aptaujāto. Arī šeit rīdzinieki ir solidāri, tikai niecīgs pārsvars augstāk izglītoto pār pamatizglītību ieguvušajiem atbalsta šo kritēriju.

Tikpat vienoti **negatīvi** tiek vērtētas **spēļu zāles un kazino** Rīgas centrā. Pret tām iestājas 71% aptaujāto, neatkarīgi no dzimuma, vecuma, izglītības. Šīs izklaides iespējas ir plašām sabiedrības interesēm nelabvēlīgas. Interesanti, ka pret prostitūciju attieksme ir daudz tolerantāka. Tajā draudus saskatīja tikai 0,1% dalībnieku. Iespējams tādēļ, ka kazino un spēļu zāles vizuāli viegli pamanāmas un nepieņemamas tieši kā vizuālais piesārņojums.

Kultūras pasākumi ir otrā lielākā grupa aiz pilsētas apbūves un plānošanas, ar ko cilvēki Rīgā lepojas. Ap 4% aptaujāto lepojas ar kultūras iestādēm (operu, teātriem, muzejiem, 3% atzīmē kultūras mantojumu (vēsturi, mākslu, mūziku), 3% atpūtas un izklaides vietas (kafejnīcas un krogus).

6% dalībnieku Rīgas mēra vietā rūpētos par kultūras dzīves uzlabošanu. 2 uzlabotu izklaides vietas. Vissāpīgākās problēmas ir:

- 1) bērnu izklaides vietas, centri, bezmaksas pulciņi;
- 2) jauniešu izklaides vietas, studentu pilsētiņa.

0,2% Rīgā gribētu cirku un Disnejlendu.

1% organizētu vairāk svētku un festivālu. Labā atmiņā saglabājušies Rīgai 800 svētki un Eiropas kultūras nedēļa. Viena no vērtībām ir svētku publiskums; tie ir atklāti, visas tautas svētki; tajos tiek izmantoti pilsētas visiem pieejamā publiskā telpa.

2.2.6. Rīdzenieki – sociāli ekonomiskā vide

13% aptaujāto kā Rīgas centra galveno bagātību min cilvēkus, sociāli ekonomisko vidi. Līdzīga uztvere izklāstīta diskusijās. Rīdzeniekus kā pilsētas bagātību min 9% aptaujāto. Sīkāk pieminēti rīdzenieku latviskums, izglītība (3%), pieklājība, laipnība, sirsnība (1%) Ap 2% atzīmē īpašo pilsētas atmosfēru (eiropiskumu, nesamākslotību, individualitāti). Tikai 1% min lietas, kuras saistītas ar Rīgu, domātu galvenokārt tūristiem. **Rīdzenieki kā Rīgas bagātība, Rīgas piemērotība rīdzenieku vajadzībām** ir svarīga tēma visā aptaujā. Tai vajadzētu kļūt par perspektīvu, izvērtējot un veidojot attīstības politiku.

Sociāli-ekonomiskās problēmas ir visnozīmīgākās Rīgas centra nākotnes attīstības draudu grupā aptaujā. To kā prioritāru draudu atzīmē 30% aptaujāto. Sīkāk sadalot šos draudus, 14% aptaujāto uzsver draudus, ko veido paši rīdzenieki:

1. kultūras, savstarpējas cieņas trūkums, uzvedība rūp 2%;
2. sabiedrības ekonomiska un sociāla noslāņošanās – 5%;
3. cilvēku bezatbildība – 1%;
4. nedraudzīgas cilvēku attiecības – 1%;
5. negatīvas nacionālās attiecības – 1%;
6. morāles normu kritums un materiālo interešu prioritāte – kopā 2%;
7. sociālā un ekonomiskā nedrošība 1%;
8. skaļums, troksnis – 0,4;
9. labu ideju trūkums, pasivitāte – 0,1%.

Nākošais pēc nozīmīguma drauds ir rīdzenieku drošība. To kā svarīgu atzīmē 9% aptaujāto. No šīs grupas kā nozīmīgākie minēti alkoholisms, narkomānija un smēķēšana (6%), noziedzība (3%).

Ap 6% draudus saskata ekonomiskajā situācijā. Nopietnākās problēmas šeit ir bezdarbs (2%), lielveikalu un reklāmas koncentrācija centrā (2%; ar to sasaucas arī kapitāla koncentrācijas tikai centrā problēma), sagrauta ekonomika (1%), dārdzība (1%). Sīkāk ekonomiskā situācija aplūkota atsevišķā sadaļā.

Pa 1% dalībnieku draudus saskata izglītības sistēmas zemā kvalitātē un augstā maksā un globalizācijas procesā (iestāšanās ES, identitātes zudums, ieslīgšanu lielpilsētas problēmās).

Ja aptaujas dalībnieki ieņemtu Rīgas mēra posteni, 27% no viņiem risinātu rīdzenieku sociāli ekonomiskās problēmas. Kā visneatliekamāko dalībnieki min nodrošinātību (7%). Īpaši uzsvērtas ir sociālās garantijas vairāk apdraudētajām grupām –

trūcīgajiem, pensionāriem, bērniem un bezpajumtniekiem. Līdzīgi biežs elements Rīgas nākotnes vīzijas diskusijās ir bezpajumtnieku un ubagu prombūtne.

7% dalībnieku rūpētos par drošību. Vislielākos draudus rada narkomānijas un alkoholisma izplatīšanās.

2.2.7. Ekonomikas vide

Šī joma ir visvājāk attīstīta ieteikumu ziņā. Dalībnieki vairāk runā par ekonomikas jomas problēmām. Arī ekonomiskā darbība tiek vērtēta pēc sabiedrības lietderības kritērijiem.

Par ekonomikas sfēru rūpētos 5% dalībnieku, par tās augšupeju – 3%. Dalībnieki izvirza arī konkrētus priekšlikumus – atbalsts mazajiem uzņēmējiem (sasauca ar dalībnieku vairākuma vēlmi Rīgas centrā redzēt nelielus veikalus), palielinātu darba vietas, attīstītu tūrismu (2%). Tūrisma attīstību varētu panākt atbalstot tūrisma maršrutu izstrādi Rīgas centrā, uzlabojot satiksmi ar citām pilsētām un valstīm (piemēram, atjaunojot prāmju satiksmi).

Interesanti, ka pārsvaru neguva diskusijās minētā zināšanu ietilpīga ekonomika, kas liecina par informācijas trūkumu par valsts attīstības prioritātēm.

Kritiska attieksme pret lielveikalu būvi centrā. To neatbalsta 62% aptaujāto. Lielveikalus visvairāk atbalstīja iedzīvotāji ar pamata un vidējo izglītību (30 un 24% attiecīgi cilvēkiem ar pamata/vidējo un profesionālo izglītību attiecībā pret 12% ar augstāko izglītību). Turpretim dalībniekiem ir **labvēlīga attieksme pret mazo veikalu saglabāšanu** (to atbalsta 56% dalībnieku). Te vērojama pretēja tendence lielveikaliem – mazos veikalus sliecas atbalstīt cilvēki ar augstāko izglītību. Papildus, lielveikalu augšana pilsētas centrā saistīta ar neplānotu, haotisku būvēšanos, naudas ietekmes pārsvaru domes lēmumos, papildus transporta problēma radīšanu.

2.2.8. Attīstības politika un tās kvalitāte

Liela daļa dalībnieku Rīgas attīstības problēmas saskata tieši attīstības politikā, kura, neņemot vērā sabiedrības viedokli, virza Rīgu sabiedrībai nevēlamā virzienā.

17% dalībnieku starp 3 galvenajām lietām, kuras viņi paveiktu mēra vietā, min pilsētas apbūves politiku. 7% dalībnieku aizliegta jaunu apbūvi Rīgas centrā. Tas jādara, lai beigtu nepārdomātu (sabiedrības neatbalstītu) apbūvi, neizpārdotu pilsētas ēkas/īpašumus ārzemniekiem.

2% dalībnieku sakārtotu Rīgas mikrorajonus un apbūvi izvērstu tur. 2% veicinātu dzīvokļu celtniecību ārpus centra.

Vēl 5% mēra vietā saglabātu apbūvi, restaurējot ēkas un pieminekļus.

Jaunu ēku būvniecību centrā atbalsta 3% dalībnieku. No tiem 1% vēlētos būvēt Nacionālo bibliotēku, 0,1% jaunu koncertzāli. 0,1% ļautu attīstīties nekomerciālām idejām.

1% dalībnieku celtu sporta halles. Sīkāk analizējot šo atbilžu grupu, izrādās, ka ar sporta hallēm vairums dalībnieku saprot sporta iespējas bez maksas, jo tiek kritizēta sporta nodarbību dārdzība.

3% nojauktu nederīgās un sabrukušās ēkas: 1% likvidētu graustus, 0,1% tagadējā okupācijas muzeja ēku.

Apbūves un attīstības **politikai jābalstās uz plānojumu, atklāti definētiem principiem un jābūt atbildīgai**. Šādu kritēriju neievērošana ir svarīgs drauds Rīgas centra attīstībai. Kopumā ar politikas kvalitāti ir nepamierināti ap 21% aptaujāto. Sāpīgākās problēmas ir nepārdomāta celtniecība un modernizācija centrā, centra izpārdošana (10%); bezatbildīgi, nesaimnieciski lēmumi (2%); 5% aptaujāto min šādas politikas sekas – vēsturiskās apbūves iznīcināšanu, pārbūvi, graustus centrā. Minēta arī korupcija (1%) un skaidra attīstības plāna neesamība.

Daļa no šīm problēmām nav tieši attiecināma uz domes pašas politiku un darbību – piemēram, graustu problēma. Taču domes pašas darbības izvirzīšana par draudu liecina par tās vājo saikni ar sabiedrību un savstarpējas sapratnes trūkumu starp domi un rīdziniekiem.

7% dalībnieku mēra vietā pievērstu uzmanību politikas caurspīdīgumam, sakārtotu domes darbību (1%), nodrošinātu likuma izpildes kvalitāti (1%), cīnītos pret korupciju (1%). 0,3% tiktos ar iedzīvotājiem un rūpētos par iedzīvotāju viedokļa uzklaušāšanu.

3. DISKUSIJAS

Diskusijās piedalījās 21 dažādas grupas, vēl 3 grupu pārstāvji tika intervēti. Kopumā iesaistījās 160 cilvēku, 83 dažādu organizāciju, iestāžu vai uzņēmumu pārstāvji. Dalībnieku grupas tika izvēlētas ar mērķi gūt arī tos profesionālos viedokļus, kuri aptaujā iespējams netika atspoguļoti, piemēram transportu speciālisti, arhitekti, vides aizsardzības eksperti, u.c. (Pilnu sarakstu un dalībnieku skaitu skatīt 1. pielikumā). Lai arī diskusiju grupas organizēšana sākotnēji tika orientēta uz pašu sabiedrisko un profesionālo organizāciju atsaucību, visbiežāk nācās paļauties uz šo organizāciju vai profesiju individuālu biedru atsaucību. Taču ir arī atsaucīgas organizācijas un domu biedru grupas, kuras spēj pašas organizēties - Arhitektu klubīņš (neformāla domu biedru grupa, kura regulāri pulcējas, lai apspriestu pilsētas attīstības jautājumus), Tramvaju un trolejbusu pārvalde, Latvijas rakstnieku savienība.

Daļa organizāciju uzskatīja, ka Rīgas attīstības jautājumu neskar to darbību vai arī norādīja uz ieinteresētību, bet augstu aizņemības pakāpi. Šādos gadījumos tika veiktas arī atsevišķas intervijas, kurās jautājumus uzdeva pēc diskusiju shēmas parauga.

Projekta mērķis bija ne tikai informācijas iegūšana, bet arī pēc iespējas plašākas sabiedrības un interešu grupas iesaistīšana. Plānošanas mērķiem pietiktu ar mazāku dalībnieku grupu skaitu, taču tas neatspoguļotu kopējo rīdzinieku vīziju par Rīgas nākotnes attīstību.

3.1. Diskusiju metode

Lielākā daļa dalībnieku spēja piemēroties diskusiju metodikai. Vislielāko pretestību izraisīja metodes spēles elements pretstatā problēmas nopietnībai, darbs grupās, nespēja individuāli izteikties, saskaņot savu viedokli ar citu viedokli, pozitīva pieeja attīstības jautājumiem.

Diskusija ir veidota (diskusijas gaitu skatīt 4. pielikumā) trīs daļās. Iesākumā, iepazīstoties dalībniekiem lūgts nosaukt 3 lietas, vietas vai procesus Rīgā, ar kuriem katrs dalībnieks visvairāk lepojas. Tas ļāva dalībniekiem iepazīt otra uzskatus un dod pamatu pozitīvai ievirzei. Pirmajā diskusijas daļā katram dalībniekam lūgts veidot savu pozitīvu redzējumu par Rīgas nākotni, salīdzināt un apvienot to ar mazākas (ap 3 dalībnieki) grupas viedokli un stādīt tos priekšā pārējiem dalībniekiem. Otrā diskusijas daļa bija veltīta draudiem nākotnes attīstības vīzijai. Trešā daļā tika veidota kopēja grupas vīzija, ņemot vērā paredzamos draudus un mazo grupu izveidotās vīzijas. Vīziju veido, balstoties uz 'prāta kartes' metodi, skatot idejas kopsakarā un raugoties, vai vīzijas elementi nenonāk pretrunās.

3.2. Diskusiju rezultāti

Diskusijā minēto tēmu uzskaitījuma tabula atrodama 8. pielikumā.

3.2.1. Apbūve

Diskusijās tā tiek saistīta ar cilvēkiem - gaišas, tīras un restaurētas ēkas vecpilsētā saskan ar gaišiem, laimīgiem cilvēkiem. Pārsvārā Rīgas centru dalībnieki dalīja divās

zonās - iekšpus kanālam vai bulvāru lokam un ārpus tā. Vecrīgas teritorijas saglabāšanai dalībniekiem bija daudz stingrāki kritēriji.

3.2.1.1. Decentralizācija

Liela daļa dalībnieku (11 grupas) uzsvēra, ka centrā, arī iekšpus kanāla, jā saglabā dažādotas funkcijas. Decentralizācijas trūkumu 4 grupas uztvēra par draudu pilsētas attīstībai. Decentralizācija dalībniekiem bija svarīga:

- 1) centra 'dzīvīguma' saglabāšanai (īpaši saglabājot dzīvojamo funkciju);
- 2) transporta problēmu risināšanai (visi sociālie pakalpojumi - piemēram - skolas, veikali - labā kvalitātē atrodami visā pilsētā, līdz ar to visiem iedzīvotājiem pakalpojumi pieejami iespējami tuvu dzīvesvietai un nav lieki jāizmanto transporta pakalpojumi);
- 3) izņest biznesa centru no Vecrīgas uz Vīlandes ielas rajonu vai pat ārpus Rīgas. Tas sasauca ar transporta plūsmas risinājumiem un ļauj atslogot centru no transporta. Līdzīgs pamats ir idejai pamazām izvākt iestādes un administratīvos centrus no centra, tā risinot piekļūšanas problēmas;
- 4) līdzsvarotas attīstības dēļ. Līdzsvarota attīstība nepieciešama, gan Rīgas, gan Latvijas mērogā;
- 5) lai nepieļautu iedzīvotāju un pakalpojumu noslāņošanu un segregāciju pa pilsētas rajoniem.

3.2.1.2. Apbūves funkcijas

1) Dzīvojamā funkcija

Vecpilsēta paralēli bankām, viesnīcām un iestādēm ir arī apdzīvota. Tā Vecrīga paliek dzīva pilsētas daļa arī vakaros (to atbalsta daudzas interešu grupas). Divās grupās dzīvojamās funkcijas likvidēšana centrā tika izvirzīta kā drauds pilsētas attīstībai. Restorānu un klubu koncentrēšana vien neļautu Rīgas centram izdzīvot.

Mazāka daļa vēlētos atslogot Vecrīgu no dzīvojamās funkcijas. Taču diskusijās šis viedoklis vienmēr zaudēja, jo tas pārvērstu Vecrīgu par mirušu zonu.

Dzīvojamā funkcija ir jāattīsta un centra iedzīvotājiem ir jā piedāvā atbilstoši nosacījumi:

- Rīga jā sagatavo bērniem – jāveido rotaļu laukumi. Šo viedokli izteica 6 grupas – Latvijas jaunatnes apvienība, muzeju darbinieki, vides nevalstiskās organizācijas, vides speciālisti, sieviešu grupa, rakstnieku grupa;
- Demokrātiski pieejami sporta laukumi, kur cilvēki var nodarboties ar sportu. Šo problēmu var risināt ar salīdzinoši nelielu līdzekļu patēriņu - piemēram, ierīkojot basketbola grozus pagalmos, sporta stūrīšus (atbalsta 4 grupas).

Vairākkārt tikai pieminēts arī, ka Centra dzīvokļiem būtu jābūt pieejamiem cilvēkiem ar dažādiem ienākumu līmeņiem, lai tas nekļūtu par tikai prestižu bagāto rajonu.

2) Vēstures un kultūras mantojuma funkcija

Lielākā daļa dalībnieku atzīmēja Rīgas centra vērtību šajā kategorijā. Piecas grupas to iezīmēja savā kopējā vīzijā. Tas sasauca ar dalībnieku vēlmi saglabāt un restaurēt centra vēsturiskās ēkas. Tāpat centrs tiek uzskatīts par sabiedriskās dzīves, kultūras un izklaides uzturētāju, vietu, kur koncentrējas mākslas galerijas, koncertzāles u.c. (5 grupas). Autostāvvietu būvniecība centrā ir radījusi sašutumu un bažas lielākā daļā

sabiedrības, tāpēc dalībnieki uzskata, ka autonomvietņu vietā centrā jābūvē mākslas galerijas, muzejus, jāveido telpu, kur pastaigāties cilvēkiem.

Jaunās bibliotēkas būvniecība pieminēta vairākās diskusijās (uzņēmēji, rakstnieki, nacionālo minoritāšu biedrība, Latvijas jaunatnes padome). Tā līdzsvarotu centra funkcijas un iesaistītu pilsētas centrā arī Daugavu un tās kreiso krastu. Patlaban kreisais krasts ir nodalīts (Tramvaju un trolejbusu pārvaldes diskusija).

3) **Sabiedriskas pulcēšanās, pastaigu vieta**

4 grupu dalībnieku vīzijā atbalsta ielu laukumu un skvēru saglabāšanu tādi demokrātiskai izklaidei kā pastaigām vai plašiem kultūras pasākumiem.

4) **Administratīvais un darījumu centrs**

Lai arī par šādu funkciju saistībā ar apbūvi iestājas salīdzinoši neliels dalībnieku skaits, šī funkcija tiek minēta, runājot par centra attīstības ekonomisko pamatu. Tiesa, daļa dalībnieku skeptiski raugās uz administrācijas koncentrēšanu centrā - ierobežotas piekļūšanas un transporta problēmu dēļ. Piemēram, neapmierinātība ar jauno domes ēku radās tāpēc, ka jaunu administratīvu ēku celšana rada nepieciešamību pēc apmeklētāju un darbinieku privātā transporta novietnēm.

5) **Tirdzniecības funkcija**

Vairākums atbalsta nelielus veikalus centrā. Salīdzinoši neliels dalībnieku skaits (līdzīgi kā aptaujā) atbalsta lielveikalu atvēršanu centrā. Šiem dalībniekiem veikalu apmeklējums saistās ar izklaidi. Vēl daļa grib redzēt centrā Latvijas ražotājus, tai skaitā ekoloģiski tīrus produktus.

6) Kā **izglītības un pētniecības centrs** Rīgas centrs minēts studentu un domes opozīcijas diskusijās.

3.2.1.3. *Apbūves kvalitāte*

Lielākā daļa dalībnieku, līdzīgi kā aptaujā, atbalsta saglabāšanu, mazākā daļa - jaunas, modernas arhitektūras ienākšanu centrā. Divas grupas vēlējas jauno arhitektūru redzēt aiz centra. Nepatiku pret jauno apbūvi ir izraisījusi jaunā, nepārdomātā apbūve, kura īstenota bez sabiedrības piekrišanas un skaidrošanas.

Gandrīz katrā grupā tika pieminēta ēku restaurācijas un sakopšanas nepieciešamība.

5 diskusijās tika uzsvērta nepieciešamība saglabāt arhitektūras oriģinalitāti, bet 5 oriģinalitātes trūkums tika uzskatīts par draudu.

Par jaunuzcelto Vecrīgā domas dalās. 3 grupas kritizēja Rātslaukuma apbūvi. Diskusijā un intervijā vienu reizi pieminēta Okupācijas muzeja ēkas nojaukšanas nepieciešamība (Rīgas domes deputāti, vecāku padomes pārstāve). Nedaudz biežāk minēta muzeja ēka kā vēsturiskas arhitektoniskas vērtības saglabāšana (arhitekti, studenti, nacionālo minoritāšu biedrības). Visbiežāk muzeja ēka netika minēta vispār.

Dalībnieku vairākums (9 grupas) uzskata, ka nedrīkst mainīt Rīgas siluetu, ceļot augstas būves, kas sniegtos pāri Rīgas torņiem (pensionāri, arhitekti, domes pozīcijas deputāti, uzņēmēji, u.c). 2 grupas to uzskatīja par draudiem. Tādas nevajadzētu būt arī Andrejostā, jo iebrauc Rīgā no jūras puses ar prāmi, tās aizsegtu tradicionālo Rīgas

panorāmu. Panorāma un Rīgas siluets ir viena no diskusijās biežāk minētajām lietām, ar kurām cilvēki lepojas Rīgā. Mazāk dalībnieku tieši otrādi redz augstceltnes Rīgas centrā (arodbiedrību pārstāve).

Daļa no apbūves problēmām rada zemes iznomāšana, pārdošana ārzemniekiem (arī pašmāju uzņēmējiem), kuri investē būvēs, kuras sabiedrība neatbalsta. Investori ir vienaldzīgi pret pilsētas problēmām kopumā un ievēro savas intereses. Investoru interese apdraud vēsturisko apbūvi - koka ēkas. Vēsturiskas vērtības iet bojā tās pavirši restaurējot - aizvietojot oriģinālos logus ar pakešu logiem. 4 grupas vīzijā ietvēra ierobežojumus šādām būvēm, bet 2 reizes tās uztvertas par draudu.

Iebildumus rada arī lētā standartveida būvniecība. Tā nav pieskaņota Vecrīgas stilam. Jaunās būves dalībnieki piedāvā celt ārpus centra - Lucavsalā, Zaķusalā, Skanstes ielas rajonā. Tur varētu būt visnotaļ moderna un viengabalaina apbūve (domes opozīcija, uzņēmēji).

Vairums dalībnieku (9 grupas) apbūves problēmu cēloņus skata negodīgā pārvaldē un korumpētā politikā. 5 grupas godīgu un mērķtiecīgu attīstības politiku ieraksta vīzijā. Interesanti, ka abas deputātu grupas pie draudiem pilsētas attīstībai minēja tieši politikas problēmas – nekompetenci, korumpētību.

3.2.2. **Transports**

Katrā diskusijā viena no galvenajām tēmām ir transporta problēmu risinājumi. Visas grupas, izņemot divās Rīgas nākotnes vīzijā redz prioritāti ekoloģiski tīram, modernam un ērtam sabiedriskajam transportam. Vairākas grupas atzīmē arī, ka tam jābūt lētam vai dotētam.

Sabiedriskais transports pilsētā ir izcelts kā privilēģija: to izmanto vairāk un par normālākām cenām kā individuālais". (Rīgas bibliotēku un muzeju darbinieki)

Sabiedriskā transporta risinājums dažās grupās ir visai radošas, piemēram gaisa vilcieni pāri Vecrīgai (patērētāju aizsardzības kluba pārstāvis), taču lielākā daļa uzsver pavisam reālas iespējas: ātrgaitas tramvajus (transporta speciālisti), īpaši izdalītas ielas un pilsētas daļas atvēlētas tikai sabiedriskajam transportam. Īpaši tiek uzsvērts, ka nākotnes sabiedriskajam transportam ir jābūt ekoloģiski tīram- pārsvarā elektriskais transports, ar ekoloģiski tīriem elektrības ieguves veidiem. Vēl pie sabiedriskā transporta veidiem apmēram pusē grupu izskan viedoklis, ka Rīgā būtu vajadzīgs metro. Pieminēti tiek arī mikroautobusi un maršruta taksometri.

Gājēji un riteņbraucēji arī tiek izcelti pusē no grupām kā svarīgi alternatīvā transporta veidi visās izņemot četrās grupās. Tiek ierosināti arī moderni mehāniski pārvietošanās līdzekļi. Daži cer, ka arī mašīnas būs ekoloģiski tīrākas (skolēni, skolotāji), taču tas nerisinātu sastrēgumu problēmas.

Tikai divās grupās personīgā transporta līdzekļu pieaugums tiek minēts pozitīvā gaismā (Rīgas domes opozīcija, vecāku padomes pārstāve), bet gandrīz visās pārējās tas ir minēts kā galvenais drauds (vai kā vīzijas elements nolieguma formā). Tā radītie sastrēgumi ir otrs visbiežāk minētais drauds transporta jomā, kurš parādās pusē no visām diskusijām.

“Šķērsojot Vanšu tiltu novērots, ka pārsvarā mašīnās brauc 1-2 cilvēki, līdz ar to privātā transporta plūsma ir milzīga, tādejādi veidojas sastrēgumi”. (Studenti)

Divās trešdaļās no diskusijām tiek ierosināts Vecrīgu vai pat visu vēsturisko centru slēgt personīgam transportam. Preču piegāde varētu notikt tikai ierobežotās rīta stundās (VARAM). Stāvvietu risinājums varētu būt gan stāvvietās ap centru, ar ērtu pārsēšanos uz sabiedrisko transportu, gan apakšzemes stāvvietās, bet četras grupas uzskata jaunas autostāvvietas centrā kā draudu. Tikai Rīgas domes opozīcijas diskusijā tiek ierosināts, ka iebraukšanai Vecrīgā vajadzētu būt pieejamai par maksas sistēmu un, ka stāvvietām ir jābūt arī Vecrīgā.

Vēl divi transporta plūsmas risinājumi tiek pieminēti: gandrīz pusē no diskusijām piemin jaunu Daugavas šķērsošanas veida nepieciešamību, lai gan Vides Ministrijas (VARAM) darba grupā jauna tilta izbūve tiek pieminēta pie draudiem. Dažās diskusijās piemin arī apvedceļus ap centru kas novirzītu tranzīta satiksmi. Attiecībā uz ielām un ceļiem, pāris grupās tiek pieminēts, ka ir jāuzlabo ielu segums. Jāatzīmē, ka bruģis ir minēts kā vērtība.

Gandrīz puse grupu piemin arī, ka Rīgas ūdeņi ir nepietiekami izmantots transporta resurss, un ierosina gan vietējo transportu pa Daugavu, gan labāku starppilsētu prāmju satiksmi no pasažieru ostas.

3.2.3. Zaļā zona, parki, un ekoloģija

Parki un zaļā zona un to saglabāšana un pat paplašināšana (neaizbūvēšana) izvirzās diskusijās kā viena no galvenajām prioritātēm- esošie parki tiek minēti kā viena no Rīgas galvenajām vērtībām gandrīz katrā diskusijā, un parku saglabāšana un arī paplašināšana ir izteikta prasība vairāk kā trīs ceturtdaļās no visām diskusijām. Rīgas centrā tiek *“saglabāta un papildināta zaļā rota”*, kā saka pensionāri. Īpaši tiek pieminēta nepieciešama pieeja Daugavai un krastmalas un salu attīstība kā parki. Vēl tiek pieminēta kanālmala, Mežaparks.

Parka apbūvēšana parādās kā konkrēts drauds pusē no diskusijām, koku izciršana tiek pieminēta sešās diskusijās. Vides NVO pārstāvji izveidoja īpašu saukli, ko nodot pilsētas domei: *“Arī kokus, ne tikai apstādījumus!”* Skolnieki kā draudu izsaka *“Koki tiek izcirsti jaunu veikalu celšanai.”*

Viena trešā daļa no diskusiju grupām arī uzsvēra, ka Rīgas parkiem ir jābūt daudzfunkcionāliem un pieejamiem cilvēkiem no dažādām vecumu grupām ar dažādām interesēm.

Gandrīz visas grupas izsaka vispārējas rūpes par pilsētas vidi un ekoloģisko stāvokli: apmēram pusē no diskusijām vides sakoptība un ekoloģiska tīrība tiek iekļauta pozitīvajā vīzijā, un pusē tas izpaužas kā dažādu veida draudi. Īpaši par vidi uztraukušies ir jaunieši.

Skolnieki: *“Mēs kategoriski uzstājam pret piesārņošanu!”*

Visbiežāk minētās ekoloģiskās problēmas ir gaisa piesārņojums (trīs ceturtdaļas no grupām), un ūdens tīrība (pusē no diskusijām). Atkritumu šķirošana un otrreizējā pārstrāde arī ir minēta kā risināma problēma gandrīz pusē no diskusijām. Vēl viena svarīga problēma ir iespējami plūdi, sakarā gan ar HES avārijām, gan ar vētrām un globālo sasilšanu. Vēl divas grupas uzsver neatjaunojamo dabas resursu patēriņu kā draudu.

Piecas grupas arī izsakās, ka cilvēkos ir jāaudzina lielāka vides apziņa un ir vajadzīga vairāk vides izglītība un aktivitātes. Skolotāji min:

“Varam iesaistīties starptautiskās ekoloģiskās programmās, līdz ar to uzlabojot ekoloģisko stāvokli valstī. Tas ir saistīts ar transportu, cilvēku tiesībām (piedalīties vides aizstāvēšanā)”.

3.2.4. Kultūra

Runājot par kultūru, dalībnieki tās vērtības saista gan ar arhitektonisko mantojumu, gan tautai pieejamu kultūras dzīvi, gan “augstās kultūras” formām. Lielākā daļa dalībnieku uzskatīja, ka Rīgas centram galvenokārt jākalpo pašu rīdzinieku vajadzībām. Šo vajadzību apmierināšanai dalībnieki vēlējas pilsētā plašas kultūras iespējas, ar to pārsvarā saprotot nekomerciālus, bezmaksas pasākumus centra publiskajā telpā.

Daļa dalībnieku (transporta speciālisti, deputāti, muzeju, bibliotēku darbinieki) Rīgu saistīja ar kultūras pilsētas statusu, rīdzinieku kultūras dzīvi uzskatot arī par tūrismu piesaistošu jomu. Vairākas grupas bija iedvesmojuši šīs vasaras Rīgai 800 svētki. Tās ierosināja visas pilsētas svētkus svinēt biežāk.

Vides speciālisti, skolotāji, deputāti uzsvēra kultūrizglītības lomu. Uzlabojot šo lomu, tiktu paaugstināta sabiedrības apziņa par kultūras vērtībām, un tās tiktu labāk saglabātas.

3.2.5. Rīdzinieki

Dalībnieki lielu lomu piešķir tieši pašiem rīdziniekiem - rīdziniekiem Rīgā viss interesē (domes deputāti). Vairums dalībnieku vīzijās iezīmēja laimīgus, smaidīgus cilvēkus: *jauni cilvēki iemīlējušies iet, vecāka gadagājuma arī iemīlējušies, iemīlējušies ne tikai savā starpā, bet arī savā Rīgā”.*

Sešas grupas vīzijā iezīmēja aktīvu sabiedrību, bet četras grupas sabiedrības pasivitāti uztvēra par draudu. Četrus grupu vīzijās sabiedrība un speciālisti aktīvi piedalās lēmumu pieņemšanā (žurnālisti, rakstnieki, arodbiedrību grupas, cilvēktiesību eksperts)

2.2.5.1. Sabiedrības noslāņošanās

Nopietna problēma, kas uzsvērtā diskusijās, ir sabiedrības noslāņošanās (arhitekti, skolotāji, studenti, jaunatnes padome, uzņēmēji, tūrisma darbinieki u.c.). Vairākums dalībnieku diskusijā uzsver, ka Rīgas centrā jādzīvo dažādu slāņu pārstāvjiem.

Sociālo pakalpojumu sfērai jābūt līdzsvarotai - skolām, bērnu dārziem, rotaļu laukumiem. Šiem pakalpojumiem ir jābūt vienādi pieejamiem arī ārpus centra. Tas sasaucas arī ar studentu bažām par geto rajonu apzinātu veidošanu. Šī problēma ir aktuāla gan vienlīdzības principa dēļ (visiem vienādas iespējas), gan transporta problēmu dēļ.

Sabiedrības segregācijas problēma iezīmējās arī aptaujās. Rīdzinieku intereses dalās: mazākums identificē sevi ar vidusšķiru un piešķir sev papildus privilēģijas – piemēram, iebraukt ar privāto transportu Rīgas centrā (par papildus samaksu), dzīvot tajā (dzīvo, kas var par to samaksāt) un novietot mašīnas pie savas dzīvesvietas (transporta asociāciju pārstāvji, domes opozīcijas grupa). Vienlaicīgi dārdzība neļaus visiem iedzīvotājiem atļauties šādu dzīves stilu. Vidusšķira netiek asociēta ar kultūras interesēm, bet materiālajām interesēm:

ir ļoti spēcīga vidusšķira, bet tas nenozīmē, ka viņiem ir liela interese par kultūru (domes opozīcija).

Nākotnes vīzijā vidusšķira tiek skatīta kā nozīmīgs sabiedrības pamats, uzskatot, ka vidusšķiru veidos sabiedrības lielākā daļa. Šajā kontekstā vidusšķira ir sabiedrības pamats, nākotnes veidojums, kas tikai tagad sāk iezīmēties. Šī vidusšķira būs spējīga nest sabiedrības kopīgās vērtības. Vīzijā dalībnieki cer uz labklājības līmeņa celšanos, kas labvēlīgi ietekmētu pilsētas attīstību. Pie labklājību nodrošinošiem elementiem tiek minēti gan aktīvi, gan pasīvi pasākumi:

- 1) sociālā drošība ikvienam rīdziniekam (8 grupas to min vīzijā, 8 – drošības trūkumu uzskata par draudiem). To panāk risinot nabadzības, bezdarba (īpaši sievietes, jauniešu) līmeņa krišanos, bezpajumtnieku problēmas;
- 2) nodrošinot un piedāvājot visiem pieejamus, kvalitatīvus medicīnas pakalpojumus, radot priekšnoteikumus veseliem rīdziniekiem (4 reizes minēts vīzijā, 4 reizes pie draudiem);
- 3) pašai sabiedrībai esot politiski, ekonomiski aktīvai. Kā atzina 1 grupa, rīdzinieki ir kļuvuši labvēlīgāki cits pret citu, bet patlaban traucē kritiskā perspektīva un pozitīvas domāšanas trūkums. Visbiežāk sabiedrības aktivitātes trūkums tiek minēts kā drauds, nevis vīzijas elements.

Sabiedrības sašķeltība tiek skatīta arī etniskā kontekstā. Daļa dalībnieku optimistiski (4 grupas), daļa skeptiski skatās uz iedzīvotāju etniskā sastāva maiņu globalizācijas apstākļos. 4 grupu dalībnieki Rīgu iedomājās kā daudznacionālu pilsētu, kuras iedzīvotāji, neskatoties uz rasu piederību, runā latviski (vēl 4 grupas). Dalībnieki izsaka bažas, ka Rīga veidojas atsevišķi geto rajoni pēc etniskā principa un nākotnē tas varētu izvērsties par nopietnu draudu.

Nopietns drauds, kurš tika minēts 5 diskusijās ir Rīgas pārapdzīvotība, kas kalpotu par risku dažādās avārijas situācijās (piem., Ķeguma, Pļaviņu HES avārija). Pārapdzīvotība negatīvi ietekmē arī transporta sistēmu. 4 diskusijās līdzsvarots pilsētas iedzīvotāju skaits minēts vīzijā.

Tikai divās diskusijās tika minēta invalīdu integrācija, kas liecina par šīs problēmas sliktu atpazīstamību.

3.2.5.2. Izglītība

Kultūras trūkums ir viena no pamattēmām 6 vīzijās un 8 grupu draudos, kura ļauj skaidrot pašreizējās Rīgas attīstības tendences. 4 grupas min arī garīguma trūkumu.

Izglītības vai plašākā nozīmē - garīguma trūkums ir pamatproblēma pilsētas attīstībai. To nenodrošina ne ģimene (šodien papiņam un māmiņai nav laika priekš saviem bērniem, mazbērniem); ne skola. Nepietiekoša uzmanība ir veltīta interešu izglītībai, bērnu rotaļu laukumiem. Liels drauds ir izglītības gūšana uz ielas. Tas sasaucas ar lielajām problēmām - narkomāniju, alkoholismu, kas savukārt rada draudus drošībai.

Izglītība tiek saistīta ar ekonomikas prioritātēm – zināšanu ietilpīgu ekonomiku.

Vairākas grupas izglītošanu formulēja kā audzināšanu, dažas uzsvēra reliģiski-ētisko izglītības aspektu.

Izglītība ir viena no jomām, kura sadala sabiedrību un palielina atšķirības starp slāņiem - ir rīdzinieki, kuri nevar atļauties iegādāties mācību līdzekļus bērniem, sūtīt bērnus augstskolā.

3.2.5.3. Fiziskā drošība

Svarīgākās problēmas rada narkomānija, alkoholisms un noziedzība. Uz problēmu aktualitāti šodien norāda bieža šo elementu iesaistīšanā vīzijā nolieguma formā, kā arī minēšana draudu starpā. Visas šīs problēmas tiek saistītas ar sabiedrības labklājību, izglītības līmeni, interešu izglītības pieejamību.

Drošības sajūtu sagādātu arī laipni policisti, kuri iezīmēti 2 grupu vīzijās.

3.2.5.4. Politikas kvalitāte

Viens no biežāk minētajiem politikas trūkumiem ir skaidra, noteikta attīstības plāna vai pat koncepcijas trūkums (4 grupas). To pavada saskaldītība politikā, kad politika netiek turpināta vienā virzienā un trūkst pēctecības (9 grupas).

Visu sabiedrību, politiķus ieskaitot skar morāla degradācija, materiālo vērtību pārsvars pār garīgajām (rakstnieki, studenti, jaunatnes padome, pensionāri, arhitekti, vides speciālisti). Korupcija ir nopietns drauds, kas minēts aptaujās.

3 grupu dalībnieki atzīmē pārvaldes spēju un prasmju zemo līmeni. Arī tā neļauj īstenot efektīvu un konsekventu politiku.

Kā risinājumu dalībnieki minēja kontroles mehānismu pastiprināšanu, kas liktu politikai būt pārskatāmākai un atbildīgākai. Dažas grupas kontroles mehānismu saistīja ar pašas sabiedrības aktivitāti (piemēram, arhitektu klubiņa dalībnieki).

3.2.6. Ekonomiskais pamats

Ekonomikas joma diskutējās, līdzīgi kā aptaujās, ir attīstīta visvājāk.

3.2.6.1. Līdzsvarota un decentralizēta ekonomika

Viens no ekonomiskas attīstības priekšnoteikumiem ir līdzsvarota kultūras un ekonomiskā attīstība. Taču diskusiju kontekstā kultūra patlaban bieži uztverta kā prenostatīta biznesam.

6 grupu dalībnieki nākotni redz decentralizētā ekonomikā. Rīgas centrā būtu pārstāvētas daudzas nozares, taču tās būtu vienlaikus arī izklaidētas citās Rīgas daļās vai pat visā Latvijā. Vairums diskusiju dalībnieku uzskatīja, ka industriālā funkcija jāizstumj no pilsētas centra, tā vietā Rīgas centra vērtība tiek skatīta izklaidē, arhitektūrā, mākslā. Haotiska būvēšanās mazina centra vērtību.

Problēmu rada ekonomiskās attīstības tempi, kuri varētu nodrošināt ne tikai saglabāšanu vai jaunu būvniecību, bet arī ēku atjaunošanu.

Mazāka daļa dalībnieku (piemēram, arodbiedrību pārstāvji) redzēja centru kā industriālu un zaļu centru, bet saskatīja vērtību dabas pamatnēs ārpus centra kā izklaides vietās.

Ostas problēma tika maz pieminēta, izņemot transporta asociāciju diskusiju. Pārējie dalībnieki Rīgas ostu pozitīvā gaismā skatīja kā pasažieru ostu, bet tās kravu tranzīta funkciju ignorēja.

3.2.6.2. Uzņēmējdarbības veicināšana un nodokļu sistēmas sakārtošana

Lielākoties minēta vides sakārtošana un atbalsts mazai un vidējai uzņēmējdarbībai. Uzņēmēju diskusijā izskanēja prasība pēc godīgas un legālas uzņēmējdarbības vides. Īpaši atbalstu dalībnieki vēlās redzēt Latvijas ražotājiem un to produktiem. Tie kalpotu arī par savdabīgu Rīgas vizītkarti.

Problēmu rada ārzemju investori, kuriem tiek “izpārdots” Rīgas centrs (6 grupas). Tas rada šķēršļus ne tikai pilsētas attīstībai, bet arī vietējai uzņēmējdarbībai. Arī diskusijās jautās neapmierinātība ar lielveikalu un autostāvvietu straujo būvniecību centrā.

Brīvais tirgus tika minēts vairākkārt dzīvojamo telpu sakarā. Tas būtu minams kā viens no risinājumiem namu sakopšanas un restaurācijas problēmām. Tiesa, šāds ceļš ir pretrunā ar augstākminētajiem sabiedrības segregācijas draudiem, tādēļ rekomendācijās iztīrāsīm alternatīvus risinājumus.

Transporta asociāciju pārstāvji minēja aktīvāku Latvijas ekonomisko interešu aizstāvību ES kontekstā. Ekonomikas situēšana mūsdienu globālajā kontekstā izraisīs ne tikai problēmas, bet dod arī iespējas, kuras vajag prast izmantot:

Rietumiem mēs esam interesanti tāpēc, ka mums blakus ir austrumi šeit ir [transporta] koridors. Ja mēs pārāk paļausimies ES iegribām (jo viņiem ir tikai savas intereses), mēs nepaspēsīm šeit savas ievīt, tad būs saimnieciska stagnācija. (transporta asociācijas)

Nākotnē starp rietumiem un austrumiem būs brīva darbaspēka plūsma. Lai piesaistītu darbaspēku un līdzsvarotu demogrāfisko situāciju (rīdzinieku novecošanās) nepieciešama sakārtota vide un dzīves līmenis, kas Rīgai piesaistītu aktīvus cilvēkus.

3.2.6.3. *Ekonomikas elementi*

Lai arī pārsvarā dalībnieki uzsvēra decentralizācijas ideju, tika minētas vairākas prioritāras nozares:

- 1) Viena no attīstāmām jomām ir **tūrisma attīstība un pakalpojumu sfēra**, taču vairums dalībnieku uzsvēra, ka rīdziniekiem pašiem pilsētā ir saglabājama prioritāte. Rīgas centrs tūristiem nav sagatavots - nav norāžu, informācija un arī sabiedrisko tualešu. Deputātu opozīcijas diskusijā izskanēja ideja, ka Rīgas centru jāorientē uz visas Latvijas vidusšķiru, kas gribēs tur izklaidēties. Transporta asociāciju diskusijā Rīgu redz kā daudznacionālu vidi, kur ikviens var atrast interesēm atbilstošas lietas - arhitektūru, izklaidi, pastaigas.
- 2) **zināšanu ietilpīgu**, augsto tehnoloģiju **nozaru** attīstība (3 grupas) sasauca ar izglītības prioritāšu noteikšanu šim nozarēm; pētniecības centru veidošana centrā. Liels svars tiek likts uz tehnoloģiju attīstību un izglītības līmeņa celšanos līdz ar šo tehnoloģiju izmantošanu; zināšanu ietilpīgu nozaru attīstīšana;
- 3) **finansu sektors**, par kuru neviena grupa nerunāja sīkāk, bet pieņēma par pašsaprotamu centra sastāvdaļu;
- 4) **tirdzniecība** lielākai daļai dalībnieku saistās ar **maziem veikaliem**, neliela daļa dalībnieku izklaidi saista ar staigāšanu pa **jaunajiem tirdzniecības centriem**. Tirdzniecības centru sakarā tika izteikts pieņēmums, ka tie no Rīgas centra varētu atkāpties zemes dārdzības dēļ. Alternatīva ir tirdzniecības funkciju uzticēšanu neliela izmēra veikaliem vēsturiskajās ēkās. Papildus diskusijās uzsvērts Latvijas preču tirgus attīstīšanu, balstoties uz ekoloģiski tīru produktu ražošanu;
- 5) **osta un tranzīta nozare**. Saimnieciskā darbība un vēsturiskā funkcija nenoliedzami rada pretrunas pilsētas attīstībā:

Kamēr osta būs te un kravas plūdīs uz sauszemi, mēs droši vien maisīsimies tūristiem pa kājām, bendēsim nervus pilsētas varas vīriem un politiķiem. Ja centrā būs pasažieru osta un tajā pienāks prāmji, mūsu klātbūtne radīs neērtības. (kravu pārvadātāju asociācija)

Rīga kā tranzīta, tirdzniecības centrs bez sava tautsaimniecības pamata ir nopietns drauds. Vairāk dalībnieku gan uztraucas par globalizācijas sociālajām un vizuālajām sekām - angļu valodas pārsvaru vizuālajā reklāmā, latviešu valodas izzušanu publiskajā sfērā.

4. VĪZIJA

Kopējā vīzijā ir apkopoti grupu vīzijās biežāk lietotie elementi. Kartē un tekstā minētie cipari attiecas uz to pieminēšanas biežumu grupu vīzijās un aptaujās. Tā, piemēram, droša sociālā vide (30%, 9/14), nozīmē, ka aptaujā tai prioritāti piešķirusi 30% dalībnieku, diskusijās tā vīzijā iezīmēta 9 grupās ar 14 piešķirtiem prioritāriem punktiem.

4.1. Sociālā vide

Rīgā dzīvo smaidīgi un apmierināti cilvēki. To vīzijā iezīmē 6 grupas, dodot 7 priekšmetus. Tam pamatā ir droša sociālā vide - cilvēki ir nodrošināti un nodarbināti (30%, 9/14). Likvidēta nabadzība, ielās nav redzami klaidoņi un ubagi (8/12). Atrisināta narkomānijas un alkoholisma problēma (2/1). Sabiedrība nav noslāņojusies un segregēta (7/8). Ir uzlabojusies veselības aprūpe un cilvēki kļuvuši veselāki (8/11). Demogrāfiskā situācija ir uzlabojusies (4/3), Rīgā ir vairāk bērnu.

Sabiedrības integrācija minēta četrās vīzijās (2 prioritāri punkti), ar to saprotot minoritāšu un invalīdu tiesību ievērošanu.

Cilvēki ir kļuvuši izglītotāki un garīgāki. Izglītība ir viena no visvairāk atbalstītajām prioritātēm (14/38). Izglītības pakalpojumi ir budžeta apmaksāti (2/4). Īpaša uzmanība pievērsta interešu izglītībai bērniem (2/1). Minēta arī morāli-religiska audzināšana, skolu iesaistīšana starptautiskās izglītības programmās un projektos. Skolēni minēja arī iespējas izglīties savā dzimtajā valodā (1/9). Visi šie pasākumi ļaus atrisināt narkomānijas un alkoholisma problēmas. 5 diskusijās (bet bez prioritātes) minētas demokrātiskas sporta un ar to saistītas izklaides iespējas.

75% aptaujas dalībnieku un 11 grupās ar 14 prioritāriem punktiem vīzijā min augstu kultūras līmeni un tradīcijas centrā.

4.2. Apbūve

70% dalībnieku aptaujās un 17 grupas (piešķirot 7 prioritāros punktus) diskusijās vēlas saglabāt arhitektūras un ainavisko mantojumu. Kā galvenās saglabājamās vērtības minētas koka un jūgendstila būves, Rīgas panorāma. Šo iemeslu dēļ arhitektūra centrā paliek cilvēka mēroga (2/1), bet moderno arhitektūru var sastapt aiz centra robežām (5%). Esošās ēkas ir sakoptas un atjaunotas (5%, 5/1). Centrā nav sastopami kazino un spēļu zāles (71%, 3/1).

Šāds centrs ar vēsturisko mantojumu padara to starptautiski atpazīstamu (3/1). Izmantots ir Daugavas kreisais krasts. Jaunās nacionālās bibliotēkas celtniecību atbalsta 1% aptaujas dalībnieku un 2 grupas ar 5 prioritātēm. Daugava ir kļuvusi abos krastos pieejama gājējiem, tās krastos iekārtota zaļā zona. Centrs ir dzīvs, tajā saglabāta dzīvojamā funkcija. Jauni lielveikali nav uzbūvēti (62%).

Rīga ir decentralizēta un daudzfunkcionāla (54%, 10/10). Sociālie pakalpojumi, administratīvie un finanšu centri ir izklaidēti pa visu pilsētu. Savukārt centrs ir kļuvis funkcionāli daudzveidīgs.

4.3. Apbūves politika

Centra attīstība noris plānveidīgi (17%, 6/2). Pilsētu vada efektīvi un kompetenta pārvaldes sistēma (21%, 3/0). Likums un kontroles sistēma ļauj plānoto realizēt dzīvē (3/4). Politiku atbildību paaugstinājis deputātu atsaukšanas mehānisms (1/4). Politika ir sakārtota, tajā nevalda korupcija (7%, 3/1).

4.4. Vide

Vides jomas elementi ir cieši saistīti ar sociālo vidi. Lielākā daļa dalībnieku atbalsta daudzfunkcionālu zaļo zonu (86%, 8/3). Tajā ir vieta jau minētajiem bērnu laukumiem, sporta celiņiem, soliņiem un klusiem stūrīšiem. Ekoloģiskā situācija pilsētā ir ievērojami uzlabojusies (8/5). To sekmējusi jauna, ekoloģiski tīra sabiedriskā transporta ienākšana Rīgā, transporta plūsmas kritums un parku zonas paplašināšanās.

Rīga ir tīra un apzaļumota (68%, 14/10).

4.5. Ekonomikas vide

Ekonomikas izaugumu sekmējušas nodokļu atlaides (3/5). Atbalsts ir sniegts pašmāju mazajiem un vietējiem uzņēmumiem. Centrā satopami galvenokārt mazie veikali. Jaunu lielveikalu centrā nav (pret 62%). Viena no centra pamatnodarbēm ir tūrisms un ar to saistīta izklaide (2%, 7/5).

Ekonomika ir decentralizēta Latvijas mērogā, ražošana ir uzplaukusi visā valstī (1/2). Ražošanas funkcija ir iznesta ārpus centra (2/0). Vietējais tirgus balstās uz Latvijas uzņēmumiem un ekoloģiski tīru produkciju (5/2).

4.6. Transports

Transporta vīzija ir vērsta uz satiksmes sakārtošanu (5/2). Visvairāk atbalstītais risinājums ir sabiedriskā transporta prioritāte (4/5), kura

- 1) atbrīvotu centru no privātā autotransporta (6/4) un daudzstāvu autostāvvietām (75%);
- 2) nodrošinātu ātru pārvietošanos (tramvajs, dzelzceļš) 7/1;
- 3) dotu prioritāti gājējiem (65%) un velisopēdistiem (55%);
- 4) ļautu uzlabot investēt sabiedriskā transporta kvalitātē, samazinot tā kaitīgo ietekmi uz vidi;

Paralēli risinājumi ir pazemes izmantošana (3/2), novirzot satiksmi vai tur ierīkojot autostāvvietas, kā arī jaunu tiltu, tuneļu un apvedceļu būve. Liela daļa aptaujas dalībnieku atbalstīja iespēju kombinēt personisko transportu ar ērtu sabiedrisko transportu pa centru (52%). Aptuveni puse (53%) dalībnieku vēlētos tādu sabiedrisko transportu, kas savienotu pilsētas daļas, nešķērsojot centru, bet būtu savienots ar ērtu transportu krustu-šķērsu pa centru. Savukārt 47% dalībnieku vēlētos ērtu transportu tieši uz centru.

Kā risinājums minēta arī ūdens transporta attīstība, kas atdzīvinātu Rīgas centra ainavu.

5. DRAUDI ATTĪSTĪBAS VĪZIJAI

Kopsavilkuma tabulu par biežāk minētajiem draudiem skatīt 7. pielikumā. Visvairāk draudu izvirzīts sociālajā vidē. Te galvenokārt meklēti cēloņi dažādām pilsētas attīstības problēmām: haotiskai attīstībai, transporta problēmai. Viena no svarīgākajām draudu grupām ir politikas joma. Tai pēc nozīmības seko sabiedrības noslāņošanās problēmas un ar tām saistītās sekas - narkomānija, alkoholisms, noziedzības problēmas. No ekonomikas sfēras tieši dzīvokļu un dzīvojamo namu apsaimniekošana rada lielākās problēmas.

5.1. Attīstības plānošanas politika un izpratne par politiku

Interesanti, ka deputātu grupas galvenos draudus saskatīja tieši politikas kvalitātē (minēts 10 grupās, 11 reizes piešķirta prioritāte): korupcijā (7/15), birokrātijā, politiķu kašķīgumā. Korupcija neļauj līdzekļiem iekļūst pilsētas līdzsvarotā attīstībā. No politiskās sfēras kvalitātes lielā mērā ir atkarīga ekonomiskā izaugsme.

Opozīcijas deputāti uztvēra attiecības ar pārējo sabiedrību kā līdzekļu sadales jautājumu. Proti, sabiedrības intereses tika saistītas ar sociālu nodrošinājumu, nevis vēlmi redzēt labāku Rīgu:

teiksim, ja tu apcērp pensionārus, tad iznāk kanālmala un otrādi, tikmēr ir slikti. Jābūt tā, ka no vienas puses var uztaisīt kādam bezmaksas transportu un var arī uzbūvēt smuku māju. Lai nav tā, ka pensionāri nāk pie tās mājas skatīties un saka tā: "būtu labāk man kādu latīņu iedevis". Tā ir tā lieta: finanses ir tās šķēres starp sociālo attīstību un starp attīstību ko mēs te apspriežam.

Sabiedrība ir krietnu soli tālāk par šo priekšstatu. Dalībnieku domas liecina, ka viņi spēj un skata sociālo un pilsētas attīstību kā nedalāmas jomas. Rīdzinieki šo jomu dalīšanu pat uzskata par draudu pilsētas attīstībai, jo tas izstumj sabiedrību no lemšanas par pilsētas attīstību. Rīgas centrs tiek plānots neņemot par pamatu rīdzinieku pašu vajadzības. Abas jomas sociālo un plānošanu lielākā daļa dalībnieku uzskata par dziļi saistītām. Līdzīgi kultūras mantojuma graušanu sabiedrība uzskata gan par draudu tūrismam, gan pašu izklaides iespējām centrā.

Iedzīvotāji arī lielākos draudus saskata politikas kvalitātē:

1) politikā nav ievērots pēctecības princips (7/15). Politika ir saskaldīta un neplānota. Sabiedrība kritiski vērtē domes spēju veikt plānotas darbības pilsētas attīstīšanai:

domes deputātu lielā ceļošanas kāre, jo naudas bedru remontiem nepietiks, viss aizies ceļošanām. (transporta asociācijas)

Neracionālu pilsētas plānošanu atzīmē daudzi diskusiju dalībnieki (6/12).

Šo problēmu dalībnieki piedāvā risināt divējādi: cenšoties palielināt kontroli un uzlabojot vēlēšanu sistēmu - paredzot iespēju atsaukt deputātus;

- 2) politikā netiek ņemtas vērā interešu grupas un speciālistu viedoklis (6/11);
- 3) politika ir nemorāla, atsvešināta no tautas, ideju nabaga (10/11);
- 4) attīstībai netiek piešķirti līdzekļi;

- 5) morālā sabiedrības (un arī politiķu) degradācija - interesanti, ka tieši studenti un jaunieši attīstīja šo tēmu - ģimenes institūcijas izjukšana, vientulība, sabiedrības noslāņošanās un geto rajonu veidošanās (10/11);
- 6) bieži pieminēti arī ārēji draudi - politiskā situācija pasaulē - karš, terorisms; globalizācijas radītie draudi; globālā sasīšana, kurus šē sīkāk neanalizējam.

5.2. Sabiedrības problēmas

Svarīgs drauds, kas bieži tika uzskatīts par prioritāru (7/14) ir sabiedrības noslāņošanās. Tas iezīmējās arī dalībnieku pozitīvajās vīzijās. Vienā diskusijā un vienā intervijā pilsētas attīstība problēmas tika skatītas Rīgas centra uzlabošanā, atvēlot to turīgākajiem rīdziniekiem. Lielākā daļa dalībnieku to uzskatīja par draudu, kas veidos Rīgā atsevišķus, mazāk privilēģētus rajonus un atsevišķus bagāto cilvēku rajonus. Kāda dalībniece ironizēja par maksas ieviešanu gājējiem iekļūšanai Vecrīgā. Līdz ar to, sabiedrībā populārāks ir risinājums, kur sabiedrības segregācija netiktu pieļauta. Jau tagad Rīgas centrā koncentrējas sociālie pakalpojumi - īpaši izceltas tika elitārās skolas. Līdz ar skolas piesaisti pie dzīvesvietas un cilvēku turīguma, turpinātos tālāka segregācija, kas vēlāk atspoguļotos dažādās izglītības un nākotnes izredžu iespējās. Izglītības un izglītības līmeņa kritums 8 reizes minēts kā prioritārs. Vienā grupā tas uzsvērts kā darbaspēka kvalitātes drauds turpmākai ekonomikas attīstībai.

Rīgas problēmas tiek saistītas ar visas Latvijas problēmām. Rīgai kļūstot par Latvijas ūdensgalvu, rastos pārapsdzīvotas pilsētas problēmas (3 reizes minēta kā drauds, 3 prioritātes). Daļu no tām - transporta sastrēgumus, ielu šaurību transporta skaitam Rīga piedzīvo jau tagad.

Ar sabiedrības noslāņošanos saistītas parādības ir narkomānija, alkoholisms un noziedzība. Narkomānija starp draudiem minēta 7 grupās, 14 reizes tā atzīmēta par prioritāru draudu. Rīdziniekus uztrauc arī ar to saistīts noziedzības līmeņa kāpums.

Klaiņojoši dzīvnieki un to patversmju trūkums starp draudiem minēts vienā diskusijā, dodot tam 2 prioritārus punktus.

5.3. Apbūve

Galvenā problēma un drauds ir plānveida attīstības trūkums. To atbalstīja 6 grupas ar 12 prioritāriem punktiem. Pārējie draudi ir vairāk izklaidēti un saņēmuši mazāku prioritāšu skaitu. Starp tiem minama nevienmērīga centra attīstība attiecībā pret centru (3/3). Ēku atjaunošanu apdraud pseidorestaurācija, kad netiek saglabātas visas namu vēsturiskās detaļas, bet tās tiek iznīcinātas, izmantojot lētākās metodes. Līdzīgi iebildumi skar arī Rātslaukuma atjaunošanu. Ar to saistīts ir mākslīgas vides drauds, kas tiek saprasts kā dabisko vērtību (koku, apstādījumu) aizstāšanu ar mākslīgām (plastmasas izstrādājumi).

Vienā grupā ar 2 prioritātēm un vienā intervijā kā drauds atzīmēta jaunās apbūves veidošana uz vecā drupām. Šī tēma parādījās arī vīzijās.

5.4. Transports

Transporta jomā parādās trīs galvenie draudi, kuri visi ir savstarpēji saistīti: personīgā transporta pieaugums tiek minēts 8 diskusijās (ar 11 punktiem), tas, ka sabiedriskais transports nav prioritāte ir minēts 5 reizes (ar 5 punktiem), un sastrēgumi centrā arī ir minēts 5 reizes (ar 7 punktiem). Arī saistīts ar augšminētiem draudiem ir transporta atļaušana Vecrīgā (2/0), jauna tilta trūkums (1/3) un daudz stāvvietas centrā (1/3). Divas grupas pieminēja arī ielu segumu nesalabošanu kā draudu (2/2).

5.5. Vide un zaļā zona

Interesanti, ka vides un zaļās zonas jomā draudi parādās visbiežāk no visiem (13/4), bet gan ļoti vispārīgā formulējumā (vispārējas ekoloģiskas problēmas, piesārņojums, vides draudi) un negūstot lielu punktu skaitu. Tas liecina, ka sabiedrībai rūp vides jautājumi, taču trūkst zināšanu šajā jomā, kā arī pārliecības kā šādus draudus novērst. No specifiskāk formulētiem draudiem, visbiežāk minēts ir gaisa piesārņojums (10/7), bieži tas ir tieši saistīts ar personīgā transporta pieaugumu. Cilvēkus arī satrauc ūdens piesārņojums (5/5), celtniecība parkos (5/4) atkritumu problēmas, to skaitā bīstamo atkritumu (4/3), un zaļās zonas samazināšanās un koku izciršana (kopā minēts 4 reizes, guvis 2 punktus).

Retāk minēti draudi šajā jomā ir HES avārijas (2 reizes), taču tas guvis 5 balsis. Vēl pieminētas ir globālā sasilšana (2/1), vispārīga netīrība un nesakoptība (2/0), unmežu izciršana visā valstī.

5. 6. Ekonomikas vide

Visvairāk pieminētie draudi ir augstās īres maksas, kas liek sliktāk situētajiem centra iemītniekiem to atstāt. Savukārt namu saimniekiem īres griestu uzturēšana neļauj namus apsaimniekot. Iespējams, te nepieciešams cits risinājums. Namu nekoptība ir diskusijās bieži minēta problēma. Taču tā ir cieši saistīta ar situāciju īres maksas jomā. Patlaban namu īpašnieki ar īres maksas griestu palīdzību dotē daļu dzīvojamā fonda. Vienā grupā ar 3 prioritātēm izvirzīta lielveikalu būvniecība un ar tiem saistīta centra komercializācija. Daudzās grupās lielveikalu problēma tika traktēta kā investoru spiediens (1/2), materiālo vērtību pārsvars pār garīgajām vai korupcija. Vienā grupā ar 2 prioritātēm atzīmēts darbaspēka (īpaši vadošā) trūkuma drauds.

6. SALĪDZINĀJUMS AR VALSTS KULTŪRAS PIEMINEKĻU AIZSARDZĪBAS INSPEKCIJAS IZSTRĀDĀTO VĪZIJU 2020

SPI projekta apzinātie jautājumi skar plašāku teritoriju (vēsturisko centru un buferzonu), gan plašāku jautājumu loku nekā pieminekļu saglabāšana. Turklāt šis ir vienīgais projekts, kur par attīstības jautājumiem tik plaši iesaistīta sabiedrība.

Projekta dalībnieki atbalsta Inspekcijas vīzijā minēto attīstības plāna trūkuma problēmu un ekonomisko interešu negatīvo ietekmi uz pilsētas attīstību. Arī sabiedrība uzskata, ka lēmumi par pilsētas centra attīstību tiek pieņemti nekonsekvēnti un neracionāli, tādēļ centrs attīstās haotiski.

Vīzijas 2020 mērķi kopumā sakrīt ar sabiedrības izvirzītajiem pilsētas centra attīstības mērķiem:

1. Sabiedrība vēlas saglabāt Rīgai raksturīgo vidi un kultūrvēsturiskās vērtības.
 2. Mērķis par Rīgas kā aktīva mūsdienu pārvaldes un biznesa centra attīstību apstiprinās tikai daļēji. Sabiedrība uzsver decentralizācijas un daudzfunkcionāla centra ideju.
 3. Sabiedrība vēlas aktīvāk iesaistīties pilsētas attīstībā un grib, lai tās viedoklis tiktu ņemts vērā. Visi lēmumi jāpieņem tos pamatojot ar pilsētas attīstības konceptu.
 4. Sabiedrība vēlas saglabāt publisko ārtelpu - parkus un skvērus. Šo telpu sabiedrība pārsvarā grib redzēt daudzfunkcionālu, tādu, kas kalpotu dažādu sabiedrības daļu vajadzībām.
 5. Inspekcija piedāvā uzlabot sabiedriskā transporta sistēmu un samazināt transporta intensitāti centrā. Sabiedrība šo problēmu skata dziļāk, saistot to ar prioritātes došanu sabiedriskajam transportam (gan investīciju, gan satiksmes ziņā), pakalpojumu decentralizāciju, administratīvo un pārvaldes funkciju iznešanu no centra.
- Pēdējie mērķi: ņemt vērā labās kultūrvēsturiskās tradīcijas, nodrošinot kvalitatīvu vides dizainu un radīt labvēlīgus apstākļus kultūrvēsturiskās vides saglabāšanai un kvalitatīvai jaunajai arhitektūrai netika plaši atbalstīti. Arī paša SPI projekta mērķis bija izvairīties no argumentiem, kas balstīti uz vērtību spriedumiem. Sabiedrībā valda dalīts viedoklis par jaunceltnēm centrā. Arī Rātslaukuma apbūve ir pretrunīgi vērtēta. Jaunā ienākšanas lietderību vieglāk būtu vērtēt, balstoties plašā attīstības kontekstā.

Daugava

Daugavas izmantošana tika uzsvērtā vairākās vīzijās. Līdzīgi kā Vīzijā 2020, piedāvāts Daugavas krastus apzaļumot un atslogot no transporta. Taču sabiedrība koncentrējas arī uz Daugavas kreisā krasta izmantošanu sabiedriskiem mērķiem. Kā viena no iespējām minēta nacionālās bibliotēkas būve. Sabiedrības vīzijā Daugava ir 'apdzīvota' - tajā ir jahtas, kuģīši, pār to kursē gaisa tramvaji.

Vecrīga

Arī sabiedrība redz Vecrīgu kā gājēju zonu. Gājēju ielu iekārtošana atbilst sabiedrības vēlmei Rīgas centru redzēt kā pastaigu un atpūtas vietu. Lai arī nelielu pazemes garāžu būve bija minēta vairākās diskusijās, lielākā daļa dalībnieku bija pret visām šāda veida būvēm. Sabiedrība ir noskaņota pret laukumu un zaļo zonu apbūvi jebkādos gadījumos. Ja tāda ir veicama, to jāpamato ilgtspējīgas pilsētas attīstības kontekstā.

Bulvāru loks diskusijās un aptaujās tika izdalīta kā īpaši aizsargājama un saglabājama zona, kuru nedrīkst iznīcināt. Bez Jūgendstila sabiedrības vīzijā tika minēta arī koka apbūve.

Moratorija noteikšana tikai atsevišķām zonām ir strīdīgs jautājums. Sabiedrības vīzijā pilsētas attīstība tiek skatīta visa centra mērogā un moratorija noteikšana uz laiku visai centra teritorijai ļautu diskutēt par attīstāmajām teritorijām un to funkciju.

7. SABIEDRĪBAS VĪZIJA: LĪDZSVAROTA UN ILGTSPĒJĪGA?

Sabiedrības izteiktajai Rīgas centra nākotnes vīzijai vajadzētu kalpot kā pamatam Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un attīstības plānam. Tāpēc šī vīzija ir jāizvērtē pēc līdzsvarotas un ilgtspējīgas attīstības principiem. Līdzsvarotas attīstības priekšnoteikums ir, ka vienāds svars tiek likts uz ekonomisko attīstību un sociālo un vides aizsardzību. Savukārt ilgtspējīgas attīstības nosacījums ir, ka attīstība mūsu paaudzē neapdraudēs un neierobežos nākamo paaudžu attīstības iespējas, tātad nepiesārņos vidi un neizmantos visus resursus. Izvērtēsim Rīgas nākotnes vīzijas atbilstību šiem kritērijiem.

7.1. *Ekonomiskā attīstība*

Gan aptaujas rezultātos, gan diskusijās visvājākā daļa bija tā, kas attiecas uz ekonomisko pamatu. Tas varbūt nav pārsteidzoši, ņemot vērā, ka lielākā daļa no dalībniekiem varbūt nav speciālisti šajā jomā. Otrs svarīgs iemesls, kāpēc daudziem dalībniekiem varbūt trūka priekšlikumu Rīgas ekonomisko pamatu uzlabošanai ir tas, ka mūsu globalizācijas laikmetā liela daļa no ekonomikas balstās uz ārzemju investoru izvēlētam prioritātēm un parastiem iedzīvotājiem neredzamam procesiem. Tomēr jāatzīmē, ka tie ekonomiskā pamata parametri kuri tika iezīmēti aptaujās un diskusijās atbilst ilgtspējīgas attīstības principiem. Piemēram, vietējā tirgus attīstība un atbalstīšana tiek uzskatīta par ilgtspējīgu, jo tas nerada atkarību no citām valstīm un lielām starptautiskām firmām, kuras ir ļoti kritizētas tieši no ilgtspējīgas attīstības viedokļa, otrkārt tas samazina transportu, kurš bieži ir kaitīgs videi. Tātad atbalsts vietējiem produktiem, un mazajiem uzņēmējiem, kā izriet no diskusijām, un prioritāte centra mazajiem veikaliem, kā izteikts aptaujās, atbilst ilgtspējīgas, līdzsvarotas attīstības kritērijiem. Arī tūrisms var atbilst šiem kritērijiem, ja tā ietekmē netiek pārslogotas un samaitātas dabas vērtības.

Taču reāli parasti notiek otrādāk, nekā mūsu vīzijā, proti ekonomiskā izaugsme parasti ņem priekšroku un sociālās un vides problēmas paliek otrā vietā. Tieši tāpēc būtu svarīgi uzturēt saikni ar vietējiem iedzīvotājiem par to kādu ekonomisko attīstību tā vēlās redzēt, un radīt iespējas sabiedrībai apspriest jautājumus arī ekonomikas jomā, lai ekonomika turētos līdzsvarā ar citām jomām.

7.2. *Vide*

- Sabiedriskā transporta prioritāte

Vīzijā parādās vairākuma viedoklis, ka sabiedriskajam transportam ir jābūt ērtam, videi draudzīgam, un lētam, un jābūt prioritāram pārvietošanās veidam. Neapšaubāmi arī šis atbilst līdzsvarotas un ilgtspējīgas attīstības principiem. Taču otrs jautājums ir, cik cilvēku tiešām izmanto šo transportu. Studentu grupas novērojums par sastrēgumiem uz Vanšu tilta nevienam rīdziniekam nav svešs, bet kādā veidā būs iespējams pārliecināt visus cilvēkus, kuri ieraduši braukt savās mašīnās pa vienam, kāpt sabiedriskajā transportā? Varbūt, ja transports tiešām būs tik ērts un parocīgs, kā aprakstīts vīzijā, tad pēkšņi tas būs pievilcīgāks. Taču jāsaprot arī, ka kamēr nebūs manāms pieprasījums pēc skaitliski lielāka un labāka sabiedriskā transporta, nebūs arī

iespējas ieguldīt tanī pietiekamus līdzekļus, lai to pilnībā pārveidotu. Tā rodas apburtais loks.

Lai šis vīzijas elements tiešām īstenotos un atbilstu ilgtspējīgas attīstības principiem, liela atbildība ir tomēr uz katra indivīda pleciem: izvēlēties biežāk braukt ar sabiedrisko transportu, ar velosipēdu, vai iet kājām, zinot to, ka jo mazāk mašīnu būs uz ielām, jo mazāk būs sastrēgumu. Attīstības plānotājiem savukārt jāpalīdz pēc iespējas ātrāk nodrošināt, ka ar sabiedrisko transportu var pārvietoties ātrāk, nekā ar personīgo (piemēram norobežojot tramvaja sliedes no citas satiksmes, lai tas varētu netraucēti apbraukt sastrēgumus, ierīkojot īpašas joslas un ielas sabiedriskajam transportam, utt).

-Decentralizācija

Viens no visbiežāk minētiem risinājumiem gan transporta, gan citām centra problēmām, ir decentralizācija. Tiesa, ja visi pakalpojumi (veikali, kafējnīcas, bibliotēkas, kino u.c.) būs pieejams visās pilsētas daļās, it īpaši pie dzīvojamajiem rajoniem, tad varbūt būs mazāk vajadzības pēc transporta. Taču decentralizācijā ļoti svarīgs moments ir veids, kā tas tiek paveikts. Bieži tas, ko sauc par decentralizāciju īstenībā ir mākslīgu rajonu radīšana, kas nekādā veidā neaizstāj centra atmosfēru, tādējādi radot atsvešinātību. Piemēram, jauni lielveikali ārpus centra uz lielām šosejām, tālu no dzīvojamajiem rajoniem un sabiedriskā transporta kas ved uz dzīvojamajiem rajoniem, nekādā veidā nesamazinās transporta problēmas, bet varbūt tās pat palielinās. Patreiz, lai nokļūtu jaunos lielveikalos bez mašīnas tāpat ir jābrauc uz centru lai pārsēstos uz īpašo mikroautobusu. Pat, ja veikals atrodas kājām ejamā attālumā no dzīvojamā rajona iešana gar šoseju un cauri milzīgām stāvvietām ir daudz nepievilcīgāka, nekā braukšana ar mašīnu vai došanās uz centru ar sabiedrisko transportu. Tas ir tāpēc, ka šie veikali, šosejas un stāvvietas nav būvēti cilvēka mērogā. Jāatceras arī, ka jo vairāk lielveikalu un citas lielas iestādes tiks būvētas rajonos kur nav ērts sabiedriskais transports, jo vairāk cilvēkiem būs jābrauc uz šiem rajoniem arī uz savām darba vietām, tā vēl vairāk palielinot vajadzību pēc transportu. Tieši šī necilvēku mērogā radītie rajoni rada atsvešinātību, jo cilvēki vairs nesatiekas un ielas, nejutās kā daļa no kopienas, un tas rada arī citas sociālās problēmas. Risinājums būtu integrēt veikalus un citus pakalpojumus esošajos dzīvojamajos rajonos, kur jau kursē arī labs sabiedriskais transports, un kur tāpēc nebūtu vajadzības arī pēc lielām stāvvietām. Risinājums kalpotu gan centralizācijas gan transporta problēmām.

Otrs drauds, kas attiecas kā uz decentralizāciju, tā uz jaunu dzīvojamo rajonu izbūvi, ir pilsētas platības plešanās, kas palielina vajadzību pēc transporta un samazina zaļo zonu un atpūtas telpu kas ir aiz pilsētas robežas. Celtniecība krastmalā un citās līdz šim neapbūvētās vietās (kā decentralizācija) samazina iespējas tur radīt parkus un atpūtas vietas, un samazina zaļās plaušas ap pilsētu. Risinājums arī šai problēmai ir jauniem pakalpojumiem izmantot esošos dzīvojamajos rajonus un jaunu dzīvokļu ēku vajadzībām restaurēt pamestās centra ēkas pirms jaunu ēku un rajonu celtniecības. Daudzdzīvokļu ēku pārsvars pilsētā arī ir jāsaģlabā, lai samazinātu vajadzību pēc transporta.

7.3. Sociālā drošība

Noslāņošanās un segregācija

Gan aptaujās, gan diskusijās dažādos veidos tika pieminēti draudi, kas varētu izraisīt noslāņošanos un segregāciju, kas ir cieši saistīts ar mājokļu politikas jautājumiem. Diskusijās dažkārt radās šķietams pretstats un konflikts starp nosacījumu, ka Rīgas centrā ir jābūt pieejamiem iedzīvotājiem ar dažādiem ienākumu līmeņiem mājokļiem un viedokli, ka trūkst līdzekļu ēku saglabāšanai un atjaunošanai. Taču šai konfliktā ir aizmirsts tieši tas, ka Rīgas domei ir uzdevums izstrādāt Rīgas vēsturiskā centra *saglabāšanas un attīstības* plānu. Vēsturiskā centra iekļaušana ANO Pasaules mantojumu sarakstā nosaka, ka centru ēku vērtība ir neatkarīga no to īpašnieku un īrnieku kabatām un uzliek atbildību arī pilsētas domei veicināt šo ēku saglabāšanu. Atbalsts šo ēku restaurācijā var izpausties īpašā nodokļu politikā vai citās politikās, kuras veicinātu veco pamesto ēku atjaunošanu un izmantošanu. Tā savukārt arī palīdzētu novērst segregāciju, palīdzot ēkas mazāk turīgiem iedzīvotājiem palikt savos dzīvokļos (vai jauniem ievākties) un palīdzētu viņiem ēkas uzturēt, lai tās tik tiešām saglabātu nākamām paaudzēm.

Noslēgumā varam secināt, ka atbildība par Rīgas centra saglabāšanu un attīstību ir gan domei, gan katram rīdziniekam un katram, kam Rīga rūp. Rīgas domei ir jāveicina mūsu vīzijas īstenošana, bet rīdziniekiem ir aktīvāk jāiesaistās arī turpmākā Rīgas attīstības plānošanā un jāpārdomā kā ikdienas rīcības ietekmē Rīgas tagadējo veselību un nākotnes attīstību.

SECINĀJUMI UN REKOMENDĀCIJAS

1. Viens no projekta mērķiem bija sabiedrības iesaistes metodoloģijas pārbaudīšana. Neskatoties uz skeptisku šādas iespējas novērtēšanu projektam ir izdevies piesaistīt sabiedrību. Sabiedrības viedokli var noskaidrot gan strukturētu aptauju veida, gan organizējot diskusijas. Sabiedriskās organizācijas nav pieradušas piedalīties šādos projektos, tādēļ nepieciešams papildus pamudinājums un papildus organizējoši pasākumi. Aptaujās vajadzētu uzdot visaptverošus jautājumus, kas ļautu risināmo problēmu skatīt pilsētas attīstības kontekstā.
2. Jāveicina sabiedrības iesaistīšanās lemsnā par pilsētas attīstību. Projekta dalībnieki izrādīja lielu ieinteresētību pilsētas attīstības jautājumos un vēlējas pilsētas attīstību ietekmēt. Veiksmīga iesaistīšanas forma pēc projekta pieredzes ir stendu izvietošana pilsētas centrā. Tie ļauj gan informēt sabiedrību, gan iegūt tās viedokli.
3. Sabiedriskā jeb publiskā telpa ir svarīgs kritērijs, pēc kura sabiedrība vērtē pilsētas attīstību. Pilsētas attīstība ir pretrunā ar izteiktām aptaujas un diskusiju dalībnieku interesēm.
4. Sabiedrība vēlas saglabāt un attīstīt daudzfunkcionālu zaļo zonu. Būvniecību šādā zonā var pieļaut tikai atklāti pamatojot un debatējot nepieciešamību visas pilsētas attīstības kontekstā.
5. Pilsētas attīstības politika ir negatīvi vērtēta gan no deputātu, gan sabiedrības puses. Galvenie iebildumi ir plāna, koncepcijas trūkums un nespēja plānus pildīt. Tādus pilsētas apbūves jautājumus kā kāda nama nojaukšana jārisina saskaņā ar noteiktu koncepciju un visas pilsētas attīstības kontekstā.
6. Lielāka uzmanība jāvērs uz kultūras (arhitektūras, ainaviskā) mantojuma saglabāšanu un veidošanu. Tam jāatspoguļo visi laikmeti. Jāsaglabā iespēja skatīt šo mantojumu.
7. Iepriekšējo trīs punktu realizēšanai ir nepieciešams noteikt moratoriju jaunai būvniecībai un nojaukšanai pilsētas vēsturiskā centrā tā saglabāšanas un attīstības plāna izstrādes laikā; pretējā gadījumā sabiedrības intereses var netikt ņemtas vērā.
8. Pilsētas attīstību jābalsta uz nākotnē prioritārām ekonomikas nozarēm (augstās tehnoloģijas; tūrisms (arī vietējais)).
9. Jāveicina atklāta un godīga politika. Kā solis uz šādu politiku minams jau konceptuāli uzsāktais projekts par vienas pieturas aģentūras veidošanu Rīgas domē. Taču joprojām problēmas rada korumpētība (kas bieži ir nespēja un nevēlēšanās saskaņot intereses ar sabiedrību).
10. Neatliekami jārisina transporta problēma. Ievērojams pārsvars dalībnieku atbalsta sabiedriskā transporta prioritāti un ir gatavi to kombinēt ar ērtu sabiedrisko transportu pa pilsētas centru. Investīcijas no autostāvvietu, izklaides sporta centru un lielveikalu būves pilsētas centrā jāpārorientē uz investīcijām sabiedriskā transportā un tā attīstībā.
11. Sabiedrība jūtas sociāli apdraudēta. Jārisina sabiedrības segregācijas problēmas, lai Rīgas centrs nekļūtu par elitāru dzīves un darba vietu, citos rajonos neveidotos geto pēc materiālā stāvokļa vai nacionālā principa.

12. Jārisina sabiedrības drošības jautājumi. Policijai jābūt draudzīgai un jāpalīdz iedzīvotājiem.

1. Pielikums. DISKUSIJU DALĪBNIKU SARAKSTS

1. Transporta speciālisti – 10 dalībnieki;
 - RPPU “AP Imanta”;
 - LDZ;
 - A/S “Rīgas Taksometru parks”;
 - CSDD;
 - LAMB;
 - RD Satiksmes departaments;
 - “Latvijas auto”;
 - RTU.
2. Pensionāri – 5 dalībnieki;
 - Latgales priekšpilsētas pensionāru apvienība;
 - Rīgas Vidzemes priekšpilsētas pensionāru apvienība;
 - Rīgas Zemgales priekšpilsētas pensionāru apvienība;
 - Latvijas pensionāru federācija.
3. Bibliotēku un muzeju darbinieki – 5 dalībnieki;
 - Rīgas Tehniskās Universitātes Zinātniskā bibliotēka;
 - FILU;
 - J.Rozentāla un R. Blaumaņa muzejs.
4. Studentu padomes - 12 dalībnieki;
 - Latvijas universitātes (LU) Sociālo zinātņu fakultāte;
 - LU Vēstures un filozofijas fakultāte;
 - LU Ģeogrāfijas un zemes zinātņu fakultāte/ studentu korporācija “Selonija”;
 - LU Studentu padome
 - Ekonomikas un kultūras augstskolas Juridiskā fakultāte;
 - Kultūras akadēmija.
5. Latvijas jaunatnes padomes diskusijā piedalījās 10 jaunieši, kuri pārstāvēja tādas jauniešu organizācijas kā:
 - LĢPSVA “Papardes zieds”;
 - JSS;
 - KID;
 - LSP;
 - LJP;
 - IPA.
6. Vides NVO – 7 dalībnieki;
 - VAK;
 - Zaļā brīvība;
 - Mežaparka attīstības biedrība.
7. Žurnālisti – 3 dalībnieki;
 - LVRTC;
 - Tirgotājs;

- BNS.
8. Tūrisma darbinieki – 12 dalībnieki;
 - Biznesa augstskola “Turība”;
 - SIA “Latvijas līnijas”;
 - Starptautiskā tūrisma fak. dekāne BAT;
 - Tūrisma firma “Patricia LTD”;
 - Tūrisma aģentūra “Alida Tūrs”;
 - IU “EKZO”.
 9. Rīgas trolejbusa un tramvaja pārvalde (TTP) – 12 dalībnieki;
 - TTP ESD;
 - TTP 3.depo;
 - TTP 5.depo;
 - TTP 4.depo;
 - TTP 2.parks;
 - TTP KD;
 - TTP 1.parks;
 - TTP Ceļu dienests;
 10. VARAM (Vides un reģionālās attīstības ministrija)– 7 dalībnieki;
 - VSIA teritorijas attīstības plānošanas centrs;
 - VARAM;
 - VARAM RAD.
 11. Rīgas Domes pozīcija – 6 dalībnieki.
 12. Rīgas Domes opozīcija – 3 dalībnieki.
 13. Arhitektu klubiņš -5 dalībnieki.
 14. Latvijas rakstnieku savienība un Latvijas komponistu savienība– 8 dalībnieki.
 15. 14 skolēni no 87. vidusskolas 9a klases
 16. Skolotāji – 6 dalībnieki;
 - Rīgas krievu M. Lomonosova vidusskola;
 - Rīgas 13. vsk.;
 - Rīgas 22. vsk.;
 - Rīgas privātā tehnolīnīstiskā ģīmnāzija.
 17. Nacionālās kultūras biedrības – 4 dalībnieki;
 - Poļu sabiedrība;
 - Latvijas Igauņu biedrība;
 - Biedrība “Liivlist”.
 18. Mazie vidējie uzņēmēji – 5 dalībnieki;
 - A/S “Valters un Rapa”;

- SIA “Baltic Hallmake”;
- BO SIA Latvijas zinātņu akadēmijas Ekonomikas institūts;
- Privātskola “Patnis”;
- TV 3 Latvia.

19. Sievietes un maznodrošinātas grupas– 9 dalībnieki;

- S/O Sīriusa dārzs;
- Labklājības ministrija;
- Vecrīgas bibliotēka;
- Latvijas biznesa sieviešu informācijas centrs;
- “Vilks studio”.

20. Namīpašnieki – 2 dalībnieki;

- Z. Jansona namīpašums;
- nekustamie īpašumi Rīgā.

Intervijas

21. 3 Intervijas ar Cilvēktiesību institūciju pārstāvjiem;

- LU Juridiskās fakultātes Cilvēktiesību institūts;
- Latvijas Cilvēktiesību un etnisko studiju centrs.

22. Intervijas ar arodbiedrību pārstāvjiem;

- arodbiedrība “Enerģija”;
- metālapstrādātāju arodbiedrība;
- Latvijas tautas sporta asociācija (2 dalībnieki);
- sakaru darbinieku arodbiedrība;
- kultūras darbinieku arodbiedrība.

23. Intervija ar Vecāku padomes locekļiem (4 dalībnieki)

24. Intervija ar Patērētāju interešu aizstāvības klubu (2 dalībnieki).

2. pielikums. APTAUJAS REZULTĀTI

1. Lietas ar kurām Rīga varēs lepoties (iespējamās trīs atbildes, %)

* % aprēķināti pret kopējo atbilžu skaitu, ņemot vērā, ka katrs respondents varēja dot 3 atbildes

Nr		% pret kopējo atbilžu skaitu*
	APBŪVE, PILSĒTAS PLĀNOJUMS, PILSĒTAS AINAVA	51
110	<i>Apbūve, ainava</i>	20
111	Tajā skaitā biežāk minētās: Vecrīga	13
	<i>Kanālmala, Bastejkalns</i>	1
115	<i>Jugendstils</i>	2
120	Arhitektūras pieminekļi, vēsturiskās celtnes	7
130	Restaurētas, sakoptas ēkas, ērts plānojums	5
	<i>tajā skaitā : Vēl uzceļamas ēkas (biblioteka)</i>	1
140	Jaunceltnes, modernas ēkas	1
150	Baznīcas	4
160	Arhitektūras ansambļi, laukumi, ielas	2
161	<i>t.sk. : Doma laukums</i>	1
	Gājēju ielas	0.4
600	Publiskās vietas, parki, apstādījumi	12
	<i>t.sk. : parki, apstādījumi,</i>	11
	<i>strūklakas</i>	0.4
	Tirdzniecības centri, tirgus	1
300	MONUMENTĀLIE PIEMINEKĻI - ZĪMES	9
310	<i>tajā skaitā: Brīvības piemineklis</i>	6
370	Laimas pulkstenis	0.3
200	POLITIKA (Rīgas Domes apbūves politika u.c.), POLITISKĀ SISTĒMA	1
210	<i>tajā skaitā: Sakārtota infrastruktūra</i>	0.2
220	<i>Demokrātiska valsts</i>	0.1
230	<i>Līdztiesīga partnere ES</i>	0.1
240	<i>Izglītoti politiķi</i>	0.1
400	KULTŪRA	14
410	<i>tajā skaitā: Svētki, festivāli, notikumi, sabiedriski pasākumi</i>	1
420	<i>Kultūras iestādes(opera, teātr, muzeji)</i>	4
430	<i>Atpūtas un izklaides vietas(kafejnīcas, krogi)</i>	3
440	<i>Kultūras mantojums(vēsture, māksla, mūzika)</i>	3
450	<i>Sporta halles un laukumi</i>	0.3
500	CILVĒKI, SOCIĀLI – EKONOMISKĀ VIDE	13
510	Rīdzinieki, kā pilsētas bagātība	9
512	<i>tajā skaitā: Latviskums, izglītoti cilvēki, izglītība un zinātne</i>	3
530	<i>Pieklājība, laipnība, sirsnība, viesmīlība</i>	1
	Pilsētas atmosfēra (europeiskums, nesamākslotība, individualitāte)	2
	Pilsēta tūristiem	1
590	Produkti	0.1
	Pilsēta rīdziniekiem (ekonomiska labklājība, sociālie garantanti, nodarbinātība)	1
700	VIDE, VIDES SAKOPTĪBA	6

710	tajā skaitā: Sakopta vide, pilsēta	5
720	<i>Ekoloģiski tīra, droša vide</i>	1
800	TRANSPORTS, CEĻI	5
810	<i>tajā skaitā: Sakārtotas satiksmes maģistrāles</i>	1
820	<i>Privātais transports (autostāvvietas)</i>	0.1
830	Atjaunots, ērts sabiedriskais transports	2
840	<i>Transporta organizācija, laba satiksme</i>	1
890	Rīgas centrs bez transporta	1
900	CITAS ATBILDES (bieži izsaka negāciju, ironiskas)	1

2. Problēmas, kuras patlaban visvairāk apdraud Rīgas centra nākotni (iespējamās vairākas – 3 atbildes)

		% pret kopējo atbilžu skaitu*
100	APBŪVES POLITIKA	15
111	Vēsturiskās apbūves iznīcināšana, pārbūve, nerestaurētas ēkas, grausti	5
120	<i>Nepārdomāta celtniecība centrā, modernizācija, centra izpārdošana</i>	10
121	<i>tajā skaitā : Jaunu ēku celtniecība Vecrīgā</i>	2
122	Neapdomīga modernizācija	2
124	<i>Centra izpārdošana, privātā biznesa intereses, komercializācija</i>	2
128	Nerūpēšanās par citu rajonu attīstību	0.2
200	POLITIKA, VALDĪBA, LIKUMDOŠANA	5
	Bezatbildīgi, nesaimnieciski lēmumi	2
220	Tajā skaitā : Domnieku nesaskaņas, Domes lēmumi	1
240	Bezatbildīga darbība, politiķi, kas nedara savu darbu	1
250	Budžeta, naudas līdzekļu izšķērdēšana, nesaimnieciskums	0.3
281	Nesakārtots dzīvokļu tirgus, vairāk dzīvokļu valsts īpašumā	0.1
280	Patvaļīga rīcība ar īpašumiem	0.2
290	Sagrauta ražošana, rūpniecība; līdzekļu trūkums, nodokļu politika	0.2
260	Skaidra attīstības plāna neesamība, attīstības koncepcijas trūkums	1
210	Pilsonības jautājums, integrācija	0.1
547	Korupcija	1
400	KULTŪRAS TRŪKUMS	2
230	<i>Tajā skaitā: Kultūras un garīgās dzīves nenovērtēšana, atstāšana novārtā</i>	0.1
431	<i>Nepiemērota izklaide (naktsklubi, sex, spēļu zāles)</i>	2
440	Atpūtas vietu trūkums	0.1
450	<i>Kultūras pieminekļu nepienācīga aprūpe, nerūpēšanās par kultūras mantojumu</i>	0.2
500	Cilvēki, sociāli- ekonomiskās vides nesakārtotība, sociālās problēmas	31
	Rīdzinieki, kā pilsētas problēma	15
513	<i>Tajā skaitā: Cilvēku bezatbildīga rīcība, bezatbildība</i>	1
	Kultūras, savstarpējās cieņas trūkums, uzvedība	2
512	<i>Skaļums, troksnis</i>	0.4
522	<i>Labu ideju trūkums, pasivitāte</i>	0.1
	Negatīvas nacionālās attiecības, divvalodība	1
530	<i>Cilvēku attiecības (nedraudzīgums)</i>	1
	Sabiedrības ekonomiska un sociāla noslāņošanās, nabadzība	5
545	<i>Nesakārtota infrastruktūra, nesakārtotība, haoss komunālajā sfērā</i>	1
549	<i>Sociālā nedrošība, neaizsargātība, sociālās problēmas</i>	1
570	Morāles normu kritums, garīguma mazināšanās	1
	<i>Materiālo interešu prioritāte, naudas kāre</i>	1
514	<i>Jauniešu problēmu nerisināšana, jauniešu bezdarbs</i>	0.2
581	Veselības problēmas, AIDS	0.1

580	<i>Pārapdzīvotība</i>	1
640	<i>Cilvēku attieksme pret dabu, vidi</i>	0.2
	Izglītības sistēma (maksā, zema kvalitāte)	1
	Drošība	9
560	<i>Tajā skaitā: Drošības problēmas</i>	0.2
631	<i>Neapgaismotas ielas</i>	0.1
561	<i>Noziedzība</i>	3
562	<i>Narkomānija, alkoholisms, smēķēšana</i>	6
563	<i>Prostitūcija</i>	0.1
	Ekonomika	6
540	Tajā skaitā :Ekonomiskās problēmas, sagrāuta ekonomika	1
541	<i>Industrializācija, urbanizācija</i>	0.3
542	<i>Bezdarbs</i>	2
544	<i>Kapitāla koncentrācija tikai centrā</i>	0
546	<i>Kapitāla aizplūšana cittautiešiem</i>	0.2
548	<i>Dārdzība</i>	1
	Par daudz lielveikalu centrā, reklāmas	2
	Globalizācija un virzība uz ES	1
550	<i>Tajā skaitā :Lielpilsētas problēmas</i>	0.1
551	<i>Iestāšanās ES</i>	0.5
552	<i>Identitātes zudums, globalizācija</i>	0.2
632	Tūrisma info trūkums, slikti attīstīts tūrisms	0.1
660	Invalīdu vajadzību neievērošana	0
700	VIDES PROBLĒMAS, PUBLISKĀS TĒLPAS SAMZINĀŠANĀS	21
	Parku iznīcināšana, koku izciršana un jaunu parku neveidošana	5
720	Ekoloģijas problēmas, piesārņojums	8
730	Cilvēku attieksme pret vidi	0.2
	Netīrība, nesakoptība, neērtības	7
	<i>Tajā skaitā: netīrība, nesakārtotība</i>	4
	<i>Atkritumu tvertņu trūkums</i>	1
712	Publisko tualetu trūkums	1
824	<i>Netīras ielas</i>	0.4
740	Klejojoši dzīvnieki	0.3
750	Ekoloģiskas katastrofas	0.2
800	CEĻU UN TRANSPORTA NESAKĀRTOTĪBA	26
810	Ceļu segums	1
	Tuneļu, tiltu trūkums	0.3
	Par daudz privātā transporta	12
	<i>Tajā skaitā: autostāvvietu celtniecība, uzceltās autostāvvietas Rīgas centrā</i>	4
822	Mašīnu daudzums	7
870	Transports Vecrīgā	1
827	Par maz stāvvietu	0.2
	Problēmas ar sabiedrisko transportu	1
832	<i>Novecojis transports</i>	0.1
	<i>Nesakārtota osta, autoosta</i>	0.1
825	Zema gājēju kultūra (satiksmes noteikumu neievērošana)	0.1
	Mehāniskie transporta un gājēju ierobežojumi:	0.1

823	Tajā skaitā : Veloceliņu trūkums	0.1
826	Gājēju ielu trūkums	0
840	Satiksmes blīvums un organizācija	9
998	NEKAS NEAPDRAUD, CITS	0.1

3. Atzīmējiet, lūdzu, ar plusa (+) zīmi četras (4) lietas, kuras Jūs nākotnē gribētu redzēt Rīgas centrā!

Ar mīnusa (-) zīmi atzīmējiet četras (4) lietas, kuras Jūs nākotnē negribētu redzēt Rīgas centrā!

		Vēlētos redzēt	Nevēlētos redzēt	Neitrāla attieksme
3.1	apjomīgi lielveikali, tirdzniecības un izklaides centri	24	62	14
3.2	mazi veikaliņi pilsētas ielās	56	17	27
3.3	darba un mācību vietas	54	14	32
3.4	viesnīcas, kafējnīcas, restorāni, klubi	54	15	31
3.5	Autostāvvietas	12	75	13
3.6	zaļi parki ar soliņiem, klusiem nostūriem un bērnu laukumiem	86	4	10
3.7	plašas kultūras izklaides iespējas (kultūras pieminekļi, muzeji, galerijas, bibliotēkas, teātri u.c.)	75	6	19
3.8	plašas sporta izklaides iespējas (sporta zāles, kompleksi, laukumi)	28	41	31
3.9	mājokļi Rīgas centrā	18	40	42
3.10	spēļu zāles, kazino	7	71	22
3.11	Cita atbilde	6	5	89

3.a. Atbilžu sadalījums pēc respondentu dzimuma

		Vēlētos redzēt		Nevēlētos redzēt	
		Vīr	Siev	Vīr	Siev
3.1	apjomīgi lielveikali, tirdzniecības un izklaides centri	27	22	61	63
3.2	mazi veikaliņi pilsētas ielās	54	59	18	16
3.3	darba un mācību vietas	51	56	18	12
3.4	viesnīcas, kafējnīcas, restorāni, klubi	57	52	13	16
3.5	Autostāvvietas	16	9	72	78
3.6	zaļi parki ar soliņiem, klusiem nostūriem un bērnu laukumiem	84	88	5	4
3.7	plašas kultūras izklaides iespējas (kultūras pieminekļi, muzeji, galerijas, bibliotēkas, teātri u.c.)	72	76	9	5
3.8	plašas sporta izklaides iespējas (sporta zāles, kompleksi, laukumi)	31	27	38	42
3.9	mājokļi Rīgas centrā	17	19	40	40
3.10	spēļu zāles, kazino	8	6	69	73
3.11	Cita atbilde	7	6	7	4

3.b. tabula. Pozitīvo atbilžu sadalījums pēc izglītības līmeņa

		Vēlētos redzēt		
		Pamata/vidējā	Vidējā speciālā/profesionālā	Augstākā
3.1	apjomīgi lielveikali, tirdzniecības un izklaides centri	30	24	12

3.2	mazi veikaliņi pilsētas ielās	56	58	61
3.3	darba un mācību vietas	58	57	52
3.4	viesnīcas, kafējnīcas, restorāni, klubi	52	56	60
3.5	Autostāvvietas	10	12	10
3.6	zaļi parki ar soliņiem, klusiem nostūriem un bērnu laukumiem	91	87	88
3.7	plašas kultūras izklaides iespējas (kultūras pieminekļi, muzeji, galerijas, bibliotēkas, teātri u.c.)	73	80	81
3.8	plašas sporta izklaides iespējas (sporta zāles, kompleksi, laukumi)	32	29	21
3.9	mājokļi Rīgas centrā	16	20	20
3.10	spēļu zāles, kazino	6	5	3
3.11	Cita atbilde	5	8	5

3.c. tabula. Negatīvo atbilžu sadalījums pēc izglītības līmeņa

		Nevelētos redzēt		
		Pamata/ vidējā	Vidējā speciālā / profesionālā	Augstākā
3.1	apjomīgi lielveikali, tirdzniecības un izklaides centri	58	64	71
3.2	mazi veikaliņi pilsētas ielās	20	15	9
3.3	darba un mācību vietas	13	14	12
3.4	viesnīcas, kafējnīcas, restorāni, klubi	17	13	11
3.5	Autostāvvietas	81	73	76
3.6	zaļi parki ar soliņiem, klusiem nostūriem un bērnu laukumiem	2	2	2
3.7	plašas kultūras izklaides iespējas (kultūras pieminekļi, muzeji, galerijas, bibliotēkas, teātri u.c.)	8	2	2
3.8	plašas sporta izklaides iespējas (sporta zāles, kompleksi, laukumi)	37	39	50
3.9	mājokļi Rīgas centrā	41	42	37
3.10	spēļu zāles, kazino	72	73	74
3.11	Cita atbilde	7	6	4

3.d. Pozitīvo atbilžu sadalījums pēc vecuma grupām

		Vēlētos redzēt		
		12-25 g.v.	26-49 g.v.	50-85 g.v.
3.1	apjomīgi lielveikali, tirdzniecības un izklaides centri	29	19	16
3.2	mazi veikaliņi pilsētas ielās	56	56	60
3.3	darba un mācību vietas	56	50	56
3.4	viesnīcas, kafējnīcas, restorāni, klubi	60	51	43
3.5	Autostāvvietas	11	14	11
3.6	zaļi parki ar soliņiem, klusiem nostūriem un bērnu laukumiem	88	83	88
3.7	plašas kultūras izklaides iespējas (kultūras pieminekļi, muzeji, galerijas, bibliotēkas, teātri u.c.)	72	76	80
3.8	plašas sporta izklaides iespējas (sporta zāles, kompleksi, laukumi)	30	30	20
3.9	mājokļi Rīgas centrā	17	17	23
3.10	spēļu zāles, kazino	9	6	3
3.11	Cita atbilde	7	4	9

3.e. Negatīvo atbilžu sadalījums pēc vecuma grupām

		Nevēlētos redzēt		
		12-25 g.v.	26-49 g.v.	50-85 g.v.
3.1	apjomīgi lielveikali, tirdzniecības un izklaides centri	59	63	70
3.2	mazi veikalīņi pilsētas ielās	18	15	16
3.3	darba un mācību vietas	15	14	15
3.4	viesnīcas, kafejnīcas, restorāni, klubi	13	17	18
3.5	Autostāvvietas	77	71	77
3.6	zaļi parki ar soliņiem, klusiem nostūriem un bērnu laukumiem	4	6	4
3.7	plašas kultūras izklaides iespējas (kultūras pieminekļi, muzeji, galerijas, bibliotēkas, teātri u.c.)	9	5	5
3.8	plašas sporta izklaides iespējas (sporta zāles, kompleksi, laukumi)	38	42	47
3.9	mājokļi Rīgas centrā	40	41	38
3.10	spēļu zāles, kazino	72	69	74
3.11	Cita atbilde	7	4	2

4. Rīgas centra apbūvi, laukumus, ielas un parkus vajadzētu.. (Atzīmējiet ar vienu plusa (+) zīmi sev pieņemamu iespēju!)

Rīgas centra apbūvi, ielas, laukumus un parkus nedrīkstētu.. (Ar vienu mīnusa (-) zīmi atzīmējiet sev nepieņemamu iespēju!)

		Vajadzētu	Nevajadzētu	Neitrāla attieksme
4.1.	saglabāt atbilstoši to arhitektūras, vēsturiskām un ainavas īpatnībām	70	4	26
4.2.	daļēji pārveidot atbilstoši laikmeta prasībām	38	9	53
4.3.	pilnībā pārbūvēt atbilstoši laikmeta prasībām	4	41	55
4.4.	būvēt jaunas kapitālas celtnes parkos un brīvos laukumos	7	68	25
4.5.	cits (kas tieši?)	3	2	95

4.a. tabula. Atbilžu sadalījums pēc dzimuma

		Vajadzētu		Nevajadzētu	
		Vīr	Siev	Vīr	Siev
4.1.	saglabāt atbilstoši to arhitektūras, vēsturiskām un ainavas īpatnībām	66	74	3	4
4.2.	daļēji pārveidot atbilstoši laikmeta prasībām	39	37	13	6
4.3.	pilnībā pārbūvēt atbilstoši laikmeta prasībām	6	4	42	40
4.4.	būvēt jaunas kapitālas celtnes parkos un brīvos laukumos	9	5	65	72
4.5.	cits (kas tieši?)	4	3	2	1

4.b.

Pozitīvo atbilžu sadalījums pēc izglītības līmeņa

		Vajadzētu		
		Pamata/vidējā	Vidējā speciālā/profesionālā	Augstākā
4.1.	saglabāt atbilstoši to arhitektūras, vēsturiskām un ainavas īpatnībām	73	68	75
4.2.	daļēji pārveidot atbilstoši laikmeta prasībām	42	40	36
4.3.	pilnībā pārbūvēt atbilstoši laikmeta prasībām	5	4	2

4.4.	būvēt jaunas kapitālas celtnes parkos un brīvos laukumos	6	5	3
4.5.	cits (kas tieši?)	2	4	4

4.c. Negatīvo atbilžu sadalījums pēc izglītības līmeņa

		Nevajadzētu		
		Pamata/ vidējā	Vidējā speciālā/ profesionālā	Augstākā
4.1.	saglabāt atbilstoši to arhitektūras, vēsturiskām un ainavas īpatnībām	3	1	2
4.2.	daļēji pārveidot atbilstoši laikmeta prasībām	10	5	8
4.3.	pilnībā pārbūvēt atbilstoši laikmeta prasībām	45	40	40
4.4.	būvēt jaunas kapitālas celtnes parkos un brīvos laukumos	72	68	72
4.5.	cits (kas tieši?)	3	1	1

4.d. tabula. Pozitīvo atbilžu sadalījums pēc vecuma grupām

		Vajadzētu		
		12-25 g.v.	26-49 g.v.	50-85 g.v.
4.1.	saglabāt atbilstoši to arhitektūras, vēsturiskām un ainavas īpatnībām	73	61	83
4.2.	daļēji pārveidot atbilstoši laikmeta prasībām	42	37	27
4.3.	pilnībā pārbūvēt atbilstoši laikmeta prasībām	6	5	1
4.4.	būvēt jaunas kapitālas celtnes parkos un brīvos laukumos	8	8	2
4.5.	cits (kas tieši?)	3	2	7

4.e. negatīvo atbilžu sadalījums pēc vecuma grupām

		Nevajadzētu		
		12-25 g.v.	26-49 g.v.	50-85 g.v.
4.1.	saglabāt atbilstoši to arhitektūras, vēsturiskām un ainavas īpatnībām	4	5	1
4.2.	daļēji pārveidot atbilstoši laikmeta prasībām	11	5	11
4.3.	pilnībā pārbūvēt atbilstoši laikmeta prasībām	45	33	44
4.4.	būvēt jaunas kapitālas celtnes parkos un brīvos laukumos	69	64	74
4.5.	cits (kas tieši?)	3	1	2

5. Izvēlieties un ar krustiņu atzīmējiet 3 pārvietošanās iespējas Rīgā, bez kurām Rīgas centra dzīve nākotnē Jums būtu neiedomājama!

		Pārvietošanās iespēju prioritātes
5.1.	ērts transports starp dažādām pilsētas daļām, nešķērsojot centru, saskaņots ar īpašu transportu krustu un šķērsu pa Rīgas centru	53
5.2.	ērts transports tieši uz un caur Rīgas centru no visām pilsētas daļām	47
5.3.	braukšana tikai ar savu personisko transportu un mašīnas novietošana autostāvvietā Rīgas centrā	11
5.4.	personiskā transporta kombinēšana ar ērtu sabiedrisko transportu pa Rīgas centru	52
5.5.	braukšana ar velosipēdu, skrituļslidām pa speciāliem, centru blīvi nosedzošiem celiņiem	55
5.6.	Pastaigas un pulcēšanās plašos laukumos un gājēju ielās	65
5.7.	cits (kas tieši?)	5

5. a. Tabula. Atbilžu sadalījums atbilstoši respondenta dzimumam

		Pārvietošanās iespēju prioritātes	
		Vīrieši	Sievietes
5.1.	ērts transports starp dažādām pilsētas daļām, nešķērsojot centru, saskaņots ar īpašu transportu krustu un šķērsu pa Rīgas centru	53	52
5.2.	ērts transports tieši uz un caur Rīgas centru no visām pilsētas daļām	47	48
5.3.	braukšana tikai ar savu personisko transportu un mašīnas novietošana autostāvvietā Rīgas centrā	13	10
5.4.	personiskā transporta kombinēšana ar ērtu sabiedrisko transportu pa Rīgas centru	56	51
5.5.	braukšana ar velosipēdu, skrituļslidām pa speciāliem, centru blīvi nosedzošiem celiņiem	56	54
5.6.	Pastaigas un pulcēšanās plašos laukumos un gājēju ielās	63	68
5.7.	cits (kas tieši?)	6	4

5.b. tabula. Atbilžu sadalījums pēc izglītības līmeņa

		Pārvietošanās iespēju prioritātes		
		Pamata/vidējā	Vidējā speciālā/profesionālā	Augstākā
5.1.	ērts transports starp dažādām pilsētas daļām, nešķērsojot centru, saskaņots ar īpašu transportu krustu un šķērsu pa Rīgas centru	48	53	58
5.2.	ērts transports tieši uz un caur Rīgas centru no visām pilsētas daļām	52	49	41
5.3.	braukšana tikai ar savu personisko transportu un mašīnas novietošana autostāvvietā Rīgas centrā	13	11	10
5.4.	personiskā transporta kombinēšana ar ērtu sabiedrisko transportu pa Rīgas centru	48	56	56
5.5.	braukšana ar velosipēdu, skrituļslidām pa speciāliem, centru blīvi nosedzošiem celiņiem	58	51	53
5.6.	Pastaigas un pulcēšanās plašos laukumos un gājēju ielās	62	66	67
5.7.	cits (kas tieši?)	4	7	5

5.c. Atbilžu sadalījums pēc vecuma grupām

		Pārvietošanās iespēju prioritātes		
		12-25 g.v.	26-49 g.v.	50-85 g.v.
5.1.	ērts transports starp dažādām pilsētas daļām, nešķērsojot centru, saskaņots ar īpašu transportu krustu un šķērsu pa Rīgas centru	48	56	63
5.2.	ērts transports tieši uz un caur Rīgas centru no visām pilsētas daļām	51	45	41
5.3.	braukšana tikai ar savu personisko transportu un mašīnas novietošana autostāvvietā Rīgas centrā	12	11	5
5.4.	personiskā transporta kombinēšana ar ērtu sabiedrisko transportu pa Rīgas centru	49	60	50
5.5.	braukšana ar velosipēdu, skrituļslidām pa speciāliem, centru blīvi nosedzošiem celiņiem	63	48	42
5.6.	Pastaigas un pulcēšanās plašos laukumos un gājēju ielās	64	64	72
5.7.	cits (kas tieši?)	5	5	7

6. Ja Jūs būtu Rīgas mērs, galvenās trīs lietas, ko Jūs izdarītu, būtu...

		% pret kopējo atbilžu skaitu*
100	MAINĪTU APBŪVES POLITIKU	17
	Apbūves, ēku saglabāšana	4
110	<i>Tajā skaitā: Rūpētos par apbūves, ēku saglabāšanu</i>	0.4
112	Restaurētu ēkas, atjaunotu pieminekļus	2
113	<i>Rūpētos par jau uzceltajām ēkām, atjaunotu pieminekļus</i>	1
114	<i>Rūpētos par koka ēku saglabāšanu</i>	0.2
	Aizliegtu būvēšanu	6
111	Tajā skaitā: Aizliegtu centra apbūvi, celtniecību Vecrīgā un centrā, saglabātu Rīgu	3
140	Beigtu nepārdomātu apbūvi	1
170	Neizpildītu ēkas/īpašumus ārzemniekiem	0.4
180	Neceltu pieminekļus, veikalus, neaizbūvētu laukumus	0.4
	Būvētu	3
120	<i>Rūpētos par "guļamrajonu" attīstību, veicinātu dzīvokļu celtniecību, lai atslogotu centru,</i>	2
160	Celtu jaunas ēkas	0.4
165	<i>Uzceltu Bibliotēku</i>	1
166	<i>Uzceltu koncertzāli</i>	0.1
	Nojauktu neiederīgas ēkas, sakārtotu rajonus, atjaunotu pieminekļus	4
181	Nojaukt Okupācijas muzeju	0.1
130	<i>Rūpētos par sakārtotu Rīgas ainavu</i>	0.1
263	Pārvietotu Rīgas Doma ārpus centra	0
163	Nodrošinātu iespēju attīstīties jaunām (nekomerciālām) idejām	0.1
164	Sakārtotu Rīgas mikrorajonus	2
300	Rūpētos par pieminekļu saglabāšanu (uzstādīšanu)	1
150	Likvidētu graustus	1
200	IZMAIŅAS POLITIKĀ, POLITISKĀS AKTIVITĀTES, POLITIKAS CAURSPĪDĪGUMS	7
220	Cīnītos pret korupciju visos līmeņos	1
230	Nemelotu un nesolītu to, ko nevar izpildīt	0.2
250	Tiktos ar iedzīvotājiem, rūpētos par iedzīvotāju viedokļa uzklauššanu	0.3
260	Veiktu Rīgas Domes reorganizāciju, sakārtotu valsts iestāžu darbu	1
262	Pret portfeļu dalīšanu	0.4
270	Nodrošinātu likumu izpildes pārraudzība (valsts valodas likuma ievērošana, nodokļu iekasēšanas pārraudzība)	1
273	Lielāku atbildību no namu īpašniekiem	0.1
280	Nodrošinātu Centra apbūves ģenerālplāna izstrāde	1.1
282	Nodrošinātu speciālistu viedokļa uzklauššanu	0.3
290	Cīnītos pret necaurredzamu privatizāciju	0.1
291	Budžeta līdzekļu sadale, bezatbildīga vērtēšana	0.4
535	Rūpētos par morālo seju	0.1
240	Veiktu pilsētas policijas reorganizāciju	0.3
400	KULTŪRA, RŪPES PAR KULTŪRAS DZĪVI RĪGĀ	6
281	Kultūras attīstības programmu izstrādātu	1
410	Piešķirtu lielāku finansējumu un rūpētos par kultūras iestādēm	0.3
441	<i>Tajā skaitā : Atbalstītu mākslu</i>	0.1

420	Uzlabotu izklaides vietas	2
421	<i>Tajā skaitā :Cirks, Disneyland uzceltu</i>	0.2
422	<i>Rūpētos par, izveidotu vairāk bērnu izklaides vietas, centrus, bezmaksas pulciņus</i>	1
423	<i>Izveidotu vairāk izklaides vietu (klubu utt.)</i>	0.2
424	<i>Censtos paplašināt kultūras un izklaides iespējas</i>	0.1
425	Uzceltu studentu pilsētiņu, izveidotu jauniešu atpūtas parku, pulciņus	1
430	Organizētu vairāk svētkus, festivālus	1
431	Organizētu vairāk pasākumus visai tautai	0.3
432	Koncertus Rīgas centrā, Doma laukums	0.1
433	Nodrošinātu Rīgas jubilejas ikgadējas svinības/ svētkus	0.3
440	Rūpētos par kultūras mantojumu	0.3
450	Celtu sporta halles	1
452	<i>Tajā skaitā :Nodrošinātu sporta iespējas par brīvu</i>	1
460	Slēgtu naktsklubus, skaļās, Rīgai netipiskās izklaides vietas, samazinātu izklaides vietu skaitu (Kazino, Mc, Donaldu)	1
533	Cīnītos pret vispārējā kultūras līmeņa pazemināšanos	0.3
500	SOCIĀLI – EKONOMISKĀS PROBLĒMAS RĪDZINIEKIEM	27
	Sabiedrības integrācija, nacionālās problēmas	0.4
210	Tajā skaitā: Risinātu pilsonības jautājumus	0.1
530	<i>Censtos uzlabot cilvēku attiecības (pret nedraudzīgumu)</i>	0
531	<i>Censtos mainīt attieksmi pret krieviem</i>	0.1
532	<i>Censtos mainīt attieksmi pret latviešiem (kurus apdraud krievi, cittautieši)</i>	0.2
534	<i>Par divvalodību</i>	0
	Pilsētas komunikācijas, komunālie pakalpojumi	1
247	<i>Tajā skaitā: Rūpētos par sadzīves apstākļu uzlabošanu, Sakārtotu komunikāciju sistēmu</i>	1 0.1
	Nodrošinātība	7
512	Nodrošinātu sabiedrisko dzīvi pensionāriem	0
543	<i>Censtos samazināt sociālo slāņu diferencēšanos (bagātība/nabadzība, lai nebūtu bomžu)</i>	1
548	Palielinātu algas	1
549	<i>Lētākus dzīvokļus</i>	1
560	<i>Sociālā politikas uzlabošana</i>	1
561	Stipendiju paaugstināšana studentiem	0.2
562	<i>Atlaides studentiem, bērniem, vecākiem cilvēkiem</i>	0.4
563	Rūpētos par maznodrošinātajiem	1
564	<i>Pensiju, bērnu pabalstu paaugstināšana</i>	1
566	<i>Patversmes bezpajumtniekiem</i>	1
511	Īpašu uzmanību pievērstu jauniešu problēmu risināšanai	1
	Globalizācijas sekas	0.4
513	<i>Latviskuma uzturēšana</i>	0.4
514	<i>Cīnītos pret amerikanizāciju, angliskošanu</i>	0
	Nodarbinātu bezdarbniekus	0.1
	Izglītības veicināšana, izglītības sistēmas uzlabošana	3
	<i>Tajā skaitā: izglītības sistēmas sakārtošana</i>	2
	<i>Bezmaksas izglītības iespēju nodrošinājums</i>	1
	Vienādas iespējas, (internets bez maksas)	0.1
	Drošība	7

550	Tajā skaitā: Uzlabotu sabiedriskās kārtības un drošības sistēmu	1
551	Censtos samazināt noziedzību	1
552	Samazināt narkomānijas, alkoholisma izplatību	2
553	Pret prostitūciju	0.1
554	Apgaismotas ielas gan centrā, gan citos rajonos	1
555	Likvidētu nakts tirdzniecību ar alkoholu	0.4
556	Vairāk policistu ielās	1
557	Legalizēt prostitūciju, narkotikas	0.2
565	Likvidētu ubagus, bomžus uz ielām	1
570	Stingrāku sodu sistēmu sabiedriskās kārtības traucētājiem	0.4
	Rūpes par cilvēkiem	2
581	Tajā skaitā : līdzekļu piešķiršana medicīnas sistēmas uzlabošanai	1
582	Labdarība	0.1
650	Ierīkotu sabiedriskās tualetes	1
	Ekonomika (KOPĀ: TAJĀ SKAITĀ)	5
540	Ekonomiskās augšupejas nodrošināšana	3
541	Tajā skaitā: Industrializācija, rūpnīcas, jaunu uzņēmumu attīstīšana	0.4
542	Palielinātu darbavietu skaitu, cīnīties pret bezdarbu	2
545	Atbalstītu vietējos mazos uzņēmumus, par nodokļu politikas izmaiņām	1
	Tūrisma attīstība	2
	Tajā skaitā: Kempingu, viesnīcu celtniecība Rīgas priekšpilsētās	0.1
546	Veicināt tūrisma attīstību (tūrisma maršruti pa Rīgu)	1
547	Satiksmes uzlabošana arī ar citām valstīm, (piemēram- prāmju satiksmes nodrošināšana)	0.4
516	Rūpētos par Rīgas tēlu Latvijā un ārpus tās robežām, Rīga - Latvijas vizītkarte	0.2
660	Sakārtot zīmes, ielu nosaukumus	0.4
	PARKU, PUBLISKĀS TELPAS SAKĀRTOŠANA UN AIZSARDZĪBA	10
610	Tajā skaitā : Rūpes par parkiem, dārzu saglabāšanu, neceltu autostāvvietas parku, zaļās zonas vietā	3
611	Parku, skvēru, labiekārtošana un teritorijas paplašināšana	4
612	Publiskās telpas modernizācija, estētiskais noformējums - ziedi, ielu noformējums	1
613	Vairāk atpūtas vietu (tajā skaitā soliņi parkos)	1
614	Padarīt personisko telpu pieejamu invalīdiem, mātēm ar maziem bērniem (ratiņos)	0.3
624	Mazāk reklāmas	0
	Attieksme pret veikaliem	0.5
620	Tirdzniecības centri	0.1
621	Lielveikalus- neceltu	0.3
623	Sakārtotu tirgu	0.1
700	RŪPES PAR VIDĪ, TĀS SAKOPTĪBU	6
710	Tajā skaitā: Rūpētos par tīrību un kārtību Rīgā, Rīgas ielās	2
711	Miskastes, atkritumu izvešana	1
712	Lai nebūtu klaiņojošu suņu, kaķu; lai novāc suņu mēslus	0.3
713	Atkritumu pārstrāde	0
750	Sakoptu pilsētu, sakārtotu	2
720	Ekoloģisko problēmu risināšana	1.0
721	Tajā skaitā: Rūpētos par ekoloģiskās situācijas uzlabošanu	0.4
722	Ūdens kvalitātes uzlabošana	0.2
730	Censtos mainīt cilvēku attieksmi pret vidi	0.1
740	Dabas resursu nodokli palielinātu	0.1

741	Kontrolētu pārtikas kvalitāti	0.1
800	TRANSPORTS, CEĻI	27
	Ceļi, to segums	6
810	Tajā skaitā: Uzlabot ceļus, remontētu, celtnu jaunus ceļus	3
811	Uzceltu vēl tiltus (pār Daugavu)	2
812	Tuneli zem Daugavas	0.4
	Gājēji un velobraucēji	3
630	Tajā skaitā: Gājēju ielas Vecrīgā	1
631	Sakārtotu gājēju pārejas, nodrošināt gājēju drošību	0.3
640	Centru- cilvēkiem: mazāk ofisu, banku Rīgas centrā	0.1
823	Iekārtotu veloceļņus	1
	Sabiedriskais transports	6
830	Tajā skaitā: Transporta veidi- sabiedriskā transporta modernizācija, sabiedriskā transporta sistēmas uzlabošana (transporta naktīs, vēlās vakara stundās, atjaunots transports, jauni transporta veidi, dzelzceļa peronu uzlabošana utt.)	4
832	Metro celtniecība	0.4
833	Maksas samazināšana par sabiedrisko transportu (pensionāriem, skolēniem par velti)	2
	Privātais transports	9
821	Tajā skaitā: Likvidētu autostāvvietas Rīgas centrā, neceltu autostāvvietas centrā	2
822	Censtos mazināt centra pārblīvību ar mašīnām	2
824	Slēgtu, vai maksimāli ierobežotu satiksmi Vecrīgā	4
825	Celtu vairāk autostāvvietas celtnu (gar ceļu malām, vairāk ārpus centra)	1
	Satiksmes, transporta organizācija	4
840	Tajā skaitā: Satiksmes blīvums un organizācija, sastrēgumu novēršana	3
834	Modernas ostas būve	0.2
900	CITAS ATBILDES	1.5
	Nekad nebūšu mērs	0.3
910	Rūpētos par sevi	0.7
920	Turpinātu iesākto, jo tas ir labs, Ventspils piemēram sekotu, strādātu	0.4
923	Atkāptos	0.1

7. Respondentu dzīvesvieta

	%
Rīgas centrs	18
Rīgā ārpus centra	64
Citā Latvijas pilsētā	17
Ārpus Latvijas	1

8. Respondentu sadalījums pa vecuma grupām

	%
12 – 17	10
18 – 19	19
20 – 25	24
26 – 30	9
31 – 39	12
40 – 49	11
50 – 59	6
60 – 69	7
70 – 85	2

9. Respondentu sadalījums pēc dzimuma

	%
Vīrietis	43
Sieviete	57

10. Respondentu sadalījums pēc nodarbošanās (profesija/amats)

	%
Vadītāji	2
Vecāki speciālisti	12
Speciālisti	11
Kalpotāji	3
Pakalpojumu un tirdzniecības darbinieki	6
Kvalificēti lauksaimniecības strādnieki	1
Kvalificēti strādnieki	6
Iekārtu un mašīnu operatori	2
Strādnieki	2
Skolēni, Studenti	40
Pensionāri, invalīdi	7
Mājsaimnieces	2
Bezdarbnieki	3
Nav atbildes	3

11. Respondentu sadalījums pēc izglītības līmeņa

	%
pamata vai nepabeigta vidējā	11
vidējā	32
vidējā speciālā/profesionālā	23
augstākā	34

Anketas valoda

	%
Latviešu	72
Krievu	28

Aptaujas vietas

	%
1 Latvijas Universitāte	12
2 Rimi "Centrs"	30
3 Laimas pulkstenis	18
4 Pietura pie Pareizticīgo katedrāles	5
5 Pietura pie Imantas tirgus	5
6 Stacijas laukums	5
7 Alberta laukums	5
8 Purvciema tirgus	5
9 Strēlnieku laukums	5
10 Pietura pie Juglas tirgus	5
11 Internets	4
12 Pasta aptauja	1

3. pielikums. APTAUJAS ANKETA "ATSTĀSIM RĪGU SAVIEM BĒRNIEM!"

Rīgas centrs ir iekļauts UNESCO Kultūras mantojuma sarakstā. Patlaban Rīgas domē tiek veikta centra saglabāšanas un attīstības plāns. Rīga pieder visai Latvijas sabiedrībai, ne tikai politiķiem un speciālistiem. Sabiedriskās politikas institūts sadarbībā ar Latvijas Universitātes Sociālo zinātņu fakultāti un Sorosa Fondu-Latvija aicina visus, kuriem Rīga rūp, piedalīties Rīgas nākotnes ainu veidošanā. Jūsu idejas tiks apkopotas un ar aptaujas rezultātiem tiks iepazīstināta sabiedrība un Rīgas dome.

1. Iedomājieties Rīgas centru pēc 20 gadiem! Kuras būs tās 3 lietas, ar kurām Rīga varēs lepoties?

1)..... 2) 3).....

2. Nosauciet 3 problēmas, kuras patlaban visvairāk apdraud Rīgas centra nākotni!

1)..... 2) 3).....

3. Atzīmējiet, lūdzu, ar plusa (+) zīmi līdz četrām (4) lietām, kurām, pēc Jūsu domām, būs visvarīgākā nozīme Rīgas centra nākotnē. Ar mīnusa (-) zīmi atzīmējiet līdz četrām (4) lietām, kurām Rīgas centrā nākotnē nevajadzētu atrasties!

3.1.	jaunbūvēti apjomīgi lielveikali, tirdzniecības un izklaides centri	
3.2.	mazi mājiņi veikaliņi pilsētas ielās	
3.3.	darba un mācību vietas pilsētas centrā esošajās ēkās	
3.4.	jaunas viesnīcas esošajās ēkās	
3.5.	jaunas autostāvvietas	
	jaunas izklaides iespējas esošajos parkos un skvēros	
3.6.	atjaunotas vecās ēkas un kultūras pieminekļi	
3.7.	zaļi parki ar soliņiem, klusiem nostūriem un bērnu laukumiem	
3.8.	plašas kultūras izklaides iespējas (muzeji, galerijas, bibliotēkas, teātri)	
3.9.	plašas sporta izklaides iespējas (sporta zāles, kompleksi)	
3.10.	mājokļi Rīgas centrā esošajās ēkās	
3.11.	kafejnīcas, restorāni, klubi esošajās ēkās	
3.12.	spēļu zāles, kazino	
3.13.	cits (kas tieši?)	

4. Izvēlieties 3 pārvietošanās iespējas Rīgas centrā, bez kurām Rīgas dzīve nebūtu iedomājama un sakārtojiet tās pēc nozīmības (1 – ļoti nozīmīgi, 3 – vismazāk nozīmīgi)

4.1.	ērts transports līdz centra robežai ar pārsēšanos uz pieskaņotu ērtu transportu krustām šķērsām pa Rīgas centru	
4.2.	ērts transports tieši uz Rīgas centru	
4.3.	braukšana tikai ar savu personisko transportu un mašīnas novietošana autostāvvietā Rīgas centrā	
4.4.	personiskā transporta kombinēšana ar ērtu sabiedrisko transportu pa Rīgas centru sastrēguma stundās	
4.5.	jaunu apvedceļu un tiltu būve	
4.6.	braukšana ar velosipēdu pa speciāliem, centru blīvi nosedzošiem celiņiem	
4.7.	pastaiņas un pulcēšanās plašos laukumos un gājēju ielās	
4.8.	cits (kas tieši?)	

5. Ja Jūs būtu Rīgas mērs, galvenās trīs lietas, ko Jūs izdarītu, būtu...

1).....

2)

3)

6. Jūsu dzīves vieta atrodas

Rīgas centrā Rīgā ārpus centra citā Latvijas pilsētā/pagastā ārpus Latvijas

7. Jūsu vecums (pilni gadi)

8. Jūsu dzimums: vīrietis sieviete

9. Jūsu nodarbošanās:

4. pielikums. DISKUSIJU PLĀNS (1:30 minūtes)

I. IESILDĪŠANĀS. Iepazīšanās. 6 min.

2 Diskusiju vadītājs: Iepazīstina ar sevi un diskusijas mērķi.

Paldies, ka esat izbrīvējuši laiku un atnākuši. Es esmu...

Šī diskusija ir daļa no plašāka SPI projekta "Atstāsim Rīgu Saviem bērniem!", kura galvenais mērķis ir iesaistīt sabiedrību Rīgas centra attīstības plānošanā. Projekts top neatkarīgi no Rīgas domes, bet ar tās ziņu. To finansē Sorosa fonds –Latvija un atbalsta LU, atsevišķi sabiedriskās informācijas līdzekļi un uzņēmumi (ja jautā sīkāk: NRA, Diena, Panorama Latvii, A/S Mediaparks).

Projekta rezultāti tiks izmantoti "Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un attīstības plāna" veidošanā, kuru tuvākā laikā uzsāks izstrādāt Rīgas dome. Projekta rezultāti tiks stādīti priekšā sabiedrībai decembra sākumā, kad tiks apkopoti diskusiju un aptauju rezultāti (ja jautā sīkāk: aptaujās piedalījušies ap 1100 cilvēku. Diskusijā var piedalīties neatkarīgi no anketas aizpildīšanas). Es izsniegšu reģistrācijas lapu, ailītē blakus uzvārdam atzīmējiet, vai gribat arī vēlāk saņemt sīkāku informāciju par šīs diskusijas rezultātu un visu projektu. (iedod lapu)

Šī diskusija aizņems pusotru stundu un tās mērķis būs Jūsu Rīgas attīstības vīzijas vai redzējuma radīšana. Tas ir tāpat, kā kad Jūs vēlaties celt māju, tā vispirms ir jāizsapņo un jāizdomā, pirms Jūs sauksiet arhitektu, kurš Jūsu vēlmes materializēs uz papīra un tad pēc Jūsu piekrišanas arī dzīvē. SPI cer, ka Jūs sekosiet līdzī savai vēlmju realizācijai plāna un vēlāk arī dzīvē.

Un visu beidzot par pašu procesu. Lai saglabātu visas Jūsu idejas, es brīžiem ieslēgšu diktafonu. Jūsu idejas paliks individuāli anonīmas. Es lūdzu Jūs nerunāt visiem uzreiz vai izplūst garās apcerēs par citu Jums tuvu tēmu, lai neaizkavētu diskusijas gaitu. Es lietošu šo zvaniņu, lai sauktu Jūs pie kārtības un lūdzu manu iejaukšanos paciest.

Diskusijai būs 3 galvenās daļas: kāda būs mūsu ideālā īga, kādi ir draudi šai vīzijai un kopējas vīzijas veidošana.

2 Iesildīšanās uzdevums:

Pirms sākt tālāku iepazīšanos, es gribu lūgt Jūs izdomāt trīs lietas, vietas vai norises, kuras, Jūsaprāt, ir visvērtīgākās Rīgā. Te ir lapiņas, kur idejas pierakstīt. (Vai visiem ir rakstāmie? Izdala lapiņas.)

(dod aptuveni 1 min. rakstīšanai)

- 2 *Vai esat apdomājuši? Tad lūdzu stādīties priekšā, nosaucot savu vārdu, (nodarbošanos) un uz lapiņas uzrakstīto.*

II. 1. uzdevums. IDEĀLĀ VĪZIJA 34 minūtes

2 min. **Diskusiju vadītājs izskaidro uzdevumu un izdala A lapu:** *Šī uzdevuma mērķis būs ideālas Rīgas nākotnes vīzijas radīšana.*

Iedomājaties, ir 2021. gads. Rīgā pa šo laiku viss gājis uz labu. Ir skaista, jauka un saulaina diena. Jums iedota negaidīta brīvdiena un Jūs ar ģimeni vai

draugiem dodaties uz Rīgas centru. Lai Jums palīdzētu, es nolasīšu pāris rosinošu jautājumu, kas jums varētu palīdzēt gara acīm doties braucienā vai gājienā. Tie ir arī minēti arī darba uzdevumā. Bet Jūs droši varat doties izbraukumā patstāvīgi.

*Kādi ir cilvēki apkārt? Ko centrā cilvēki dara?
Kādas ēkas Jūs redzat apkārt?
Kurp Jūs dodaties? Kas Rīgā ir mainījies?
Kādi transporta līdzekļi redzami Rīgas ielās?
Kāda ir satiksme?*

Jums tiek dotas 3 minūtes, lai gara ceļojumu apcerētu un īsas idejas un atslēgas vārdus, piem. daudz saldējuma tirgotāju, pierakstītu uz lapiņām. Uz katras pa idejai, jo tās noderēs arī vēlāk.

Lai galva labāk darbotos, uzciensu jūs ar saldumiem” (konfektēm atšķirīgas krāsas papīrā. Ja neņem, lūdziet aiznest mājā. Ja tad neņem, tad pielieciet pie tās grupas, kurai paliek pāri konfekte)

- 3 Katrs dalībnieks strādā individuāli.
- 2 Diskusiju vadītājs: *Lūdzu darbu beidziet un aplūkojiet sava konfekšu papīriša krāsu un atrodi citus tās pašas krāsas biedrus.*
Dalībniekus sadala grupās pa 3 atbilstoši konfekšu papīrišu krāsai.
- 2 Kad visi sasēdušies diskusiju vadītājs dod nākošo uzdevumu, izdalot uzdevumu lapas B:

*Iedomājieties, Jūsu grupas tiek aicinātas Domei stādīt priekšā savu nākotnes vīziju. Jums tiek dotas 15 minūtes, lai savā grupā sagatavotu tādu kopēju Rīgas attīstības vīziju, kādu Jūs būtu lepni atstāt saviem bērniem. Turklāt vīzija jāgatavo radoši, tā, lai tā gan iepazīstinātu ar idejām, gan iedvesmotu. Priekšastādīšanas forma ir brīva, jūs varat zīmēt zīmējumus, shēmas, rakstīt, stāstīt, atveidot dzīvās bildēs. Laiks ir ierobežots – 2 minūtes. To veidojot, padomājiet gan par pilsētas izskatu un pārvietošanās iespējām, gan arī par pilsētas ekonomisko veselību un sociālo vidi!
Sāciet ar savu ideju nolasīšanu grupā un tad ķerieties pie vīzijas, kurā sakausētas jūsu kopīgās idejas!*

15 Grupu darbs

- 1 Diskusiju vadītājs dod vārdu grupām, atvēlot katrai 2 minūtes. Ja ievelkas, zvanīt!
- 9 Grupu prezentācija

III. 2. uzdevums. DRAUDI VĪZIJAI 20 minūtes

- 1 min. Grupas paliek sadalītas. Diskusiju vadītājs izklāsta uzdevumu un izdala uzdevumu C:

Šī uzdevuma mērķis ir atrast draudus mūsu skaistajai Rīgas attīstībai.

Atkal ir Rīga 2021. gadā, bet viss ir kļuvis daudz, daudz sliktāk, kā bija pirms 20 gadiem. Kas apdraud Jūsu ideālo Rīgu? Atkal padomājat gan par pilsētas izskatu un pārvietošanās iespējām, gan arī par pilsētas ekonomisko attīstību un sociālo vidi!

Lūdzu uzrakstiet uz lapiņām Jūsaprāt būtiskākos 6 draudus, uz katras lapiņas 1. Jums tiek dotas 3 minūtes.

3 Katrs dalībnieks uz lapiņas uzraksta viena(s)prāt būtiskākos draudus.

2 Lūdzu, salīdziniet šos draudus grupā, ja tie saskan, salipiniet lapiņas vienu zem otras! Jums ir 2 minūtes!

10 Lūdzu, katra grupa pa vienam sauc vienu savu draudu, ja jūsu drauds ir jau nosaukts, ķerieties pie nākamā! Uz lielām lapām diskusiju vadītājs draudus pieraksta, mēģinot dalīt jomas: ekonomika, politika, sociālā sfēra, ainava un ēkas, mājoklis, transports.

2 Kad pabeigts: Vai vēl kas nav ienācis prātā?

2 Balsošana: Te ir katram 3 punktiņi. Lūdzu, balsojiet par, jūsaprāt būtiskākajiem draudiem, pielīmējot punktu tam blakus. Var visus 3 atdot par vienu īpaši briesmīgu draudu.

VI. 3. uzdevums. KOPEJĀ VĪZIJA – "Prāta kartes (mind map)" metode 26 minūtes

3 Diskusijas vadītājs izskaidro uzdevumu: *Tagad ķeramies klāt pēdējam uzdevumam: izveidot visas mūsu lielās grupas kopīgo vīziju. Jūs nosauksiet vienu elementu no jūsu mazākās darba grupas vīzijas, un pateiksiet ar ko tas visvairāk saistīts- transportu; vēsturiskā centra apbūvi; pilsētas ekonomisko pamatu; sociālo vidi. Tad mēs skatīsimies, kā katrs elements ir saistīts ar citiem jau uzrakstītiem elementiem. Piemēram, ja mūsu kopējā vīzijā parādās labs sabiedriskais transports centrā un stāvvietas ap centru, tad tie elementi jāsavēlk kopā. Ja divi elementi ir pretrunā viens ar otru, pierakstīsim abus, bet iezīmēsim ar līniju citā krāsā. Ja būs strīdi par kādu elementu, to mēs kartē apzīmēsim ar jautājuma zīmi.*

1 Nedaudz apdomājiet un sākam!

20 Kopējās vīzijas veidošana.

Dalībnieki nosauc savas idejas- vadītājs prasa, kurā vietā to rakstīt un vai tas ir saistīts ar kādu jau pierakstītu elementu. Ja parādās pretruna starp diviem elementiem, diskusiju vadītājs var apvaicāties, vai kādam ir kāda alternatīva/ risinājums šajā jautājumā. Vadītājs pievērš uzmanību draudiem un prasa, vai tie ir atrisināti.

- 2 Balsošana par prioritātēm: *te ir vēl 3 rimbulīši. Aplūkojiet mūsu karti un pieliekiet punktiņus pie, jūsuprāt svarīgākajiem kartes elementiem. Drīkst likt visus vienviet.*

Diskusijas vadītājs saskaita aplīšus un nosauc grupas prioritātes.

IV. Noslēgums. 4 minūtes

- 4 Diskusiju vadītājs pateicas par darbu un aicina visus sastāties aplī un izteikt katram vienu novēlējumu citiem saistībā ar Rīgu. Piemēram, "Es novēlu, lai jūsu mazmazbērni Daugavā pretī prezidenta pilij varētu makšķerēt lašus!"

5. pielikums. VĪZIJAS SHĒMA

Shēma veidota pēc prāta kartes metodes. Tajā elementi iezīmēti grupējot tos vairāku jomu blokos – sociālā vide, transports, apbūve, ekonomika, vide.

Līnijas un bultiņas starp vīzijas elementiem iezīmē dalībnieku uzrādītās saiknes starp šiem elementiem.

Cipari, kas ierakstīti elementu lauciņos norāda uz šo elementu atbalstošo dalībnieku skaitu. Ar procentu iezīmēts aptaujas dalībnieku atbalsts konkrētajam elementam. Ar daļskaitli norādīts diskusijā veidotās vīzijas rezultāts. Pirmais cipars apzīmē diskusiju grupu skaitu, kurās elements iezīmēts gala vīzijā. Otrs cipars atspoguļo balsošanā gūtās prioritātes.

6. pielikums.

DRAUDI: BIEŽĀK MINĒTO DRAUDU KOPSAVILKUMS

	Drauds	Pieminēts/Prioritāte*
	Sociālā vide	
1.	Morāla degradācija, garīguma kritums, materiālo vērtību pārsvars	10/11
2.	Politika korumpēta, bez pēctecības un atbildības	7/15
3.	Sabiedrības noslāņošanās, segregācija (dzīvesvietas, izglītības u.c. sociālo pakalpojumu jomās)	7/14
4.	Narkomānija un alkoholisms	7/14
5.	Sabiedrība sociāli nenodrošināta (nabadzība, bezdarbs, bezpajumtnieki)	7/12
6.	Politikā neuzklausa sabiedrības un speciālistu viedokli	6/11
7.	Izglītības līmeņa, izglītības līmeņa kritums	2/8
8.	Pārapdzīvotība	3/3
9.	Kultūras mantojums netiek saglabāts	2/5
10.	Neprofesionāla, neefektīva pārvalde	3/2
11.	Vāja un neaktīva sabiedrība	2/1
12.	Klaīņojošie dzīvnieki	1/2
	Apbūve	
1.	Netiek veikta un saglabāta plānveidīgi	6/12
2.	Tiek koncentrēta tikai centrā, neattīstot Rīgu vienmērīgi	3/3
3.	Netiek saglabātas kultūras vērtības, pseidorestaurācija	2/2
4.	Mākslīga vide (mākslīgi apstādījumi)	1/5
5.	Jaunais tiek celts parkos, laukumos, nojauktu ēku vietā	1/2
6.	Centrā vairs nav dzīvokļu, tas atmiris	1/1
	Transports	
1.	Personīgā transporta pieaugums	8/11
2.	Sastrēgumi/ bieža satiksme	5/7
3.	Sabiedriskais transports nav prioritāte	5/5
4.	Ielu segumi nav uzlaboti	2/2
5.	Transports braukā Vecrīgā	2/0
6.	Daudz stāvvietu	1/3
7.	Nav jauns Daugavas šķērsojums	1/3
8.	Maksas ieeja Vecrīgā arī gājējiem	1/1
9.	Transports vispār	1/1
	Vide, zaļā zona, ekoloģija	
1.	Ekoloģiskie draudi vispār (piesārņojums)	13/4
2.	Gaisa piesārņojums	10/7
3.	Ūdens piesārņojums	5/5
4.	Būvniecība parkos	5/4
5.	Atkritumu problēmas	4/3
6.	HES avārijas	2/5

7.	Globālā sasilšana, plūdi	2/1
8.	Zaļās zonas samazināšanās	2/1
9.	Koku izciršana parkos	2/0
10.	Nesakopta, netīra vide	2/0
11.	Mežu izciršana Latvijā	1/ 2
	Ekonomika	
1.	Nesakārtots dzīvokļu tirgus (iedzīvotāju maksātspēja un īpašnieku nespēja īpašumus uzturēt)	4/6
2.	Lielveikalu būvniecība	1/3
3.	Zemes izdalīšana zem investoru spiediena	1/2
4.	Darbaspēka (īpaši vadības) trūkums	1/2

* Šai ailē minētais pirmais cipars attiecas uz to pieminēšanas biežumu grupu diskusijās. Tā, piemēram, nedroša sociālā vide (9/14), nozīmē, ka diskusijās tā iezīmēta 9 grupās ar 14 piešķirtiem prioritāriem punktiem.

7. pielikums DISKUSIJU ATŠIFRĒJUMA TABULAS

“-“ zīmes tabulās nozīmē pretēju problēmas formulējumu

I. Apbūve

Apbūves funkcijas:

1. centrā administratīvās un darījuma ēkas
 2. dzīvs centrs (centrā dzīvokļi, lai vakaros centrs neizmirst)
 3. vēsturiskā apbūve, mantojums
 4. izglītības, pētījumu centri
 5. mākslas galerijas, muzeji, koncertzāles
 6. sabiedriskās dzīves, kultūras, izklaides uzturētājs
 7. lielveikali
 8. laukumu, ielu, skvēru saglabāšana
 9. decentralizācija
- Apbūves kvalitāte
10. restaurēts, tīrs, sakopts
 11. vērtību saglabāšana (kārtīga, ne pseidorestaurācija)
 12. oriģināla, atšķirīga (arī modernā)
 13. saskaņīga arhitektūra (vecu necelt uz drupām, saskaņot, iekļaut, cilvēka mēroga)
 14. modernais aiz centra robežām
 15. graustu likvidēšana

Apbūves politika

16. plānveida, jābūt ilgtermiņa plānam
17. samērota ar transporta vajadzībām
18. sakārtota infrastruktūra

Cits

19. Nacionālā bibliotēka
20. Daugavas kreisais krasts attīstīts
21. rietumnieciska pilsēta
22. jāsaglabā centrs, Vecrīga kā apbūves komplekss
23. jāsaglabā okupācijas muzeja ēka

Diskusiju grupas	Vērtības, vīzija	Draudi
1. Transporta speciālisti	2, 3, 6, 9, 10	16-
2. Pensionāri	1, 2, 3, 5, 8, 9, 10, 12, 13, 16, 17	
3. Rīgas muzeju un bibliotēku darbinieki	7-, 9, 10	9-
4. Studenti	1, 2, 10, 12, 13, 19	12-
5. Latvijas jaunatnes padome	9, 10, 14, 17, 18, 19	9-, 13-
6. Vides NVO	2, 6, 7-	9-, 12-, 15-, 16-
7. Žurnālisti	10, 15, 22	
8. Tūrisma darbinieki	3, 8, 10, 13-, 13	2-, 16-
9. TTP	3, 9, 10, 12, 16, 18, 20	
10. VARAM	9, 10, 12, 15, 16, 22	2-, 7-, 11-, 12-, 16-
11. Rīgas dome pozīcija	2, 3, 4, 10, 12, 13	16-
12. Rīgas dome opozīcija	1-, 2, 4, 6, 10, 12, 17	9-
13. Arhitekti	2, 13, 16	
14. Latvijas rakstnieku sav/ komponistu savienība	1, 4, 5, 9, 10, 19	16-
15. Skolēni		
16. Skolotāji	9	
17. Nacionālās min. biedrības	8, 10, 13, 19	7- (parku vietā), 10-, 22-, 23+
18. Uzņēmēji, tirgotāji	9, 10, 13, 14, 16, 19	5-
19. Sievietes	5, 10, 13	10-, 12-
20. Namīpašnieki		
Intervijas		
21. Arodbiedrības	8, 10, 13-, 16, 20	12-, 16-
22. Cilvēktiesību speciālisti	6, 8-, 9, 10, 13, 16	13, 16-

23. Vecāku padome (intervija)	10, 14, 23-	
24. Patērētāju interešu aizstāvības klubs	2, 6, 10, 16	8

2. Transports

1. sabiedriskā transporta prioritāte (ekoloģiski tīrs, moderns, ātrs)
2. vairāk gājēju ielas + velosceļi/ riteņbraucēji
3. pazemes izmantošana – tuneļi, autostāvvietas
4. apvedceļš
5. jauns Daugavas šķērsojums (tilts/tunelis)
6. privātā transporta līdzekļu pieaugums
7. ielu segumu uzlabošana
8. metro/ apakšzemes tramvajs
9. visādi servisi pieejami visādās pilsētas daļās (nav vienmēr jābrauc uz centru)
10. kuģīši, cits transports uz Daugavas
11. Vecrīga vai centrs pilnīgi bez transporta
12. stāvvietas ap centru, kombinētas ar sab. transportu (“park and ride”)
13. maksas iebraukšana un stāvvietas Vecrīgā
14. ekoloģiski tīras mašīnas/ degviela
15. sastrēgumi
16. lēts sabiedriskais transports
17. jaunas stāvvietas centrā

Diskusiju grupas	Vērtības, Vīzija	Draudi
1. Transporta speciālisti	1, 2, 3, 4, 12	-1, -5, 6, 7
2. Pensionāri	1, 2, 3 (gājējiem), 5, 9, 11	1, 3 (stāvvietām), 6,
3. Rīgas muzeju un bibliotēku darbinieki	1, 2, 3, 4, 5, 9, 10, 11, 12	6, -9
4. Studenti	1, 2, 12	6, 15
5. Latvijas jaunatnes padome	1, 2, -6, 10,	15, -16
6. Vides NVO	1, 2, 9, 11	-1, 6
7. Žurnālisti	1, 2, 11	6
8. Tūrisma darbinieki	nav vienošanās: 1,2, 8, 11// 3, 5, 6, 7	6, 15
9. TTP	1, 3, 5, 11, 12	6, 15
10. VARAM	1, 2, 10, 11, 12	-1, 5, 6, 15, 17
11. Rīgas dome pozīcija	1, 2, -6, 8, 10, 11	6, -11
12. Rīgas dome opozīcija	nav vienošanās: 1, 8, 11, 12, // 3, 4, 5, 6, 13	--
13. Arhitekti	1, 2, 3, 5,-6, 8, 11, -17	--
14. Latvijas Rakstnieku sav/ komponistu savienība	1, 2, 5, 10, 11	-10
15. Skolēni	1, 7, 8, 11, 14, -15, 16	-1, 6
16. Skolotāji	1, 8, 14, 16	--
17. Nacionālās min. biedrības	1, 5, -6, 11, -15	--
18. Uzņēmēji, tirgotāji	1, 2, 5, 8, 10	-1
19. Sievietes	1, 2, -6, 11	6, 13, 17
20. Namīpašnieki	12	--
Intervijas		
21. Arodbiedrības	1, 10, 8, -15	-11, -2
22. Cilvēktiesību speciālisti	1, 2, 8, 10	6, 15
23. Vecāku padome (intervija)	4, 5, 6, 16	15
24. Patērētāju interešu aizstāvības klubs	1, 2, 11	-2, 6, 17

3. Vide, zaļā zona, parki

1. zaļāka Rīga, parku un koku saglabāšana un paplašināšana
2. parku aizbūvēšana
3. koku izciršana
4. gaisa tīrība/ piesārņojums
5. ūdens tīrība/ piesārņojums
6. vispārīgā vides sakoptība/piesārņojums
7. plūdi, globālā sasilšana
8. Daugavas (un kanāla) krastmala zaļa, pieejama gājējiem
9. Mežaparks, sakopts
10. atkritumu šķirošana, pārstrāde/ problēmas
11. daudzfunkcionāla zaļā zona (dažādas atpūtas iespējas parkos, ne kā muzejs)
12. neatjaunojamo dabas resursu pārtēriņš
13. vides apziņa un izglītība, ekoloģiskā kustība

	Vērtības, vīzija	Draudi
1. Transporta speciālisti	1, 6	-1, 4, 5, 7,
2. Pensionāri	1, 8, 9	4,5
3. Rīgas muzeju un bibliotēku darbinieki	1, 11,-2	4, 5, 10
4. Studenti	1,4,5, 6	6, 7
5. Latvijas jaunatnes padome	1	2, 4, 7
6. Vides NVO	1, -2, -3, 5, 10, 11	3, 4, 7, 10
7. Žurnālisti	1, 5, 6, 10	4, 10
8. Tūrisma darbinieki	1, 11	-1, 2, 3, 4
9. TTP	6, 11, 13	4, 6, 7, 10
10. VARAM	1, 5, 8, 10, 11	2, 3, 4, 7
11. Rīgas dome pozīcija	1, 6, 8	2, 3, 4, 6, 12
12. Rīgas dome opozīcija	4, 6	--
13. Arhitekti	-2, 6, 8	5, 6, 10, -13
14. Latvijas rakstnieku sav/ komponistu sav.	1, 8, 14, 16	5, 6
15. Skolēni	1, 4, 5, 6, 10, 13	2, 3, 4, 5, 7, 10, 12
16. Skolotāji	1, 5, 6, 8, 13	6, 10
17. Nacionālās min. biedrības	1	5, 6, 7, meteorīti!
18. Uzņēmēji, tirgotāji	1, 6, 5	-1, 2, 4, 5, 6
19. Sievietes	1, 4, 6, 8, 11	2, 3, 6
20. Namīpašnieki	---	-1, 4
Intervijas		
21. Arodbiedrības	1, 6, 8, 9, 13	-1, 2, 4, 6, 10
22. Cilvēktiesību speciālisti	6	1, 2, 4, 6
23. Vecāku padome (intervija)	--	--
24. Patērētāju interešu aizstāvības klubs	1	2, 6, 7

4. Sociālā sfēra

1. laimīgi, smaidīgi iedzīvotāji
2. labklājības pieaugums
3. sabiedrības noslāņošanās, segregācija (dzīvesvietas, izglītības, sociālo pakalpojumu jomās)
4. stipra vidusšķira
5. narkomānija, alkoholisms
6. sociālā nodrošinātība (nabadzība, bezdarbs (īpaši sieviešu, jauniešu), bezpajumtnieki)
7. kvalitatīvi un pieejami medicīnas pakalpojumi, uzlabojas sabiedrības veselība
8. izglītība (īpaši garīgā, morālā audzināšana), saistīta ar ekonomikas izaugsmi
9. fiziskā drošība, nav noziedzības
10. draudzīgi policisti
11. demogrāfiskās situācijas uzlabošanās
12. pilsēta bērniem draudzīga
13. pārapdzīvotība
14. sociālo pakalpojumu decentralizācija (arī Latvijas mērogā)
15. vāja, neaktīva sabiedrība
16. morāla degradācija, garīguma kritums, materiālo vērtību pārsvars
17. politiķi uzklausā sabiedrības, speciālistu viedokli
18. atbildīga, pēctecīga politika, nav korupcijas
19. kvalitatīva, efektīva pārvalde
20. likumu kontroles mehānisms
21. globalizācija - citu etnisko grupu, rases pārstāvju ieplūšana kā problēma
22. sabiedrības integrācija, citu kultūru saglabāšana
23. latviešu valodas saglabāšana
24. sporta vajadzības, visiem pieejamas, arī ārā
25. Rīga - rīdzinieku vajadzībām
26. plašas, visiem pieejamas kultūras iespējas (svētki)
27. Rīga- kultūras galvaspilsēta (raksturīgi festivāli), kultūrtūrisms
28. kultūras mantojuma saglabāšana
29. kultūrizglītība
30. invalīdu vajadzību respektēšana
31. nav klaiņojošu dzīvnieku.

Diskusiju grupas	Vērtības, vīzija	Draudi
1. Transporta speciālisti	1, 11, 18, 27	11-, 14-, 17-, 18-
2. Pensionāri	1, 6, 7, 8, 9, 28	6-
3. Rīgas muzeju un bibliotēku darbinieki	1, 2, 3-, 5-, 6, 8, 13-	3, 5-, 6-, 7-, 9, 14-, 28-
4. Studenti	3-, 8, 10, 15-, 21, 25	2-, 3, 16-, 18-
5. Latvijas jaunatnes padome	7, 8, 12, 15-, 24, 26, 27	3, 5, 7-, 8-, 9-, 13, 16-, 19-, 25-
6. Vides NVO	8, 12, 13-, 25	3, 13, 18-, 19-
7. Žurnālisti	8, 10, 12, 15-, 17, 24	15
8. Tūrisma darbinieki	1, 6, 11	3, 5, 6-, 13, 18-
9. TTP	1, 2, 25	6-, 8-, 18-, 19-
10. VARAM	6, 15-, 21-, 22, 23, 28, 29	3, 15, 16-, 21-
11. Rīgas dome pozīcija	1, 2, 6, 8, 18, 21, 24, 27	5, 18-
12. Rīgas dome opozīcija	4, 18, 21	
13. Arhitekti	2, 3-, 18, 20, 28	15, 16-
14. Latvijas rakstnieku sav/ komponistu savienība	7, 12, 13-, 17	15, 23-
15. Skolēni	2, 5-, 6, 7, 9, 15+, 22, 28, 31	5, 11-, 13, 18-, 22-
16. Skolotāji	3, 5-, 6, 18, 20, 29	5, 6-, 7-, 8-, 11-, 15, 17-
17. Nacionālās min. biedrības		3
18. Uzņēmēji, tirgotāji	1, 22, 23	7, 9, 11-
19. Sievietes	1, 9, 12, 22, 24, 30	3, 5, 6-, 11-, 23-, 30-
20. Namīpašnieki	6+1, 12, 24, 25, 26, 27, 31	1-, 5, 6-
Intervijas		
21. Arodbiedrības	23	

22. Cilvēktiesību speciālisti	1, 2, 6, 9, 15-, 17	18
23. Vecāku padome (intervija)	2, 7, 13, 17, 19-	6-, 18
24. Patērētāju interešu aizstāvības klubs	6, 8, 10, 15+, 22	5

5. Ekonomika

1. decentralizēta (arī Latvijas mērogā)
2. sabalansēta, līdzsvarota
3. liberalizēts dzīvokļu tirgus (centrs tiem, kas spēj maksāt vai dotācijas)
4. nodokļu politisks izdevīgāka attīstībai
5. MVU atbalsts
6. legāls tirgus
7. Latvijas ražotāji un prece pārstāvēti centrā
8. ekoloģiski tīru produktu tirdzniecība
9. zemes gabalu izpārdošana ārzemju investoriem, investoru spiediens
10. Latvijas interešu aizstāvība
11. augstās zināšanu ietilpīgās tehnoloģijas
12. tūrisms, investīcijas tajā
13. finanšu sektors
14. pakalpojumi
15. lielveikalu attīstība
16. mazie veikali
 1. osta, prāmju un kravas satiksme (tālāk no centra)
 2. rūpniecība ārpus centra
 3. izglītības centrs

Diskusiju grupas	Vērtības, vīzija	Draudi
1. Transporta speciālisti	1, 5, 11, 12, 13, 18	10-
2. Pensionāri		9
3. Rīgas muzeju un bibliotēku darbinieki	1, 5, 12, 14	3-
4. Studenti	1, 12, 19	
5. Latvijas jaunatnes padome	10, 11, 12, 17	3-
6. Vides NVO	1, 9	7-, 15
7. Žurnālisti		3
8. Tūrisma darbinieki	12	
9. TTP	4, 7, 18	4-
10. VARAM	1, 12, 14	
11. Rīgas dome pozīcija	1, 5, 11, 15-, 16	15
12. Rīgas dome opozīcija	12, 14	
13. Arhitekti	2	
14. Latvijas rakstnieku sav/ komponistu savienība	3, 8, 15-	3, 9
15. Skolēni	12, 18	
16. Skolotāji	4, 12, 17	
17. Nacionālās min. biedrības	12, 17	
18. Uzņēmēji, tirgotāji	6, 9, 12, 13, 16	17-
19. Sievietes		
20. Namīpašnieki		
Intervijas		
21. Arodbiedrības	18-	17-
22. Cilvēktiesību speciālisti	9+, 12, 15, 17, 18	
23. Vecāku padome (intervija)		
24. Patērētāju interešu aizstāvības klubs		

8. pielikums. DISKUSIJU KOPSAVILKUMI

Diskusiju grupa Nr. 1.

Datums: 22.11.2001.

Rīgas nākotnes vīzijas diskusija

Diskusijas mērķu grupa: Transporta speciālisti

Diskusiju vada: Velta Mazūre un Nadežda Ivanova

Kopsavilkums

Vīzija

Cilvēki ir smaidoši un apmierināti (2 balsis). Iedzīvotājiem ir augsts izglītības līmenis (1), kas padara viņus par konkurentsējīgiem un rada augsto tehnoloģiju attīstību. ES noteikumi par brīvu cilvēku pārvietošanos ievēšana ļauj gan izbraukt Latvijas pilsoņiem, gan pievelk Latvijai citu valstu pilsoņus, tas padara Rīgu par multinacionālu.

Rīgā ekonomiskās aktivitātes ir līdzsvarā: tūrisms, banka pakalpojumi. Ekonomiskā un bizness vide tiek sakārtota uzņēmējdarbībai (2).

Ekonomiskās darbības attīstība ļauj atvēlēt līdzekļus Rīgas saglabāšanai un attīstībai.

Līdzekļi tiek atvēlēti arī ceļu pārvaldes sakārtošanai. Satiksme tiek sakārtota un sadzīvo ar vēsturisko centru (1). Vēsturiskā centra pārslodze tiek risināta, jo uzcelti jaunie tilti, kas noved transportu no centra (3). Nav sastrēgumu, jo autotransports centrā izvietots daudzstāvu garāžās, sabiedriskā transporta prioritāte. Tiek ieviests ātrgaitas tramvajs. Uzbūvēti veloceliņi. Transporta līdzekļu samazināšana centrā un ekoloģiski tīra transporta ievēšana mazinās gaisa piesārņojumu.

Tiek attīstītas augstas tehnoloģijas, tas atvieglo darbu ceļu pārvaldei un autovadītājiem (mašīnu reģistrācija). Izmantojot augstas tehnoloģijas Rīga tiks padarīta zaļāka, parādās vairāk apstādījumu vairāk neiedomājamās vietās.

Draudi

Visvairāk draudu tiek saskatīti politiskās un transporta sfērās (transportu politikā).

Ekonomika. Zema ekonomikas attīstība (1).

Politika. Rīgas attīstību aizkavē politiķu darbības pēctecības trūkums (2) un neizlēmība. Politiku nespēja vienoties (iekšējā un ārējā līmeņi) izraisa saimniecisku stagnāciju transporta sfērā, konkrēti tiek minēti tranzīta pārvedumi. Transporta politika ir nesakārtota, jo netiek ņemti vērā speciālistu ieteikumi (2). Arī domnieku ceļošanas kāre samazina ceļu sakārtošanas iespēju.

Bažas rada arī ES likumdošana par brīvu darba spēka pārvietošanos (2), jo tā ievēšanas sekas būs darba spēka trūkums iekšējā tirgū (minēts vadītāju trūkums jau šodien).

Transports. Draudi saistīti ar transporta sfēru ir ciešā saistībā ar augstāk minēto. Nesakārtota pārvaldījumu sistēma starp pašvaldībām un komercpārvaldījumiem (1). Neatrisināts Daugavas šķērsojuma jautājums, nav jaunus tiltu (3). Transporta līdzekļu

straujš pieaugums. Sabiedriskā transporta trūkums Rīgas centrā, tam nav prioritātes (1). Neatrisināta ielu segumu problēma, līdz ar ko uz ielām ir bedres (2).

Sociālā sfēra. Iedzīvotāju novecošana rada slikto demogrāfisko situāciju (2). Darba vietu trūkums (2). Bezpajumtniecība. Nesakārtots centrālais tirgus.

Ainava un ēkas. Nav vienotas Rīgas attīstības koncepcijas, līdz ar ko veidosies arhitektonisks haoss (2). Kopējo Rīgas izskatu apdraud namu īpašnieku bezatbildība par ēku stāvokli. Rīgā mazāk apstādījumu (1).

Ekoloģija. Bažas rada ielu nesakārtotība un piesārņojums, gan gaisa piesārņojums no transporta līdzekļiem (1), gan ūdens piesārņojums, jo nav sakārtota un pārdomāta ūdeņu attīrīšanas sistēma. Globālā sasilšana.

Diskusiju grupa Nr. 2.

Datums: 18.10.2001

Rīgas nākotnes vīzijas diskusija

Diskusijas mērķa grupa: Pensionāri

Diskusijas vadītāji: Nadežda Ivanova, Jūlija Kuzņecova

Kopsavilkums.

Diskusijā piedalījās pārstāvji no Latvijas un Rīgas pensionāru federācijām.

Vīzija

Rīgā dzīvo smaidīgi un priecīgi cilvēki. Viņi dzīvo drošā sociālā vidē, uzlabota veselības aprūpe, līdz ar ko palielinājies dzīves ilgums. Ekonomiskās attīstības līmenis ļauj likvidēt nabadzību. Uz ielām nav ubagu un klaidoņu.

Rīga ir zaļa, tīra un gaiša. Centrā ir saglabāti laukumiņi un ir daudz papildus apstādījumu. Ēkas ir restaurētas un nokrāsotas gaišos toņos. Vakaros ielas labi apgaismotas. Vizuāla un neona reklāma izpušķo pilsētu. No ielām ir novākti tirdzniecības kioski.

Rīgas siluets nav mainījies. Modernas celtnes tiek būvētas tikai ārpus centra. Centrā uzbūvētas jaunas ēkas tikai vecajā stilā, tas saglabās Rīgas īpatnējo arhitektūras ansambli, bez stilu sajaukuma.

Priekšpilsētu dzīvojamo fondu palielināšanās rezultātā centrs ir atbrīvots no pārblīvētas apdzīvotības. Tas rada centra decentralizāciju. Organizācijas un institūcijas, kultūras iestādes, izklaides vietas izvietotas visās pilsētas daļās. Jauno mājokļu celtniecība notiek ārpus centra. Pilsētas nomālēs izvietotas privātmājas. Augstāk minētais būtiski atvieglos satiksmi centrā. Rūpniecība izvietota ārpus Rīgas robežām.

Centrs ir atbrīvots no transporta. Attīstīsies ērts dzelzceļa transports (tramvajs), kas nodrošina labu satiksmi starp pilsētas rajoniem. Uzcelti jauni tilti. Vecrīgā ir atvēlēta tikai gājējiem. Gājējiem ir viegli pārvietoties, jo aktīvas satiksmes vietās ir uzceltas apakšzemes ejas.

Daudz uzmanības tiek pievērsta bērnu audzināšanai, no tās ir atkarīga visa valsts nākotne.

Mainās iekšējā politika, tas izpaužas politisko manipulāciju un korupcijas samazināšanā, līdz ar politiķu skaita samazināšanu.

Rīga ir oriģināla, no citām atšķirīga galvaspilsēta, kas saglabāja savu vēsturisko mantojumu. Tajā dzīvo cilvēki, kas pārmantoja priekšteču uzvedības kompleksu.

Draudi

Visvairāk tiek minēti tādi draudi kā:

- cilvēku morāla degradācija; korupcija, birokrātija, kas atsaucas uz visām sociālajām sfērām,
- narkomānija, alkoholisms, prostitūcija, noziedzība, bezpajumtnieki.

Bažas rada zemes gabalu izpārdošana ārzemju investoriem, galvaspilsētas pārpadzīvotība un masu pasākumu organizēšana centrā (tiek minēta plānota stadionu celtniecība Rīgas robežās). Sieviešu bezdarbs, kā vieglās rūpniecības sabrukšanas sekas. Daugavas un gaisa piesārņošana. Pazemju garāžu celtniecība parkos. Minēta sabiedriskā transporta dezorganizētība.

Diskusijas grupa Nr. 3.

Datums: 31.10.2001.

Rīgas nākotnes vīzijas diskusija

Diskusijas mērķa grupa: Rīgas muzeju un biblioteku darbinieki

Diskusijas vadītāji: Nadežda Ivanova un Jūlija Kuznecova

Kopsavilkums.

Diskusijā piedalījās dalībnieki no 3 organizācijām, muzeju un bibliotēku asociāciju pārstāvji nepiedalījās.

Vīzija

Rīgā notika plānveidīga attīstība.

Nav bezdarba, līdz ar ko cilvēki ir smaidīgi. Nav ubagu. Pieejama izglītība un medicīnas pakalpojumi.

Rīgā ir saglabātas un atjaunotas Jūgendstila ēkas, vēsturiski pieminekļi, ka arī kultūras celtnes. Reklāma ir savienota ar ēkas fasādes arhitektūru. Kultūras dzīve ir aktīva, katra rajona ir kultūras centri, kuros notiek kultūras pasākumi.

Daudz uzmanības tik veltītas transporta problēmas risināšanai.

Vecrīga ir (cita grupa akcentēja Rīgas centru) atbrīvota no transporta, vienīgais pieejamais pārvietošanas veids riteņi un motorrolleri. Visā pilsēta tiek izvietots veloceļu tīkls. Velotransportu var iznomāt. Privātais transports paliek pie dzelzceļa. Apvedceļi aizved transportu prom no centra, šim nolūkam uzcelti gaisa tilti un viadukti, kursē tramvaji. Sabiedriskais transports ir privilēģēts (pieejamas cenas) un attīstīts. Izmantojot apakšzemes komunikācijas tīklu uzcelti jaunie droši tuneļi, kuros var izvietot gan auto stāvvietas un veikaliņus. Attīstīts ūdens transports, starp-pilsētu satiksme ar prāmi.

Parkos ir paredzēti atrakcijas laukumiņi bērniem.

Par Rīgas ekonomikas attīstības pamatu var kļūst tūrisma un rūpniecības attīstība.

Draudi

Visvairāk bažas rada sociālās problēmas; narkomānija, bandītisms.

Pilsētas pārapspiedošanās. Bēgļi. Draudi latviešu valodas nākotnei.

Neattīstītas ekonomikas dēļ pieaug bezpajumtniecība, kļūst nepieejama izglītība un medicīnas aprūpe, palielinās bezpajumtnieku skaits. Latvijas kultūras vērtības aizceļo uz ārzemēm. Elektrības trūkums.

Rīgas ielas pārslogotas ar individuālo transportu. Neattīstītas pilsētas nomales rada "centra centralizāciju"(kultūras, darba, mācības, dzīvošanas, tirdzniecības un citu svarīgu pilsētu attīstības faktoru koncentrēšanas centrā).

Ekoloģisko problēmu draudi; dzeramā ūdens trūkums, atkritumi, gaisa piesārņojums.

Diskusiju grupa Nr. 4.

Datums: 19.11.2001

Rīgas nākotnes vīzijas diskusija

Diskusijas mērķa grupa: Studenti

Diskusijas vadītāji; Velta Mazūre un Nadežda Ivanova

Kopsavilkums.

Diskusijā piedalījās pārstāvji no studentu organizācijas KARPS, korporācijas "Selonija"; LU, Ekonomikas un kultūras augstsk., Kultūras akadēmijas studentu pašpārvaldēm.

Vīzija

Sabiedrība ir atbildīgāka (2). To vada augsta kulturālā un tiesiskā apziņa un līdz ar to ir augsts kultūras līmenis (4). Reliģiski izglītoti cilvēki. Drošības sistēma ir modernizēta un to nodrošina uz ielām dežurējoša policija (1).

Uz ielām kursē ekoloģiski tīrs un ātrs transports, priekšroka tiek dota elektrotransportam un riteņiem.

Ir saglabātas un atjaunotas vēsturiski un arhitektoniski nozīmīgas ēkas(1). Pastāv līdzsvars starp centra un rajonu dzīvīgumu, jo augstāk minētās ēkas nav iedomājamas bez cilvēkiem, kas tur dzīvo.

Pastāv atšķirīga attieksme pret tūristiem un tūrismu, uz kuru var pamatoties Rīgas ekonomika.

Ekoloģija un Rīgas ainava ir cieši saistīta ar visu augstāk minēto.

Draudi

Visvairāk draudu Rīgas nākotnei tiek saskatīti ekonomiskā, sociālā un politiskā sfērā.

Ekonomika(3): Rīgas dominante pāri citām pilsētām, līdzsvara zudums starp ekonomikas vidi un kultūru, rūpniecības globalizācija (1), kosmopolītisms visās sfērās (1).

Politika (1): augošā ierēdņu korupcija, kas noved pie ekonomikas pasliktināšanās (1), varas attālināšanās no tautas, mafiozu struktūru ietilpšana politiskās aprindās, politiskās ētikas trūkums, ideju trūkums. Ārpolitika; militārie draudi – terorisms, LR militāra mazspēja.

Sociāla sfēra (2): Narkotiku lietošana (2), transmisīvās slimības; vērtību degradācija – ģimenes institūcijas izjukšana (1), cilvēku vientulība /atsvešināšanās; etniskās vides izmaiņas/ tautību kultūras izzušana; iedzīvotāju noslāņošanās (3)/ geto rajonu un citu rajonu rašanās (1); slikta patērētāju aizsardzība kā neattīstītas ekonomikas sekas.

Transports: slikta transporta organizācija (2), sastrēgumi uz ielām, daudz privāta transporta – katrā auto brauc pa vienam cilvēkam, ārvalstu investīcijas apdraud sabiedriskā transporta attīstību.

Ekoloģija: Cilvēku attieksme pret vidi rada dabas piesārņošanu. To ietekmē arī ekoloģisko problēmu sekundārisms (prioritāras ir ekonomika un politika). Globālās ekoloģiskās problēmas (1).

Mājoklis un ainava: Bažas rada daudzdzīvokļu māju novecošana, iedzīvotājiem līdzekļu trūkums to uzturēšanai, dzīve uz ielas var kļūt pārāk modernu. Debesskrāpju draudi.

Diskusiju grupa Nr. 5.

Datums: 27.09.2001

Rīgas nākotnes vīzijas diskusija

Diskusijas mērķa grupa: Latvijas jaunatnes padome

Diskusijas vadītāji: Guntra Aistara, Velta Mazūre

Kopsavilkums.

Diskusijā piedalījās 11 jaunieši no 4-5 jauniešu organizācijām.

Vīzijas:

Strādāja trīs grupās. Viena grupa gribēja, lai Rīga kļūtu daudz lielāka (līdz pat Jūrmalai), ar dažādām pilsētas daļām (piemēram studentu pilsētiņu). Pielikumā tika zīmēta karte.

Draudi:

Ļoti daudz - pārsvarā sociālā rakstura.

Prioritātes: sociālā sfēra (5 punkti), politika vispār (3), ekonomiska krīze (3), nekompetenta pilsētas pārvalde (2), sabiedrības noslāņošanās (2), dzīvokļu trūkums (2), ekoloģija vispār (1), Pļaviņu HES sabrūk (1), sastrēgumi pilsētas centrā (1), sabiedrības demoralizācija- pieaug alkoholisma, narkomānija, AIDS (1), pieaug noziedzība (1), finansu samazināšanās sociālā sfērā (1), neiestāšanās ES (1), skolniekiem nav ko darīt (1). Parki apbūvēti, modernas ēkas Vecrīgā, ēkas sabrukušas, uzspridzinātas, dārgi mājokļi, dārgs transports, gaisa piesārņojums, melnais tirgus visur, nācija saplūšana (slikts ES projekts), divreiz vairāk politisko partiju, Pensijas otrais līmenis neattaisnojas, zinātnieku algu samazināšanās, bomžu skaita palielināšanās, pārapdzīvotība, demogrāfisks kritums, seksa tūrisms, bēgļi, iedzīvotāju izceļošana, kultūras stagnācija, bezdarbs, slikta veselības aprūpe.

Kopējā vīzija:

Vismazāk pie pilsētas apbūves. Ļoti dažādas prioritātes (daudzi ar tikai 1 balsi) - elektriskais transports (2) + mazāk auto/vairāk riteņu (1); izglītība kā prioritāte (2) + studentu "pilsētiņa" Bolderājā (2); investīcijas informācijas tehnoloģijā (2); infrastruktūras uzlabošana (2); vairāk svētku/ izkoptas kultūras tradīcijas (2); kultūras tūrisms (1); aktīva, visaptveroša kultūras dzīve (1); jauns biznesa rajons/osta ārpus pilsētas (1); (bezmaksas) veselības aprūpe (1); rotaļlaukumi, sporta laukumi(1), dzīvojamā sektora daudzveidība – gan centrā, gan ārpus centra (1), ekoloģija (1), atkritumu šķirošana, pārstrāde, tīrība (1), arhitektūras stila tīrība (Vecākas ēkas atjaunotas, saglabātas, jaunās atsevišķā rajonā) – (1).

Osta ārpus pilsētas, Centrā nebrauc smagās mašīnas, lielais transports, kuģīši pa Daugavu, kultūras pieminekļu atjaunošana, parku sakopšana, palielināšana, kaķu un suņu patversmes.

Viens strīdīgs jautājums, kur visi nepiekrīt: ka pašvaldības un valdības ēkas vajadzētu pārcelt ārpus Centra.

Diskusiju grupa Nr. 6.

Datums: 24.10.2001

Rīgas nākotnes vīzijas diskusija

Diskusijas mērķa grupa: Vides NVO- notiek Zaļās brīvības telpās

Diskusiju vada: Guntra Aistara, Velta Mazūre

Kopsavilkums

Diskusijā piedalījās 7 NVO pārstāvji no 3 organizācijām un 2 interesenti, kuri nepārstāvēja organizācijas.

Draudi:

Prioritātes: ekonomiskās intereses galvenās attīstībā, nevis vide un sociālais(4); gaisa piesārņojums (3); sociālā noslāņošanās un segregācija (2); attīstība nav plānveidīga, bet gadījuma rakstura (2); pilsēta zaudē savu seju- ainavas krasi izmainās, neraksturīgi Latvijai (2); privātais transports dominē (2); Rīgu sadala funkcionāli- nav vairs savstarpējas saistības (1); kodolkarš (1); mazie veikali izzūd un lielie monopolizē(1); trūkst ilgtspējīgas ainavas plānošana (1); piesārņojums no cilvēku rīcības, piemēram atkritumu saimniecības problēma (1); pārapdzīvotība, kas izraisa ekoloģiskus draudus (1). Nav vienotas Rīgas stils, Mājokļu jauno rajonu norobežošanās, Centra mājokļi ir tikai bagātiem, Rīga ir visa Latvija, sabiedriskais transports netiek dotēts, transports un ekoloģija pakārtotas ekonomiskām interesēm, globālā sasilšana, Vecrīga komercializējusies, pieejama tikai bagātiem, Rīga kalpo tikai tūristiem, korupcija, neprofesionalitāte Rīgas domē, trūcīgiem Rīgā nav kur palikt.

Kopējā vīzija:

Prioritātes: labs sabiedriskais transports- vairāk balstās uz elektrību/ videi draudzīgu tehnoloģiju (5); sakārtot atkritumu pārstrādi un savākšanu/ samazināt piesārņojumu (4); valsts atbalsts mazajam biznesam (4); izglītota sabiedrība/ bezmaksas izglītība (2); pakalpojumi pieejami visos rajonos- arī ārpus centra ir biroja rajoni un visas iespējas (2); daudzfunkcionāla zaļā zona (kur ir apbūve, lai būtu blīvāka, lai zaļā zona nebūtu jāapbūvē) - (1); nav iedzīvotāju noslāņošanās un segregācija pa rajoniem (1). Cittautiešu integrācija latviešu sabiedrībā, investoru ieguldījumi, ūdens attīrīšanas sistēma sakārtota, samazinājies piesārņojums, zaļā zona blīvāka un apbūve blīvāka, visos rajonos pieejami visi pakalpojumi, apvedceļi, dzīvojamos rajonos labākas gājēju iespējas, vairāk veloceļu un gājēju laukumi.

Diskusiju grupa Nr. 7.

Datums: 15.11.2001

Rīgas nākotnes vīzijas diskusija

Diskusijas mērķa grupa: Žurnālisti

Diskusiju vada: Velta Mazūre

Kopsavilkums

Diskusijā piedalījās trīs cilvēki – pārstāvji no BNS, LVRTC un Tirgotāja.

Dalībnieki atsaucīgi nosauca sev tuvas trīs lietas ar ko viņi raksturo Rīgu.

Raksturīgākās lietas bija:

- parki un brīvie laukumi;
- vēsturiskais ielu un kvartālu virziens;
- brīva Daugavas krastmala – “Promenāde”;
- atjaunota Vecrīga.

Vīzija:

Tādēļ ka bija atnākuši tikai trīs cilvēki tika izveidota tikai viena grupa, kura iepazīstināja Rīgas Domi ar savu vīziju.

Galvenie punkti bija:

- ātrgaitas maģistrālais transports;
- apdzīvotas vietas pilsētas centrā;
- Vecrīga bez autotransporta;
- dzīve centrā bez steigas;
- jaunas sabiedriskas būves, kuras iekļaujas ainavā; atjaunotas vecās ēkas.

Draudi:

Tika nosaukti dažādi draudi, taču prioritātes tika atdotas sekojošiem draudiem:

- Netiek saimniekots atbilstoši lielas pilsētas apstākļiem (apstākļu noteikumiem); 2
- Pilsētas politika – politiķi neņem vērā sabiedrības un profesionāļu ieteikumus; 2
- Nav izstrādāts detaļplānojums būvniecībai centrā; 2
- Dome neatlaiž īres griestus, Centra mājas nespēj sevi uzturēt, apsaimniekot; 2
- Nav izveidota bīstamo atkritumu savākтуve; 1

Kopējā vīzija:

kopējā vīzija atspoguļoja Rīgas nākotnes seju ņemot vērā gan pozitīvo, gan negatīvo vīzijas.

Visi nosauktie faktori tika sagrupēti pa kategorijām. Svarīgākā kategorija bija Rīgas apbūve, kuru raksturo tādas iezīmes kā – atjaunoti grausti; attīstīta Daugavas krastmala; parki un brīvi laukumi u.c. citi faktori.

Kā nākamā svarīgākā kategorija tika izdalīta sociālā sfēra un transports. Ekonomika, politika un ekoloģija ir vienlīdz svarīgas sfēras.

Diskusijas grupa Nr.8.

Datums: 13.11.2001

Rīgas nākotnes vīzijas diskusija

Diskusijas mērķa grupa: Tūrisma darbinieki

Diskusijas vadītājs: Olga Pisarenko un Sintija Šmite

Kopsavilkums.

Diskusija notika augstskolā "Turība" ar studentiem, kas mācās tūrismu, kā arī ir izgājuši praksi, ir strādājuši vai arī tagad strādā ar tūrisma saistītajās nozarēs. Diskusijā piedalījās 13 cilvēki (12 4.kursa vakara nodaļas studenti un tūrisma katedras dekāne). Cilvēki bija ļoti aktīvi. Diskusiju vadīja Olga Pisarenko un Sintija Šmite. Diskusijas rezultātu apstrādāja Olga Pisarenko.

Diskusijas rezultātu kopsavilkums un atšifrējums.

Lietas ar kurām var lepoties Rīgā

Gandrīz katrs diskusijas dalībnieks piemīnēja Vecrīgu, Rīgas vecpilsētas daļu kā tādu ar ko viņi noteikti lepojas. Tad tika minēta Opera, Alberta iela, Brīvības piemineklis, Katedrāle, Pēterbaznīca, Vermāņu dārzs. Daži cilvēki nepiemīnēja tik specifiskas lietas, bet gan nosauca vispārējas Rīgas vērtības. Pie tādām, pēc viņu domām ir pieskaitāma Rīgas arhitektūra un parki.

Tāds arī var būt secinājums, lietas, ar kurām cilvēku lepojas Rīgā var tikt iedalītas divās lielās grupās: arhitektūras pieminekļi un Rīgas apzaļumojumi (parki).

Rīgas ideālā nākotnes vīzija

Individuālais darbs un vēlāk darbs grupās, izstrādājot Rīgas ideālās nākotnes vīziju, aizrāva diskusijas dalībniekus. Viņi ļoti aktīvi diskutēja un vēlāk prezentēja savu pārdomu rezultātus - Rīgas vīziju.

Visas grupas bija vienojušas, ka uz ielām ir daudz smaidīgu cilvēku, kas "salīdzinot ar šodienu nekur nesteidzas". Cilvēki pastaigājas pa pilsētu kopā ar savām ģimenēm un draugiem. "Cilvēki ir kļuvuši krāsaināki, dzīvespriecīgāki, nesteidzīgi". Cilvēki ir laimīgāki, jo "saņem pietiekami labu atalgojumu, pensiju". Viņiem ir vairāk brīva laika, jo "darba stundas ir sasisinātas". Demogrāfiskā situācija ir uzlabojusies, "uz ielām ir vairāk bērnu un jauniešu". Ir arī daudz tūristu.

Runājot par Rīgas apbūvi, izskanēja dažādas domas. Visi piekrita, ka Rīgā ir jā saglabā arhitektūras mantojums un ir jārestaurē daudzas ēkas. "Visas mājas ir restaurētas un atjaunotas". Tomēr, runājot par augstceltņu būvniecību, radās nesaskaņas diskusijas dalībnieku starpā. Daži uzskatīja, ka "parādīsies modernās ēkas, debesskrāpji", "parādās augstceltnes" un "cilvēki dzīvo ārpus centrā, jo tas ir kļuvis par biroja ēku un iepirkšanas centru". Citi savukārt kaut arī nepiekrita un uzskatīja, ka "jaunu ēku būvniecība centrā nav paredzēta", vienīgā būvniecība, kas ir pieļaujama centrā, pēc viņu domām bija "parku, strūklaku un bērnu laukumu ierīkošana". Izskanēja arī doma, ka "arhitektūra būs noteikti mainījusies, bet izņemot vecpilsētu". Viena grupa iedomājas, ka tiks nojaukti sociālisma laika rajoni, "vecu ēku vietā ir jaunas, modernas ēkas un nomainīti rajonu nosaukumi".

Daudz interesantu ideju cilvēkiem radās, apspriežot nākotnes pārvietošanas, transporta iespējas Rīgā un tās centrā. Daži benzīna vietā piedāvāja elektrību vai arī

“sabiedriskā transporta gaisa satiksme – gaisa tramvajus, gaisa tiltus”. Daži iztēlojas, ka “visas Vecrīgas ielas ir pārbruģētas, un ir vienā līmenī ar braucamo daļu. Tas ir tā, ka iet, tad nav paaugstinājuma, bet ir tādā pašā līmenī kā braucamā daļa, jo centrā cilvēki pārsvarā pārvietojas ar kājām, nav vairāk autotransporta. Autostāvvietu un personīgā transporta centrā nav. Tradicionālos transporta līdzekļus ir nomainījis apakšzemes tramvajs un dzelzceļš ap centru, kas ir pacelts sestā vai septītā stāva līmenī. No tā var fotografēt centra panorāmu, un no šī apvedceļa aiziet radiālas transporta līnijas uz visiem rajoniem- Jugla u.c. Daudz cilvēki pārvietojas ar riteņiem, skūteriem.”. Tad sekoja jautājums par pensionāru pārvietošanas iespējām. Atbilde bija sekojoša: “Pensionāriem būs speciāli riteņi ar ko braukt. Par to visu ir padomāts”. Savukārt citas diskusijas grupas dalībnieki uzskatīja, ka centrā būs “aktīva satiksme” ar sastrēgumiem. Transporta līdzekļus viņi īpaši nevēlējas mainīt, tikai piebilda par tramvajiem, ka “būs skaisti tramvaji, bez “Delmas” reklāmām”, kā arī “būs pazemes autostāvvietas. Tā kā palielināsies automašīnu skaits, noteikti tādas būs vajadzīgas. Un ceļi būs saremontēti. Varbūt būs kāda bedrīte, bet nu nebūs kā patlaban. Tiks uzcelts vēl viens tilts pāri Daugavai.

Dažu cilvēki Rīgas ideālajā vīzijā “Centrā ir daudz norādes uz ievērojamākām centra vietām, arī uz izstādēm, teātriem. Daudzās vietās centrā ir izvietotas centra shēmas. Ja iebrauc cilvēks no laukiem, viņš uzreiz saprot, kur viņam jānokļūst”. Bet “dzelzceļa stacija un autoosta atrodas turpat, kur viņas atrodas- centrā”.

Diskusijas dalībnieki bija pārliecināti, ka cilvēki nākotnē piekops veselīgu dzīves veidu un uzlabosies ekoloģiskā vide.

Pēc ideālās Rīgas vīzijas “izsapņošanas” no dalībnieku puses atskanēja interesants komentārs: “Manuprāt, Rīgā pietrūkst vienas ļoti būtiskas lietas- nav vietas kur taisīt parādes. Ļoti mazs ir tas laukumiņš pie Brīvības pieminekļa. Nupat bija 11.novemra parāde, un man likās, ka tur visi ir ļoti, ļoti saspiesti. Vai nevajadzētu Rīgā vietu kur mums izrādīties, jo ir jau vēl dažādi citi forumi, kur Rīgā vajadzētu izrādīties. Es pat nezinu kur tas ir. Melngalvju nams, bijušais Strēlnieku laukums, tas arī tagad ir sašaurināts. Tur ir Rātsnams, Melngalvju nams, tas absolūti nederīgais nams uzbūvēts. To vispār vajadzētu uzspriecināt ļoti ātri. Tikai nezinu, kas viņu spridzinās? Mums vajadzētu laukumu”. Kā iespējamā šī laukuma vieta bija nosaukta “aiz Zinātņu akadēmijas uz Daugavas pusi ir ļoti veca, slikta apbūve. Tur vajadzētu tās mājas nolīdzināt un uztaisīt tādu prezentācijas laukumu. Patreiz tā ir “bomžu” teritorija”.

Te vajadzētu pieminēt, ka šī vīzija sanāc tiešām ideāla, perfekta un dažos momentos tāla no realitātes, pat pēc 20 gadiem, ko vēlāk paši diskusijas dalībnieki izteica savos spriedumos par draudiem un kopīgo vīziju.

Draudi

Diskusijas dalībnieki redzēja daudz dažādu draudu Rīgas veiksmīgai attīstībai nākotnē un viņu ideālajai Rīgas vīzijai. Izteiktie draudi var tikt sadalīti 6 grupās: apbūve, transports, sociālā vide, ekonomiskā attīstība, politika, ekoloģiskā situācija. Pārrunājot Rīgas *apbūvi* nākotnē, tika minēti sekojoši draudi:

- ✓ Joprojām nav skaidras apbūves koncepcijas;
- ✓ Grunts stāvoklis zem Rīgas, kūdrāji un smiltis nespēs izturēt augstceltņu apbūvi;
- ✓ Tiek pieļauta patvaļīga apbūve stratēģiski svarīgās Rīgas centra vietās (korupcijas, lobēšana u.t.t.);
- ✓ Centra iedzīvotājiem nav kur dzīvot, jo centra ir vairāk darba vieta. Dzīvojamo ēku vēl daudz un ne visas tās tiek apsaimniekotas efektīvi;
- ✓ Tiek iznīcināti koki, jo tiek būvētas jaunās ēkas vai arī koki apdraud ēkas;
- ✓ Naudas trūkuma dēļ netiks atjaunotas ēkas;

- ✓ Centrā būs tikai augstceltnes;

Cilvēki bija ļoti norūpējušies par *ekoloģisko situāciju* Rīgā nākotnē. Pēc viņu domām, zaļā zona samazināsies, nebūs koku, netiks saglabāti parki. Aktīvās satiksmes dēļ tiek vēl vairāk piesārņota apkārtējā vide, tādēļ nebūs vairs iespējams atpūsties Rīgas parkos. Rīgā būs mazāk koku, krūmu un apstādījumu un Rīgas centrā valdīs netīrība.

Kā izrādījās Rīgas attīstību apdraud arī nestabila *politika* un iespējamais karš. Daži cilvēki pat minēja, precīzi 3. pasaules karš.

Pie ļoti lieliem draudiem tika pieskaitītas arī *transporta problēmas* Rīgā un tās centrā. Te tika minētas:

- ✓ “biezā” satiksme centrā;
- ✓ brīva transporta kustība Vecrīgas ielas;
- ✓ lieli sastrēgumi ielās;
- ✓ ļoti piesārņots pilsētas gaiss sakarā ar automašīnu palielināšanos;

No *ekonomiskās attīstības* puses Rīgu apdraud: finansējuma problēma, naudas līdzekļu trūkums ēku atjaunošanas darbiem nepietiekošas investīcijas, kā arī padārdzinājusies izglītība un zemākas algas.

Visplašākos draudus diskusijas dalībnieki redz problēmās, kas ir saistīti ar Rīgas *sociālo vidi*. Te tika minēta narkomānija, noziedzība, demogrāfiskās situācijas pasliktināšanās, palielināties bezdarba līmenis, nabadzība, pasliktinājusies cilvēku veselība, kā arī cilvēku steigšanās, “nav laika baudīt Rīgas vīziju”. Tika minēti arī nelegālie ieceļotāji, kas varētu aizņemt darba vietas, kuras jau tāpat trūkst Rīgas iedzīvotājiem augstā bezdarba līmeņa dēļ.

Cilvēkiem pēc diskusijas beigām bija iespēja nobalsot par draudiem, kurus viņi uzskata par visnopietnākajiem. Pēc balsošanas pirmajā vietā bija bezdarba problēma, otrajā - narkomānija un parku iznīcināšana, trešajā - noziedzība un iespējamā kara draudi. Cilvēki balsoja arī par gaisa piesārņojumu un nestabilu politiku.

Kopīgā Rīgas nākotnes vīzija (mind map)

Visi diskusijas dalībnieki kartes vidū nolēma nolikt līdzekļu trūkumu, kas, pēc viņu domām, ietekmē visas sfēras (transportu, ekonomisko attīstību, sociālo vidi un apbūvi) saistītas ar Rīgas attīstību. Varbūt tāpēc arī kopīgā Rīgas nākotnes vīzija sanāca vairāk negatīva, neskatoties uz to, ka strādājot grupās diskusijas dalībnieki bija izsapņojuši ideālo Rīgas vīziju. Tā izskatās diskusijas dalībnieku kopīgā Rīgas nākotnes vīzija:

Pie *sociālās sfēras* cilvēki nosauca:

- ✓ Narkomānija, kas ir saistīta ar līdzekļu trūkumu- “nav naudas par ko ārstēties”, “dzīvojās narkomāni savā starpā”, “policijai nav naudas”.
- ✓ Noziedzība, tā ir saistīta ar līdzekļu trūkumu un narkomāniju.
- ✓ Bezdarbs

Visi šie trīs elementi, pēc diskusijas dalībnieku domām, ir tieši saistīti ar Rīgas ekonomisko attīstību.

Ar *transportu* Rīgā diskusijas dalībnieki atzīmēja:

- ✓ Gaisa satiksme, kas ir saistīta ar līdzekļiem- “ja būs līdzekļi, būs satiksme”. Tā ir saistīta arī ar apbūvi.
- ✓ Vides piesārņojums, kas ir saistīts ar koku izciršanu un sociālo vidi, “cilvēki vairāk slimo”.

Pie *ekonomiskās attīstības* tika atzīmēti:

- ✓ Tūristi un biznesa cilvēki, kuri brauc uz Rīgu, Tas ir saistīts ar apbūvi- “ja Rīga būs skaista, brauks tūristi”, kā arī ar sociālo sfēru- “lai būtu droši”.

- ✓ Cilvēku labklājība, kas nozīmēs, ka "cilvēkiem būs vairāk brīvā laika, viņi vairāk atpūtiesies". Tā iespējams ir saistīta ar apbūvi - "miljonārs centrā uzbūvēs savu ofisu", kā arī, protams, ar Rīgas sociālo vidi.
- ✓ Autostāvvietu un tiltu būvniecība – saistīta, protams, arī ar transportu.
- ✓ Koku izciršana, kas "varētu būt" saistīta ar transportu un līdzekļu trūkumu.
- ✓ Vecrīgas vecās ēkas tiks saglabātas, atjaunotas. Tas ir saistīts ar ekonomisko attīstību, apbūvi.
- ✓ Vienotas apbūves koncepcijas trūkums, kas ir saistīts ar ekonomisko attīstību un transportu. Tomēr nav saistīts ar līdzekļu trūkumu, "nav vajadzīgs daudz līdzekļu, lai izstrādātu koncepciju". Ar transportu saistīts, jo "kāda būs apbūve, tāds būs transporta tīkls, transports ir saistīts ar apbūves konfigurāciju".
- ✓ Bērnu spēļu laukumi. Tie ir saistīti ar ekonomisko attīstību un sociālo vidi.
Atsevišķi no četrām sfērām, cilvēki minējuši patriotismu un lepnumu, "ka dzīvoju Rīgā", kas ir savukārt saistīts ar apbūvi, sociālo vidi un ar transportu.

Novēlējumi Rīgai

Diskusijas beigās visiem bija iespēja izteikt savus novēlējumus Rīgai. Cilvēki vēlēja:

- ✓ Lai Rīga nekad nebūtu gatava
- ✓ Lai Rīga paliek viszaļākā galvaspilsēta Eiropā
- ✓ Lai Rīgā dzīvo laimīgi cilvēki
- ✓ Lai jebkurā kontinentā, pasakot vārdu Rīga, visi uzreiz zinātu, kur tā atrodas, un tas ir Latvijā
- ✓ Lai visi tūristi vēl kādreiz atgrieztos Rīgā
- ✓ Lai Rīgas vecās mājas vēl ļoti ilgi saglabājas
- ✓ Lai Rīga nezaudētu savas tradīcijas- tautas svētki.
- ✓ Lai Rīgā visu laiku Rīgas dāmām būtu Rīgas ģērbšanās stils- lai viņas valkātu hūtiņas un pieskaņotas šallītes, un būtu tik ārkārtīgi elegantas, kādas viņas ir bijušas 60., 70. un 80.-jos gados, un lai Rīgas dāmas nepārņemtu internacionālo, nevīžīgo modi.

Kopsavilkums

Kopumā pārskatot diskusijas rezultātus var izdarīt šādus secinājumus:

- Cilvēki ir norūpējušies par Rīgas nākotni. Visvairāk viņus uztrauc pieaugošā narkomānija un noziedzība, kā arī iespējamā kara draudi.
- Cilvēki uztraucas arī par ekoloģisko situāciju Rīgā it īpaši koku izciršanu un parku iznīcināšanu. Jo tieši parkos viņi redz daļu no savas ideālās Rīgas nākotnes vīzijas, kā arī parki ir viena no visbiežāk pieminētajām lietām, ar ko cilvēki lepojas Rīgā.
- Runājot par Rīgas centra apbūvi, diskusijā piedalījušies tomēr nenonāca pie kopīga lēmuma. Daži uzskatīja, ka vajadzētu celt augstceltnes, bet citi savukārt to noliedza. Tomēr visi piekrita, ka ir nepieciešama daudzu ēku atjaunošana.
- Idejas par Rīgas nākotnes transportu bija ļoti dažādas, bet visi diskusijas dalībnieki nonāca pie viena secinājuma, transporta skaits Rīgā palielināsies, līdz ar to ir jāmeklē risinājumi sakarā ar draudiem ekoloģiskajai Rīgas centra videi.
- Par galveno cēloni Rīgas neveiksmīgai attīstībai diskusijas dalībnieki uzskatīja līdzekļu trūkumu, kā arī Rīgas centra vienotas apbūves koncepta trūkumu.

Diskusiju grupa Nr.9.

Datums: 27.11.2001

Rīgas nākotnes vīzijas diskusija

Mērķu grupa: **Tramvaju trolejbusu pārvalde**

Vada: Velta Mazūre, Nadežda Ivanova

Kopsavilkums

Vīzija

Cilvēki ir smaidoši un apmierināti. Visi iedzīvotāji ir nodarbināti (1) un līdz ar to nepastāv nabadzība (3). Uz ielām nav klaidoņu, narkomānu un dzērāju. Latvijai iestājoties ES sabiedrība kļūs etniski daudzkrāsaina. Vēlama būtu iedzīvotāju skaita saglabāšana līdzšinējā apmērā.

Uz ielām ir maz privātā transporta, prioritāte tiek atdota sabiedriskam transportam (3). Pārsvārā tas būs ekoloģiski tīrs elektrotransporta: tramvajs, trolejbuss (2). Sabiedriskā transporta plūsma ir saskaņota. Tiek uzcelti jauni tilti, tuneļi. Satiksme tiek nodrošināta 2-3 līmeņos.

Ir izstrādāta pilsētas attīstības politika (1). Rīgā tiks saglabāta vēsturiskā arhitektūra. Ielas ir labi apgaismotas. Pilsētā ir sakoptas ielas, nav putekļu, uzstādītas atkritumu urnas. Attīstīsies Daugavas kreisais krasts, kas nodrošinās pilsētas decentralizāciju (1). Tiks uzbūvēti moderni rajoni. Nav bloku māju, kas bija uzceltas PSRS laikos, sākas modernu dzīvojamo māju celtniecība (1). Rīgā tiek veidota atpūtas zona. Ražošanas uzņēmumi un rūpniecība atrodas ārpus Rīgas, tas atrisina transporta problēmas: ielu pārslogojums, izplūdes gāzu samazināšanās. Ražošana ir viena no ekonomiskām darbībām.

Rīgas teritorija paplašināsies, tas būs saistīts ar: *rūpniecības uzņēmumu pārvietošanu uz piepilsētu; * Jūrmala kļūs par Rīgas priekšpilsētu (1), jeb Rīgas atpūtas zonu. Rīgas centrs kļūvis spēcīgāks un ir padarīts par Ziemeļvalstu lielpilsētu (1).

Ekonomiskā izaugsme un elektrotransporta ieviešana nodrošinās vides sakārtošanas iespēju.

Mēs baudām Latvijā ražotus produktus, jo tiem ir prioritāte mūsu tirgū (1).

Notiek daudz pozitīvu izmaiņu politikas un ekonomikas sfērās. Ir sakārtota politiskā sistēma. Politiskās partijas nepastāv vai arī pastāv tikai 2 partijas. Saeimas vēlēšanas sistēma ir sakārtota, pastāv deputātu atsaukšanas princips (4). Tiek nodrošināts darbs, kas rada ekonomiskās izaugsmes iespējas. Sakārtota nodokļu (2) un transporta dotēšanas politika (8). Transporta dotēšanas politika ietekmē transporta problēmu risināšanas iespējas.

Draudi

Ekonomika. Nepārdomāta nodokļu politika (4). Aizkavēta privatizācija.

Politika (7). Korupcija (1). Politikiem prioritāte ir personīgais bizness, kas skar visas dzīves sfēras. Kosmopolītisms (3). Liels politisko partiju skaits. Profesionālo politiķu trūkums, diletantisms lēmumu pieņemšanā, netiek ņemti vērā profesionāļu viedokļi un ieteikumi (1).

Transports (1). Autotransporta novecošanās rada gaisa piesārņojumu (1). Ielās ir pārblīvētas ar transportu (3), pārsvarā ar individuālo (2), tas apgrūtina sabiedriskā transporta kustību.

Mini autobusu neefektivitāte

Sociālā sfēra. Anarhisms, kas rada sabiedrības degradāciju (1); piem. narkomānija (2). Līdz ar maksas izglītības ieviešanu izglītība kļūst nepieejama (2). Mazi ienākumi iedzīvotājiem, kas atspoguļojas arī pensiju apmērā. Sabiedrības noslāņošanās un novecošanās problēma (2). Bezpajumtnieku problēma (1).

Ekoloģija. Globālas katastrofas; vētra, plūdi. Latvijas mežu izciršana (2).

Ainava un ēkas. Nav pilsētas apbūves koncepcijas (2).

Mājoklis. Dzīvokļu nepieejamība iedzīvotāju nabadzības dēļ. Namu denacionalizācija (1).

Diskusiju grupa Nr. 10.

Datums: 14.11.2001

Rīgas nākotnes vīzijas diskusija

Diskusijas mērķa grupa: VARAM

Diskusiju vada: Guntra Aistara un Velta Mazūre

Kopsavilkums

Diskusijā piedalījās pārstāvji no Ministrijas plānošanas departamentiem, kā arī no VSIA Teritorijas attīstības plānošanas centra.

Draudi:

Prioritātes: teritorijas plānojums vēl joprojām nebūs izstrādāts (4); nepārdomāta transporta plūsma, sastrēgumi (3); noslāņošanās un segregācija (2); viduvēja jaunā būvniecība (2); darbaspējīgie no visas valsts atrodas Rīgā (1); vāja pilsoniskā sabiedrība- nav līdzdalības (1); “3n”: nabadzība, narkomānija, noziedzība (1); izteiktas nacionālas nesaskaņas (1); vairs nav dzīvokļu centrā (1); likvidēta dzelzceļa kustība, visi pārvietojas ar personīgo transportu (1); sabiedriskais transports zemas kvalitātes un nespēj sevi atmaksāt (1).

Rīgā visi darbaspējīgie no visas Latvijas, izteikta politiskās elites interešu lobēšana, nav sakārtota būvniecības politika, pilnīga integrācija (Bābele), centrs izmirst, iedzīvotāji visi pārvietojas uz rajoniem, palielinās pseidorestaurācija, lielveikali aizstāj mazos, transporta problēmas neatrisinātas, vecās ēkas nojauktas lai paplašinātu ielas un uzbūvētu stāvvietas, Centrs applūst, regulārs piesārņojums, zaļās zonas degradācija, pēdējie koki izzāģēti, kanāls aizbērts, uzbūvēti mazie HES, dzeramais ūdens piesātināts ar celulozi.

Kopējā vīzija

Prioritātes: visi iedzīvotāji ir minimāli sociāli nodrošināti, visi ir aktīvi sabiedriskā jomā un attīstības plānošanā (3); plašs vidus slānis - nav noslāņošanās (2); izpratnes maiņa pret sabiedrisko transportu uz pozitīvo pusi, prioritārs, ērti lietojams sabiedriskais transports (2); kultūras aspekts ir daļa no visa pārējā, nevis tikai elitāra lieta (2); vēsturiskā apbūve ir akceptēta sabiedrībā kā vērtība (1); centrs ir prestiža vieta, pazīstama visā pasaulē (1); pilsētai jābūt ērtai, skaistai, tīrai, drošai, interesantai (1); centra dzīvokļi ir pieejami iedzīvotājiem ar dažādām iespējām un vajadzību līmeņiem (1); pilsētas centrs ir saprātīgs un patiesi daudzfunkcionāls (1). Rīgas pilsētas sadarbība ar rajonu attīstības jautājumos, restaurēt un uzturēt koka apbūvi, savienot “Melngalvja nama” pilsētas daļu ar pārējo, kultūrizglītojoši pasākumi lēmumu pieņēmējiem, atkritumu saimniecība, attīrīti notekūdeņi, vide pieejama visiem, neizjaukt ansambli.

Diskusiju grupa Nr. 11.

Datums: 28.09.2001

Rīgas nākotnes vīzijas diskusija

Diskusijas mērķa grupa: Rīgas Domes pozīcija

Pozīcijas deputāti: 3PCTVL, 3 LSDSP pārstāvji.

Diskusijas vadītājs: Aivita Putniņa

Kopsavilkums.

Vīzija

Cilvēki ir pārtikuši un apmierināti. Viņiem ir darbs (1). Visiem nodrošināta medicīniskā aprūpe un sociālās garantijas (1). Izglītība ir pieejama un tās svarīga sastāvdaļa ir audzināšana (5). Līdz ar to nav narkomānijas problēmu. Cilvēki ir godīgi un valda demokrātija. Augsts ir kultūras līmenis. Cilvēki nodarbojas ar sportu. Pilsēta ir droša (1).

Vide ir tīra. Liela uzmanība ekoloģiski tīra sabiedriskā transporta attīstībai (2). Transporta tīklā iesaistīts arī dzelzceļš, ūdens transports un mehāniskie individuālie pārvietošanas līdzekļi. Centrā nav privātā transporta, to atstāj aiz centra robežas.

Rīga ir zaļa un tīra (2), ar saglabātu vēsturisko apbūvi, iekšpagalmus ieskaitot. Jaunā apbūve iekļaujas vēsturiskajā. Tiek izmantota pazeme.

Efektīva plānošana ļauj saskaņot pilsētas attīstību.

Rīgas uzplaukums saistīts ar ražošanas attīstību visā Latvijā (2). Ar valsts regulācijas palīdzību tiek atbalstīta mazā un vidējā uzņēmējdarbība. Tiek iekasēts progresīvais ienākumu nodoklis (2). Pilsētai ir savi īpašumi saglabāti, no tiem tā gūst peļņu. Svarīga nozare ir tūrisms (2). Attīstījušās informācijas tehnoloģijas.

Draudi

Maz noteiktu prioritāru draudu. Visvairāk draudu rada agresivitāte pasaulē (3) (karš, terors), narkotiku lietošana (2), bezdarba kļūšana par dabisku parādību (2), nabadzīgu cilvēku skaita palielināšanās un ekonomiska pilsētas atkarība (2). Pie pēdējās noved uzņēmēju visatļautība (kā tika jokots: tie jau vairs nav pat lobiji!).

Bažas rada pilsētas plānošanas trūkums (1), korupcija, pilsētas zemes privatizācija (1), vides piesārņojums – karstums, piesārņots ūdens (1), neatjaunojamu resursu pārtērēšana visā valstī (1), ražošanas zonu ienākšana centrā (1). Drauds ir arī izglītības sistēmas kvalitātes kritums (1) un jaunatnes politikas trūkums (1). Tas rada antikultūru (prostitūciju) (1).

Minēta parku un zaļās zonas, vēsturisko ēku iznīcināšana, to vietā būvējot jaunas neglītas ēkas (kā pie CUV), lielveikalus un komercializējot vidi.

Sabiedriskā transporta intensifikācija visā centrā, metro Vecrīgā.

Augstākminētās problēmas rada jaunus draudus – sociāli izstumtos.

Minēta arī latviešu valodas izzušana un demogrāfiskās situācijas pasliktināšanās.

Diskusiju grupa Nr. 12.

Datums: 28.09.2001

Rīgas nākotnes vīzijas diskusija

Diskusijas mērķa grupa: Rīgas Domes opozīcija (2 TP un 1 LC pārstāvis)

Diskusijas vadītājs: Aivita Putniņa

Kopsavilkums.

Vīzija

Rīgas centrs piedāvā labus dzīvokļus, kurus var atļauties vidusšķira. Māju apakšējos stāvos diezgan augsta līmeņa kultūras un izklaides iespējas (1). Domas dalās par birojiem. Gan dzīvokļiem, gan birojiem, gan izklaides vietām jābūt pieejamām personiskajam transportam. Vecrīgas iemītniekiem jābūt iespējai ērti nolikt mašīnu mājas tuvumā. Šim nolūkam brīvajos laukumos (1) un pazemē var būt autostāvvietas. Tās var būt ekonomējot telpu (tiek minēts Japānas piemērs).

Rīgā ir daudz tūristu.

Jāsaglabā atsevišķas koka ēkas. Jaunajā apbūvē vajag vairāk jauno arhitektūras sasniegumu (1). Vecrīgā būvēt jaunas ēkas vecajā stilā. Pretrunā ar zemāk minēto, vajag vairāk gaisa, telpas.

Privātajam transportam iebraukšanai centra zonā ērta elektroniskās maksas sistēma (1), pakārtota dienas/nakts režīmam. Privātais transports ekoloģiski tīrāks. Jauns sabiedriskā transporta tips- mazi ērti auto kopā ar privāto transportu nodrošina ērtu piekļūšanu. Satiksmi atvieglo jaunie tilti (1) un pazemes izmantošana satiksmei.

Rīga ir ekoloģiski tīra.

Sabiedrība ir reizē latviska un eiropiska. Runā daudzās valodās. Nav entuziasma par citas rases pārstāvju klātbūtni, lai arī tiek minēts. Galveno uzvaru grupa liek uz materiāli nodrošinātiem (1), vispusīgi izglītotiem cilvēkiem (3). Uzsvārs uz audzināšanu gan izglītības sistēmas ietvaros, gan ģimenē (ģimenei atvēlot vairāk laika bērniem).

Draudi

Lielākoties civildienesta un politiķu kvalitāte: drosmes trūkums, kašķīgums, politiskās spēles, birokrātija, korupcija, 'vēlme meklēt problēmas kur to nav'.

Draudus rada arī nepilsoņu integrācija un jaunu imigrantu ieplūšana, kā arī nestabilitāte pasaulē.

Kā drauds minēts finansiālo resursu trūkums plānu realizācijai.

Diskusiju grupa Nr. 13.

Datums: 31.10.2001

Rīgas nākotnes vīzijas diskusija

Diskusijas mērķa grupa: Arhitektu klubiņš

Diskusiju vada: Aivita Putniņa

Vīzija.

Vīzijas elementi labi saistīti kopā. Vīzijas centrā ir ekoloģiski tīras un zaļas vides saglabāšana un attīstīšana. Telpa centrā pārstāv Rīgas laikmetus; katram cilvēkam ir tiesības skatīt arhitektūras mantojumu. Arhitektūra joprojām ir cilvēka mērogā (1). Vecrīgā jā saglabā dzīvojamā funkcija. Pilsētā ir izvērtā un sakārtota sabiedriskā telpa – soliņi utt. Centrs ir vieta izpriecām un izklaidei (kas iederas iepriekš minētos standartos). Ekonomika ir balstīta uz zināšanu ietilpīgām nozarēm un centrs to atspoguļo.

Centru jāatbrīvo no personiskā autotransporta, pa to kursē mehāniskie transporta līdzekļi un mobils sabiedriskais transports.

Sabiedrība ir aktīva, tas saistīts arī ar labu likumu kontroles mehānismu. Informācija ir pieejama visai sabiedrībai un tā ir demokrātiska. Tas līdzsvarotu nabago/bagāto skaits. Labklājība pieaugs, ielu kafejnīcās sēdēs pensionāri, jo to varēs atļauties. Ka balsta punkts visām aktivitātēm (gan ekonomiskās, gan sociālām, gan telpas) minēta izglītība, kas vērsta uz demokrātiju un garīgumu (5).

Visvairāk atbalsta saņēma izglītības elements (5), tam seko likumu kontroles mehānisms (4) un tad pa vienai balsij- sabiedrības aktivitāte, informācijas pieejamība (2) un humāna mēroga arhitektūra (1).

Draudi

Kā galvenie draudi minēti garīguma nenovērtēšana (tā ir visu pārējo draudu pamatā) (5), arī cilvēku neizglītība (1). Tam seko politikas kvalitāte – pašvaldības bezatbildība, nespēja līdzsvarot sabiedrības un indivīdu prasības (4); rīcība bez perspektīvas, plānošanas (3). Pēdējam par iemeslu ir arī plānošanas izglītības trūkums. Uzsvēta arī plaša starp valsti un sabiedrību. Sabiedrība nespēj aizstāvēt sevi, organizēties. Pašvaldība ir korumpēta. Nopietns drauds ir nevērība pret vēsturisko vidi (1) un ar to saistīts līdzekļu trūkums vēsturiskā centra attīstīšanai sabiedrības vajadzībām.

Svarīgs drauds ir ekoloģiskās vides (arī vizuālās piesārņojums) (2).

No ekonomikas viedokļa bīstami ir Rīgu pakļaut Honkongas sindromam – padarīt to par tranzīta, tirdzniecības vietu bez tautsaimniecības pamata. Ar globalizāciju saistītas ir katastrofas un arī informācijas pieaugums angļu valodā.

Diskusiju grupa Nr. 14.

Datums: 06.11.2001

Rīgas nākotnes vīzijas diskusija

Diskusijas mērķa grupa: Latvijas rakstnieku savienība un Latvijas komponistu savienība

Diskusijas vadītāja: Aivita Putniņa

Kopsavilkums.

Piedalās Latvijas rakstnieku savienības biedri (viens pamet diskusiju tai iesākoties) un 2 Latvijas komponistu savienības pārstāvji

Vīzija

Vīzijā liels uzsvars likts uz kultūras jomu. Visvairāk atbalsta gūst Nacionālās bibliotēkas būvēšana (5). Kultūras dzīvei ir pietiekošs finansējums, darbojas dažādi fondi (1). Rīgas centrā koncentrējas intelektuāli pētījumu centri, bankas, Latvijas uzņēmumu pārstāvniecības (kuras kalpo arī kā Latvijas vizītkarte). Ir uzcelts modernās mākslas muzejs (taču rodas domstarpības par Sorosa fonda lomu nacionālās kultūras nīcināšanā), liela koncertzāle, izstāžu zāle. Centrā saglabātas neapbūvētas, apzaļumotas vietas un parki (1), izveidoti jumta dārzi (1). Ir pietiekošs daudzums sabiedrisko tualešu. Darbojas tirgus ar ekoloģiski tīru produkciju. Rīgas panorāma ir saglabāta līdzšinējā. Nav centrā spēļu zāles, troksnis mazināts, nav jaunu lielveikalu (visi nepiekrīt). Ielās nav ubagu, trūcīgo. Atmosfēru veido ielu muzikanti.

Centrs brīvs riteņbraucējiem, gājējiem. Centrā iebrauc tikai sabiedriskais un apkalpojošais transports. Tramvajs (1) kā svarīga Rīgas zīme brauc cauri centram. Daugavā – jahtas un laivas. Ir attīstīta osta un tajā ienāk kuģi (2), arī pasažieru. 11. novembra krastmala ir gājēju zona (1), satiksmi no centra novirza divi jauni tilti (2). Cilvēki ir izglītoti, inteligenti, veseli (3) un turīgi. Ir izveidojusies stabila vidusšķira (1). Daudz jauniešu un bērnu. Latvieši ir kļuvuši ekonomiski aktīvi (1).

Draudi

Izvērtējot draudus, lielu atsaucību gūst ārēji un ekoloģiski draudi: karš (4), arī terorisms (2); Ķeguma HES iespējama avārija (4), mazāka mērā - ķīmikāliju noplūde (1). Tiem seko sabiedrības sašķeltība (3). Kā nākošie pēc nozīmības minēti demokrātijas trūkums (2), ar to saprotot partijas sistēmas diktātu, domes autoritārismu un sabiedrības īpašuma izsaimniekošanu. Tikpat nozīmīga problēma ir zemes izpārdošana ārzemniekiem (2). No sabiedrības viedokļa raugoties, daudzas šīs problēmas izraisījušas sabiedrības gara spēju krišanās un mantas nozīmes pieaugums (2). Latviešiem trūkst vajadzīgās intelekta, viltības (1), lai uzlabotu savu stāvokli. Papildus minēti valsts negatavība krīzes situācijām, ekonomikas lejupslīde (ostā vairs nav kuģu); sabiedrības pasivitāte, iedzīvotāju pakāpeniska izmiršana un banku krīze.

Diskusiju grupa Nr.15.

Datums: 10.12.2001

Rīgas nākotnes vīzijas diskusija

Diskusijas mērķa grupa: Skolnieki

Diskusijas vadītāji: Jūlija Kuzņecova un Nadežda Ivanova

Kopsavilkums

Vīzija

Uzlabosies sociālais stāvoklis. Cilvēki ir nodarbināti. Viņiem ir laba bezmaksas medicīniska aprūpe (3). Tiek atrasti zāles pret smagām, neizārstējamām slimībām. Kopumā tas palielina iedzīvotāju veselības stāvokli. Cilvēki kļūst darba spējīgāki, kas pozitīvi ietekmē uz ekonomiku. Medicīniskā aprūpe veicina dzimstības pieaugumu. Uz ielām nav bezpajumtnieku (3) un klaiņojošus dzīvniekus. Pēdējam tiek paredzēti patvērumi. Samazināsies noziedzību līmenis (2).

Kopumā sabiedrība kļūst apzinīgāka un atbildīgāka. Paaugstinās kultūras līmenis, cilvēku apmeklē muzejus, izstādes. Jaunieši organizē palīdzības vienības veciem cilvēkiem (1). Sabiedrību veselīgāku padara aizlieguma ieviešana stipriem alkoholiskiem dzērieniem (1). Nacionālo minoritāšu pārstāvjiem ir iespēja mācīties dzimtajā valodā (9), vai arī bilingvāli (1).

Politiskā atmosfēra ir draudzīga. Nav dalīšanas pēc etniskas un nacionālās piederības (2). Pilsoņiem un nepilsoņiem ir vienādas izbraukšanas iespējas uz ārzemēm. Baltijas valstis veidos vienu Baltijas reģionu, kas pozitīvi atspoguļosies ekonomikā.

Tiek paredzēts ekonomiskais izaugums. Kopumā valstī pazemināsies cenas (4).

Pilsētā kursē ekoloģiski tīrs, jauns transports, pārsvarā elektriskais transports. Ceļu segums tiek sakārtots, kas mazinās avārijas skaitu (1). Autobusus aizvieto maršruta taksometri, kas darbojas ar vides draudzīgu degvielu. Tie kursē bieži un ātri, līdz ar to nav sastrēgumu uz ielām (1).

Tiek atrasti jauni kurināmie resursi. Notiek otrreizēja pārstrāde.

Rūpnīcas tiek izstumtas aiz pilsētas robežām, bet tās darbojas un nodrošina cilvēkiem darba vietas. Pilsēta tiek sadalīta zonās pēc darbības sfērām: business, dzīves vieta, atpūta. Lielas sporta celtnes ir izvietotas gan guļamrajonos, gan aiz pilsētas robežām. Saglabāsies Rīgas vēsturiskā apbūve (1). Rīgas strūklakas un parki būs pilsētas lepnums. Ielas būs labi apgaismotas. Parkos tiks iekārtoti celiņi skriešanai. Pilsēta ir daudz muzeju un tiem ir veltīti līdzekļi no valsts budžetā.

Latvijas kultūra tiks saglabāta (2).

Draudi

Visvairāk uztrauc iespējamie draudi *sociālā sfērā*; narkomānija (9), alkoholisms, noziedzība (8), bezdarbs, bezpajumtnieki (2). Zems dzimstības līmenis rada iedzīvotāju novecošanos, līdz ar ko ir sliktu demogrāfisko situāciju. Pilsēta ir pārapdzīvota.

Cilvēki kļūst atsvešināti un vīlušies. Sabiedrībā pazūd kultūras vide. Tiek zaudētas nacionālās, kultūras un etniskās vērtības (1). Cilvēki nonāk pie "garīgas nāves" (2).

Politika. Bažas rada pilsonisko (etnisko) un internacionālu karu iespēja. Citu valstu terorisms (1). Valdība tiek korumpēta.

Apbūve un mājoklis. Ēkas netiek restaurētas, tiek nojauktas.

Ekonomika. Valsts ekonomiskais stāvoklis pasliktināsies. Ir liels ārējais parāds. Pasliktināsies iedzīvotāju labklājība, līdz ar ko izglītība un medicīnas pakalpojumi..

Ekoloģija. Ekonomikas kritums lielā mērā ietekmē vairāku ekoloģisko problēmu rašanos. Parādās jaunas slimības un mutācijas. Tiek izcirti koki. Draudus rada totālais vides piesārņojums. Pilsētā ir daudz izgāztuvju. Rūpnīcas un benzīna transports piesārņo apkārtējo vidi, it īpaši gaisu. Tiek piesārņoti Rīgas līcis un Daugava, kas rada dzeramo ūdeni trūkumu. Bažas rada arī globālas ekoloģiskas problēmas: plūdus, radiācijas un ozona cauruma palielinājums.

Transports. Transporta līdzekļi novecojas un rada gaisa piesārņojumu.

Diskusijas grupa Nr. 16.

Datums: 29.11.2001

Rīgas nākotnes vīzijas diskusija

Diskusijas mērķa grupa: Skolotāji

Diskusijas vadītājs: Nadežda Ivanova un Jūlija Kuzņecova

Vīzija

Cilvēki ir smaidoši un apmierināti. Viņi ir nodrošināti ar darbu, jo ir parādījušās daudz jaunu darba vietu. Visiem nodrošināta medicīniskā aprūpe, līdz ar ko uzlabojusies demogrāfiskā situācija. Visu iedzīvotāju (3) un arī pensionāru (2) dzīves līmenis ir augsts, viņi var ceļot un nodarboties ar bērniem.

Daudz uzmanības tiek veltīts izglītībai un audzināšanai. Izglītība tiek nodrošināta no valsts budžeta līdzekļiem (2). Valsts iesaistās vairākos starpvalstu izglītības un kultūras projektos (2). Pilsētā ir daudz interešu izglītības klubu bērniem (1). Personības audzināšanas un attīstības lomu nodrošinās arī starptautiskās ekoloģiskās izglītības programmas. Tie radīs labvēlības un komforta sajūtu, tieksmi pēc tām un audzinās cilvēkos patriotisma un optimisma jūtas.

Rīgā ir atjaunotas mājas. Tiek uzcelti jauni tautas klubi, kuros cilvēki var kulturāli pavadīt laiku. Rīgas Krastmala tiek sakārtota un rekonstruēta. Centrā ir daudz gājēju ielas. Tās kļūst par pilsētas vizītkarti. Veidojas jaunie rajoni ar modernām celtnēm. Uzbūvētas ēkas ar stikla jumtiem un lieliem skatlogiem. Palielināsies dzīvojamais fonds (2). Apkārt Rīgai veidosies privātmāju rajoni, kas būs pieejami.

Rīgas apbūve risinās transporta koncentrēšanas problēmu.

Rīgas centrā individuāla transporta nav. Kursē tikai sabiedriskais transports. Uzlabosies vilcienu satiksme. Iedzīvotājiem būs jaunākas, labākas mašīnas. Attīstīsies kuģniecība.

Apbūve un transports, ka arī sociālā sfēra ir cieši saistītas ar Latvijas ekonomisko darbību un politiku (*iekavas tiek uzradīta to kopsaistība*).

Ekonomiskas labklājības pamatā ir: tūrisma attīstība (brauks uz krastmalu), ārvalstu investīcijas. Tiks samazināti nodokļi (1), līdz ar ko samazināsies korupcija (būs sakārtota juridiska sistēma). Samazināsies ierēdņu skaits. Tas nāks pa labu izglītības sistēmai, un celtniecībai. Ārvalstu investīcijas tiek veltītas jauniem ekoloģiskiem projektiem; (tas veidos morāli veselīgu sabiedrību), izglītībai, kultūrai, un ražošanas attīstībai, piem. kuģniecībai (nodrošinās darba vietas, kuģniecības attīstību).

Draudi

Politika. Visvairāk draudu rada politiķu korumpētība (5) un valstī valdošā korupcija kopumā, jo tā skar sociālo vidi. Līdz ar to iedzīvotāji ir neapmierināti. Draud arī citu valstu terorisms.

Ekonomika. Problēmas ar pārtiku. Zems dzīves līmenis rada iedzīvotāju ekonomisko depresiju (1).

Sociālā sfēra. Izglītības nepieejamības dēļ iedzīvotāju izglītības līmenis ir zems (1). Bezdarbs (2), mantkārbība, narkomānija un alkoholisms, bērnu un pusaudžu noziedzība, iedzīvotāju novecošanās, bezpajumtnieki (1).

Bažas rada cilvēku bezatbildība, kurai seko zema darba kvalitāte. Tā rodas arī kā zemas darba apmaksas rezultātā.

Sliktas medicīniskas aprūpes dēļ, pasliktināsies iedzīvotāju veselības stāvoklis. Radīsies jaunas slimības (1).

Cilvēkiem ir ļoti maz laika un jau augstāk minētās sfērās problēmas rada stresu.

Uztrauc cilvēka personības neaizskaramība nākotnē, jo tiks pārkāpti cilvēku tiesības uz privāto dzīvi, katrs cilvēka solis ir ar tehniskam ierīcēm tiek piefiksēts, pēc koda var atšifrēt personu un to dzīves biogrāfiju.

Ieceļotāji no neattīstītiem un apdraudētam valstīm.

Apbūve. Izdemolētas mājas. Dzīvojama fonda nepieejamība (2).

Transports. Pārāk daudz transporta.

Ekoloģija. Vides piesārņojums (1) un atkritumu problēma (1).

Mēdiju morāla un tehniska degradācija, naudas ieinteresētības, atdarināšanās dēļ (2).

Diskusiju grupa Nr.17.

Datums: 10.12. 2001

Rīgas nākotnes vīzijas diskusija

Diskusijas mērķa grupa: Nacionālo minoritāšu kultūras biedrības

Vada: Nadežda Ivanova, Jūlija Kuzņecova

Kopsavilkums

Vīzija

Sociālā un ekonomiskā sfēra ir stabila.

Liela uzmanība tiek veltīta jaunas paaudzes audzināšanai (2). Nav ubagu. Samazināsies noziedzības līmenis. Taču iespējama iedzīvotāju morāla degradācija.

Latvija iestāsies NATO, kas ietekmēs uz ekonomisko stabilitāti. Daudz investīcijas, no tiem liela daļa tiek paredzēta ekoloģijai. Attīstīsies tūrisms.

Rīga tiks uzceltas jaunas ēkas no ekoloģiski tīriem materiāliem. To stils tiek saskaņots ar pilsētas vēsturisko apbūvi. Tiks realizēta Nacionālas bibliotēkas celtniecība (1) Pārdaugavā, kas pozitīvi ietekmēs uz Pārdaugavas attīstību. Saglabāts okupācijas muzejs, kas kļūs par brīdinājumu un audzināšanas elementu nākamajiem paaudzēm (2). Mājokļos tiek sarīkoti baseini un sporta zāli.

Transports būs ekoloģiski tīrs, bez benzīna. Nav sastrēgumu. Tiks sakārtota satiksmē ar tuvākajiem valstīm un citām ārzemēm (1).

Iespējami terora akti un katastrofas.

Draudi

Sociāla sfēra: Nabadzība, noziedzība, narkomānija, alkoholisms. Veselības stāvokļa pasliktināšanās (2), slimības un epidēmijas, iedzīvotāju novecošanās. Svešas subkultūras veidošana, kas apdraud nacionālo kultūru.

Ekonomika. Nav ražošanas.

Politika. Karš (1). Netaisnīga valdība. Politikā nerūpēsies par pamatiedzīvotājiem (3).

Apbūve. Haotiska apbūve, kas rezultāta pazūd Rīgas vērtības.

Transports. Tas ir vecs, ekoloģiski netīrs. Sastrēgumi uz ielām.

Ekoloģija. Ūdens un gaisa piesārņojums. Slimības. Plūdi un zemestrīces.

Diskusiju grupa Nr. 18.

Datums: 29.11.2001.

Rīgas nākotnes vīzijas diskusija

Diskusijas mērķa grupa: Mazie un vidējie uzņēmēji, ekonomisti

Diskusijas vadītājs: Klāvs Sedlenieks

Kopsavilkums.

Gatavojot diskusiju, tika apzinātas vairākas profesionālās mazo un vidējo uzņēmēju asociācijas tai skaitā Mazo un vidējo uzņēmēju asociācija, Rīgas un Latvijas tirgotāju asociācija, Latvijas Biznesa konsultantu asociācija, Latvijas sīkuzņēmēju asociācija "Kalve". Neviena no minētajām organizācijām nevarēja nosūtīt uz diskusiju savus pārstāvjus. Ekonomisti nav apvienojušies nevienā organizācijā (izņemot apvienību 2010, kurā ir apmēram 15 ietekmīgu biedru).

Sakarā ar minētajām problēmām diskusijā piedalījās tikai 5 cilvēki – divi ekonomisti un trīs mazā un vidējā biznesa pārstāvji, no kuriem viens bija arī ekonomists.

Kopumā diskusijas dalībnieki koncentrējās uz vispārēja rakstura problēmām, diezgan maz pieskaroties konkrētām ikdienā novērotām lietām. Bieži vien lietas, kuras tika minētas kā Rīgas pozitīvas vai negatīvas attīstības parametri, nebija daudz nodalāmi no kopējās valsts attīstības.

Draudi.

Vislielāko balsu skaitu saņēma šādi draudi:

- Bezdarbs, kura rezultātā veidojas vispārēja sabiedrības depresija, attīstas narkomānija un tiek piesārņota vide (4 balsis), Sociālā sfēra
- Sabiedrība ir noslāņojusies, dezintegrējusies; sabiedrība sastāv no atsevišķām savstarpēji naidīgām grupām – bagātie un nabagie, dažādas etniskās grupas (2 balsis), Sociālā sfēra
- Izveidojas ekonomiskais panīkums, kura rezultātā ir sagrauta infrastruktūra (slikti ceļi, transports) (2 balsis), Ekonomikas sfēra
- Ūdens un gaiss ir piesārņots, vide ir netīra un piesārņota, viss netīrs (2 balsis), Ekoloģijas sfēra
- Nav (ir maz) bērnu Rīgā (1 balss), Sociālā sfēra.
- Vecpilsēta ir pārmērīgi dārga un tāpēc ir kļuvusi tukša un neapdzīvota (1 balss), Ainava un ēkas
- Mājās un citur dzīvo daudz žurkas (1 balss), Mājoklis
- Mājas tiek apsildītas tikai pie temperatūras -10°C (1 balss), Mājoklis
- Rīga ir daļēji applūdusi (1 balss), Ekoloģija

Bez jau minētajiem, tika nosaukti arī šādi draudi, kuri gan vēlāk nesaņēma balsis:

- Ekonomika: Rīgai ir izveidots īpašs nodoklis, kas ir augstāks, nekā visur citur valstī;
- Ekonomika: Cilvēki ir nabadzīgi
- Politika: Nav attīstības vīzijas, t.i., situācija ir tāda, kā pašlaik

- (Politika: tika minēta arī iespēja, ka Rīgas nav vispār, piem., nopostīta karā, bet grupa vēlāk vienojās, ka par šādu iespēju nav vērts runāt, jo tā izslēdz visas pārējās)
- Sociālā sfēra: pilsētā ir daudz invalīdu, bet tos neredz ielās
- Sociālā sfēra: Latviešu valoda ir izspiesta no sadzīves, ielās nav redzami latviešu uzraksti;
- Sociālā sfēra: Cilvēki dzīvo tikai kā vienai dienai, nedomājot uz priekšu;
- Transports: Ielas ir sliktas
- Transports: pārslogots, neorganizēts;
- Ainava un ēkas: parki ir likvidēti
- Ainava un ēkas: Cieša apbūve centrā
- Ainava un ēkas: pilsētas centrā nav vienota stila
- Ainava un ēkas: ēkas ir sabrukušas, grūst kultūras pieminekļi (skolas, teātri utt.)
- Ainava un ēkas: ielas ir neapgaismotas;
- Mājoklis: Dzīvokļos nav elektrības
- Ekoloģija: Viss ir tik piesārņots, ka šeit dzīvot nav iespējams – ne cilvēkiem, ne dzīvniekiem.

Kopumā, runājot par draudiem, grupa reizēm atzīmēja, ka daudzi no draudiem (neapkurinātas telpas, žurkas, netīrumi, neapgaismotas ielas) vēl nesenā pagātnē bija realitāte, vienlaicīgi norādot, ka pēdējā laikā daudz kas ir uzlabojies un šausmīgi būtu atgriezties tādā stāvoklī.

Prāta karte.

Prāta kartē visvairāk balsu saņēma šādi parametri:

- Rīgā ir daudz bērnu (3 balsis + 1), Sociālā sfēra
- Rīgas iedzīvotāji ir veseli, jo viss ir tīrs (2 balsis + 2), Sociālā sfēra
- Rīgā ir attīstīts ūdens transports – izveidota darbīga pasažieru osta, Rīgai izveidota dzīva ūdens satiksme ar Stokholmu, kā arī citām ārzemju un vietējām pilsētām; Daugava ir dzīvs transporta ceļš gan valsts organizēts, gan arī tajā ir daudz privāto ūdens transporta līdzekļu. (2 balsis), Transporta sfēra
- Rīgā ir labi finansēts izglītības darbs, attīstas sports un kultūras pasākumi (2 balsis), Ekonomikas sfēra
- Rīgā attīstītas zinātņietilpīgās nozares (2 balsis), Ekonomikas sfēra
- Rīgā ir attīstīts legālais business un Rīgas Iekšzemes Kopprodukts ir augstāks, nekā ASV (1 balss +1), Ekonomikas sfēra
- Vecrīga ir ne tikai darījumu centrs, bet tur arī dzīvo cilvēki (1 balss), Apbūve
- Iedzīvotāji tic Dievam un tiem ir augsti morāles principi (1 balss), Sociālā sfēra
- Rīgas iedzīvotāji ir bagāti un laimīgi (1 balss)

Pēc balsošanas grupas dalībnieki pamanīja, ka nav pievērsuši pietiekošu uzmanību Rīgas parkiem, tāpēc pieprasīja, lai tiem dod vēl iespēju balsot. Katram tika piešķirta vēl viena balss un ļauts to izmantot pēc saviem ieskatiem. Tomēr pie atslēgvārda “Daudz zaļumu, parku” tika pievienota tikai viena balss. Pārējās tika pieliktas klāt vēl tiem pašiem, kam jau iepriekš (skat. augstāk, kur pie balsīm minēti atsevišķi ar “+”).

Prāta kartē tika savienotas vairākas iezīmes, kā savstarpēji saistītas

- Liels bērnu skaits Rīgā ir saistīts ar to, ka ir labi finansēts izglītības un kultūras darbs, līdz ar to arī bērniem ir daudz lietderīgu nodarbošanos. Ar abām minētajām sfērām saistīts arī tas, ka Rīgas iedzīvotāji tic Dievam un tiem ir augsti morāles principi. Ar labi finansētu kultūras darbu saistīts arī tas, ka Rīgā beidzot tiek uzbūvēta jauna, moderna bibliotēka.
- Rīgas iedzīvotāji ir bagāti un laimīgi, Rīgā dzīvojošiem invalīdiem ir izveidota vide piemērota vide. Abi šie parametri ir saistīti ar to, ka Rīgā vecās mājas ir atjaunotas, kā arī tiek celtas jaunas mājas (celtnēs tiek ievērotas invalīdu vajadzības).
- Rīgā ir daudz tūristu. Tas ir savstarpēji saistīts ar labi attīstīto transportu pa Daugavu (osta) un jūru (sakari ar ārzemēm). Tūrisma attīstība ietekmē Rīgas iedzīvotāju ienākumus (Rīgas Iekšzemes kopprodukts ir augstāks, nekā ASV)
- Rīgā viss ir ekoloģiski tīrs, tāpēc cilvēki ir veseli. Tas ir saistīts arī ar to, ka Rīgā tiek izmantoti ekoloģiski tīri transporta līdzekļi. Tīrību un veselību uzlabo arī sakārtotā kanalizācijas sistēma.

Bez jau pieminētajiem faktoriem Prāta kartē tika minēti arī šādi parametri, kuri vēlāk balsis nesaņēma:

Sociālā sfēra:

- Invalīdiem ir izveidota piemērota vide;
- Bērniem ir daudz iespēju (lai gan tas tika saistīts ar faktu, ka Rīgā ir daudz iespēju, tāpēc varētu būt arī pieskaitāms atslēgvārdam “Rīgā ir daudz bērnu”, kas saņēma visvairāk balsu);

Transports:

- Rīgā ir daudz mašīnu, bet nav sastrēgumu;
- Izveidoti jauni transporta ceļi (tuneļi, tilti), kas atvieglo transportu, kursē “gaisa metro”;

Ekonomika:

- Rīgā dominē legālais bizness (kaut arī šis parametrs nesaņēma balsis, tas guva lielu atsaucību diskusijas dalībnieku vidū, kad tas tika minēts);
- Nekas nepieder ārzemniekiem, viss ir vietējo cilvēku īpašumā (par šo diskusijas dalībnieku vidū nebija vienotības, tomēr varēja noprast, ka vairumam šāda doma bija patīkama, vienlaikus apzinoties, ka tas nozīmētu ārzemju investīciju trūkumu);
- Par darījumu un attīstītiem iepirkšanās centriem izveidoti Vīlandes/ Pulkveža Brieža ielas rajons vai Maskavas priekšpilsēta.

Apbūve:

- Rīgas ielas ir apgaismotas;
- Ir uzcelta jauna Nacionālā bibliotēka;
- Ir uzceltas jaunas ēkas, vecās ir atjaunotas;
- Ir sakārtota kanalizācijas sistēma;
- Rīgas vēsturiskajā centrā nav debesskrāpju (“ejot pa ielu, var redzēt debesis”).

Kopumā var atzīmēt, ka grupai vissvarīgākie Rīgas attīstībā šķita dažādi sociālie parametri (rūpes par bērniem, cilvēku veselība, kultūras dzīves atbalstīšana), kā arī ekonomikas attīstība, īpaši uzsverot Daugavas un ūdens satiksmes attīstību kopumā un saistot to visu ar tūrisma attīstību.

Visi grupas dalībnieki izrādīja lielu interesi par Rīgas attīstības jautājumiem un izrādīja noteiktu vēlmi sekot šī projekta turpmākajai attīstībai.

Diskusiju grupa Nr. 19.

Datums: 04.12.2001

Rīgas nākotnes vīzijas diskusija

Diskusijas mērķa grupa: sievietes, sieviešu nevalstisko organizāciju pārstāves, Labklājības ministrijas pārstāves.

Diskusijas vadītājs: Klāvs Sedlenieks

Kopsavilkums.

Grupā piedalījās 10 dalībnieces. Kaut arī sagatavošanas procesā vairākas sieviešu nevalstiskās organizācijas bija izrādījušas interesi piedalīties diskusijā, vēlāk izrādījās problemātiski atsūtīt kādu pārstāvi uz diskusiju.

Negaidītu apstākļu dēļ izrādījās, ka diskusija ir jābeidz noteiktā laikā. Lai gan laika pilnībā pietika, lai īstenotu visus scenārijā paredzētos punktus, ierobežotais laiks radīja zināmu spriedzi un reizēm novērsa diskusijas dalībnieču uzmanību. Iespējams, tieši šī apstākļa dēļ darbs pie “prāta kartes” veidošanas deva salīdzinoši virspusējus rezultātus. Veidojot “prāta karti” vairākas diskusijas dalībnieces sāka koncentrēt uzmanību uz iedalījumu (transporta, sociālā sfēra, ekonomika, apbūve), uzskatot, ka daudzas lietas, ko viņuprāt būtu jāiekļauj šajā vīzijā, nevar tikt iedalītas nevienā no minētajām iedaļām. Līdz ar to uzmanība tika novērsta no pašu priekšlikumu iestrādes, koncentrējoties uz “prāta kartes” iekārtojuma problēmām. Laika trūkuma dēļ šo problēmu atrisināt līdz galam neizdevās. Arī pēdējais uzdevums – savienot savā starpā saistītās iezīmes – grupā tika izprasts kā neizpildāms, jo “visi elementi ir saistīti ar visiem citiem”.

Draudi.

Vislielāko balsu skaitu saņēma šādi draudi:

- Nekoptas, lēti kičīgas mājas (kā Rātslaukumā), nepārdomāta celtniecība, neglītas ēkas, koki ir īpaša greznība, izvietoti mākslīgie koki (5 balsis), Ainava un ēkas;
- Parku vietā izbūvēti lielveikali (3 balsis), Ainava un ēkas;
- Daudz mašīnu un autostāvvietu (3 balsis), Transporta;
- Daudz mašīnu (2 balsis), Ekoloģija²;
- Daudz klaiņojošu dzīvnieku (2 balsis), Ekoloģija;
- Vēsturiskajā centrā ir plašas slēgtas privātās teritorijas (2 balsis), Ekonomika;
- Par galveno izklaides veidu kļuvušas azartspēles (2 balsis), Ekonomika;
- Cilvēki ir degradējušies (2 balsis), Sociālā sfēra;
- Daudz bērnu bez pajumtes (2 balsis), Sociālā sfēra;
- Vecrīgā ieejas maksa noteikta arī gājējiem (1 balss), Ekonomika;
- Ielās ir daudz ubagu (1 balss), Sociālā sfēra;
- Sabiedriskais transports ir pārpildīts (1 balss), Transporta;
- Maz parku (1 balss), Ainava un ēkas

² Skat. arī komentāru iepriekš – par vairākām lietām grupa nevarēja vienoties par to, pie kādas sfēras pieskaitāmas dažas iezīmes. Ja iezīmi “Daudz mašīnu” nedala pa ekoloģijas un transporta sfērām, tad tas ar piecām balsīm ir tik pat nozīmīgs drauds kā “nepārdomāta celtniecība”.

Bez jau minētajiem, tika nosaukti arī šādi draudi, kuri gan vēlāk nesaņēma balsis:

- Rīgā ir daudz prostitūtu, Sociālā sfēra;
- Cilvēki ir nikni un rupji, Sociālā sfēra;
- Daudz graustu, Ainava un ēkas;
- Slēgtas privātas zonas, Ainava un ēkas, (skat. 1. piezīmi);
- Netīras ielas, viss ir netīrs, Ekoloģija;

Šajā grupā neviens no draudiem netika nosaukts sfērā Politika. Tomēr vairāki no minētajiem draudiem tika ierindoti politikas sfērā, jo “tas ir arī politisks jautājums”, piemēram, “daudz slēgtu privātu zonu”, kas vienlaicīgi varētu būt ierindots kā pie ekonomikas, tā pie ainavas un ēkām, tā pie politikas.

Prāta karte.

Īpaši neizdalot kādu elementu, tika vienā grupā tika iedalīti šādi elementi:

- Rīgā ir attīstīts tūrisms (kā citās lielpilsētās);
- Cilvēki ir sociāli un ekonomiski nodrošināti;
- Rīgā ir daudz atpūtas iespēju visām iedzīvotāju grupām;
- Rīgas ielās ir daudz bezmaksas izklaides – klaunu, festivāli utt);
- Ir daudz tādu aktivitāšu kā laternu iededzinātāji, vārtu slēdzēji, kas noteiktās stundās veic savu darbu;
- Daugavas un tās krastu telpas ir apgūtas kā funkcionāla vide, bet tā netiek izmantota galvenokārt transporta plūsmai kā pašlaik.

Šie elementi tika savienoti, veidojot Rīgu kā atraktīvu, tūristiem un citiem izklaidei meklējošiem cilvēkiem pievilcīgu vidi; attīstoties tūrisma un izklaides industrijai, Rīdziniekiem palielinās ienākumi un tie kļūst ekonomiski un sociāli nodrošināti.

Citi elementi “Prāta kartē” netika savienoti.

Prāta kartē visvairāk balsu saņēma šādi parametri:

- Vecrīgā nav mašīnu (4 balsis), Transports;
- Rīgas iedzīvotāji ir sociāli un ekonomiski nodrošināti (3 balsis), pa vidu starp Ekonomiku un Sociālo sfēru;
- Pārdomāta, arhitektoniski vienota apbūve (3 balsis), Apbūve;
- Rīgā ir attīstīts tūrisms, kā citās lielpilsētās (2 balsis), Ekonomika;
- Daudz atpūtas iespēju visām grupām (bērni, jaunieši, pieauguši utt) (2 balsis), pa vidu starp Ekonomiku un Sociālo sfēru;
- Rīgā ir daudz bezmaksas izklaides (1 balss) pa vidu starp Ekonomiku un Sociālo sfēru;
- Rīgas ielās vakaros dodas laternu iededzinātāji (1 balss) pa vidu starp Ekonomiku un Sociālo sfēru;
- Rīgas vēsturiskais centrs pieejams ne tikai tūristiem, bet arī iedzīvotājiem;
- Ministrijas un bankas ir pārvietotas uz centra perifēriju (nevis Vecrīgā) (1 balss), pa vidu starp Sociālo sfēru un Apbūvi;
- Rīgas vēsturiskajā centrā nav jaunu celtni, tiek izmantotas jau esošās (1 balss), Apbūve;
- Vēsturiskajā centrā ir videi draudzīgs transports (1 balss), Transports;

- Rīgā ir uzlabota satiksmes kultūra – gājēji neskrien pāri pie sarkanās gaismas, autovadītāji ir pieklājīgi (1 balss), Transports.

Bez jau pieminētajiem faktoriem Prāta kartē tika minēti arī šādi parametri, kuri vēlāk balsis nesaņēma:

- Daugava un tās krastmalas vide ir apgūta kā funkcionējoša vide, bet ne kā transporta vieta, Daugavā ir daudz peldošo kafejnīcu, pie ūdens var brīvi piekļūt, ūdens ir tīrs (var droši mērcēt kājas), pa vidu stapr Ekonomiku un Sociālo sfēru;
- Vecrīgā cilvēki dzīvo augšstāvos, apakšstāvi ir darījumiem – tur cilvēki strādā; pa vidu starp Sociālo sfēru un Apbūvi;
- Satiksme ir pakārtota cilvēku vajadzībām (netika specifiski norādīts, kā tieši), Transports

Diskusiju grupa Nr. 20.

Datums: 03.12.2001

Rīgas nākotnes vīzijas diskusija

Diskusijas mērķa grupa: Namīpašnieki

Diskusiju vada: Guntra Aistara

Kopsavilkums.

Ieradās tikai divi namīpašnieki, tāpēc bija paredzēts uzzināt atbildes uz jautājumiem interviju veidā, taču dalībnieki vēlējās drīzāk stāstīt par problēmām ar saviem īpašumiem (daudziem namīpašniekiem netika atdoti īpašumi, iedzīvotājiem liek baidīties no namīpašniekiem, vienīgais iespējamais peļņas avots ir pārdodot).

Daži pozitīvie elementi tika pieminēti- ēku atjaunošana un restaurēšana tieši tā, kā bija, arī funkcionalitāte un īpašumtiesības jāsaglabā. Tātad Centrā arī dzīvo cilvēki. Mazie veikaliņi pozitīvākie kā lielle. Pie transporta svarīgi būtu saglabāt tramvajus un sabiedrisko transportu. Autostāvvietas ārpus Centra. Parki ir ļoti vērtīgi.

Draudi un problēmas tika uzsvērtas- gan policijas, gan sabiedrības attieksme pret namīpašniekiem, korumpētība, "okupanti" un citu tautību pārstāvji, blokmājas, utt.

Diskusiju grupa Nr. 21.

Rīgas nākotnes vīzijas diskusija

Diskusijas mērķa grupa: Arodbiedrību pārstāvji (intervijas)

Intervijas veic: Olga Pisarenko

Kopsavilkums.

Kopumā veiktas 5 intervijas ar arodbiedrības darbiniekiem, vienā no tām piedalījās divas sievietes, pārējās pa vienam cilvēkam. Kopā tika intervēti 6 cilvēki. Šie cilvēki pārstāvēja kultūras darbinieku arodbiedrību, sakaru darbinieku arodbiedrību, metālistu arodbiedrību, arodbiedrību "Energija" un Latvijas tautas sporta asociāciju.

Trīs lietas ar kurām lepojas

Starp lietām ar kurām var lepoties Rīgā galvenokārt tika nosaukta Rīgas senlaicīgā arhitektūra. Tika minēta Vecrīga, Basteja bulvāris, Brāļu kapi, Rīgas pils, prezidentes pils, Brīvības piemineklis, Jūgendstila arhitektūra, Mežaparks un Teika rajons. Viens respondents uzskatīja, ka var lepoties arī ar to, ka Rīga paliek sakoptāka, izglītotāka, bet no otrās, tomēr nezūd senās tradīcijas.

Ideālā vīzija

Visi intervējamie piekrita, ka Rīgas centrs viņu ideālajā Rīgas nākotnes vīzijā noteikti ir sakoptāks, bet ir ne sevišķi mainījies, nav arī pārāk daudz augstceltņu. Rīgas centrs ir sakopts, tīrs, bez pārlietu daudz tādām modernām ēkām, zaļāks. Tie tukšumi, kur tagad nav māju, ir aizbūvētas. Bulvāra loks un kanālmala visa ir neapbūvēta. Rīgas centrs un Rīga pati būs vairāk industriāla, ar vairāk lielām mājām, vairāk reklāmu "būs tāda raibāka". Saglabāti visi Rīgas parki un meži, Šmerļa mežs, Mežaparks, kur var aizbraukt un atpūsties, nonākt saskarsmē ar dabu.

Līdz centram no šīm vietām var nokļūt bez jebkādam problēmām. Transports arī būs labāks, sakoptāks. Tomēr cilvēki nepiedāvāja kaut kādus transporta tipus, kas būtu ļoti atšķirīgi no tagadējiem. Rīgā tieši tāpat braukātu mašīnas, autobusi, mikroautobusi. Nav īpaši mainījies sabiedriskais transports, bet tas ir "ekoloģiski tīrs un drošs". Tas varētu būt elektriskais sabiedriskais transports "kaut kas līdzīgs virszemes vilcienam".

Cilvēki ir sociāli nodrošināti. Ir drošības sajūta (fīziska un sociāla).

Cilvēki Rīgā un Rīgas centrā ir priecīgāki, laimīgāki, "labāk ģērbti, tādi situētāki", "jauni cilvēki iemīlējušies iet, vecāka gadagājuma arī iemīlējušies, iemīlējušies ne tikai savā starpā, bet arī savā Rīgā".

Rīgas iedzīvotāji būs tā laika Eiropas līmeņa cilvēki. Tomēr par pašas Rīgas centru izskanēja viedoklis, ka "Es negribētu teikt tā, ka viņš ir eiropiešs un atgādina kaut kādu citu valsti utt. Es redzu vispirms, ja viņš ir sakopts, ir gaišs. Ir iespējas visāda vecuma cilvēkiem, teiksim, arī atpūsties. Bet nu centrs ir centrs, teiksim. Un viņš ir **Latvijas seja**. Ne tikai Rīgas seja, bet arī Latvijas seja".

Draudi

Par vienu no galvenajiem draudiem tika uzskatīta neracionāla pilsētas plānošanu, vispārējo interešu ignorēšanu, īpaši, apbūvējot zaļo zonu. Draudus

rīdzinieki saskata parku un zaļo Rīgas rajonu iznīcināšanā, jo “jau tagad to skaits ir minimāls”, kā arī piesārņojuma pieaugumā. Rīgas ostas paplašināšanās arī varētu traucēt Rīgas attīstībai. Viena sieviete bija norūpējusies par Bastejkalna iespējamo nojaukšanu, ka arī to, ka bulvāra loks un Vecpilsēta draud palikt bez “tās zaļās ostas”. Par draudiem viens no intervējamiem uzskatīja arī mēģinājums pārvērst Rīgu tikai par tirdzniecības centru, komercdarījumu centru, kā arī Rīgas nelatviskošanu, bet tieši pretēji: “es gribētu lasīt visus uzrakstus, viss, ka tas viss būtu latviski, ka tā ir Latvija, ka mēs neatrodamiem kaut kādā..., ka mēs neesam kaut kāds piedēklis kaut kam, bet mēs esam patstāvīgi, ka mēs esam latvieši, ka tā ir Latvija. Bet mūs apdraud tas, ka ja tagad pastaigājam, mēs palasām vispār, ja, ka gandrīz vairāk kā viena trešdaļa reklāmu, iestāžu un sevišķi jau firmu nosaukumu ir svešvalodā”.

Citi cilvēki redzēja draudus nevis Rīgas nākotnes apbūves sfērā, bet gan politiskajā un ekonomiskajā sfērā. Tika minēti gan terorisma draudi, gan korupcija, gan tuvojošies ekonomiskā krīze.

Daži no draudiem ir pieskaitāmi arī pie pilsētas sociālās vides, ko stimulē, pēc viņu domām, savā ziņā arī tā pati ekonomiskā vide. Kā draudi izskanēja noziedzības pieaugums, narkomānija, iedzīvotāju blīvuma pieaugums. Šos visus draudus varētu novērst, pēc intervēto cilvēku domām:

- “pilsētas plānotājiem, tiem, kas pieņem lēmumus, viņiem vajadzētu būt mazāk atkarīgiem no tās naudas, ko viņiem kāds varbūt piedāvā “pa kluso”. Nu kā to var sasniegt... Tas ir labs jautājums,... varbūt sākt maksāt viņiem lielākas algas, varbūt vairāk sākt kontrolēt viņus. Korupcija visur ir problēma”.
- “galvenokārt tas, lai Rīgai būtu ģenerālais plāns kaut kāds izstrādāts, kādu mēs gribam redzēt Rīgu, un, ka visi rīdzinieki piedalās tā apspriešanā, pirms viņu akceptē, visi rīdzinieki piedalās..., ko mēs gribam redzēt, jo tā uzreiz vienā mirklī grūti ir pateikt, ko mēs gribam”.
- audzinot sabiedrības jaunākos cilvēkus apzināties vides aizsardzības nozīmi;
- vairāk uzņēmumu... Darbavietas vairāk, kaut vai, lai cilvēks paliktu vienkārši apmierinātāks. Uzlabojot ekonomisko situāciju, palielinās arī sociālās sfēras labklājība.
- normāla sadarbība pasaulē. Izskaužot to antagonismu, kas pastāv tagad, pasaules vienmērīga attīstība bez īpaši attīstītām valstīm, īpaši atpalikušām valstīm. Situācijas novienādošana, tieši ekonomiskās.
- Nu tas varētu būt tā, ka izstrādāta noteikta plānveidīga pilsētas vēsturiskā centra attīstība, kur ir skaidri noteikts, kur ko drīkst nojaukt un kur ko drīkst pārbūvēt, un visi cenšas to ievērot un, teiksim, apej

Diskusijas grupa Nr. 22.

Datums: 22.11.2001

Rīgas nākotnes vīzijas diskusija

Diskusijas mērķa grupa: Cilvēktiesību speciālisti(intervija)

Diskusiju vada: Velta Mazūre

Kopsavilkums.

Vīzija:

Rīga būs daudz sakārtotāka, transporta sistēma arī kā arī tas tiks modernizēts. tiek pieminēta arī metro varbūtība Rīgā. Labklājības līmenis kopumā uzlabosies, taču vislabāk to varēs redzēt pilsētas Centra robežās. Nozīmīgu lomu pilsētas un tās iedzīvotāju labklājības vairošanā spēlēs pašvaldība, kā arī valsts kopumā. Investoru ieguldījumi arī būs svarīgs faktors Rīgas nākotnes attīstībā.

Pilsētas Centrs būs tukšs no lielveikaliem, šeit dominēs tikai mazie un vidējie uzņēmumi.

Vecpilsētā būs daudz tūristu.

Draudi:

Tukšo, zaļo rajonu aizbūvēšana ar rūpnieciskām ēkām.

Netiek risināta transporta problēma.

Uz ielām vairošies bezpajumtnieki, klīstoši bērni.

Politikā turpinātu attīstīties korupcija.

Kopējā vīzija:

Kaut kas jau no tā visa saglabāsies un kaut kas mainīsies. Norisināsies haotiska Rīgas apbūve ar neiztrūkstošiem tračiem.

Satiksmē nedaudz uzlabosies, taču ne tik daudz kā gribētos.

Sociālās problēmas turpinās pastāvēt.

Neapzinātie tukšie laukumi tiks izmantoti lietderīgi, tur tiks būvēti un ierīkoti ar vides un dabas saglabāšanu saistīti objekti.

Diskusiju grupa Nr. 23.

Datums: 11.12.01

Rīgas nākotnes vīzijas diskusija

Diskusijas mērķa grupa: Vecāku padomes locekļi(intervija)

Diskusijas vadītājs: Jūlija Kuzņecova

Kopsavilkums.

Vīzija

Rīgas centrs ir tikai kultūras un atpūtas zona. Biznesa centrs, visi ofisi noteikti atrodas citā vietā (iespējams, Ķīpsalā vai citur). Centrā gandrīz nav dzīvojamu ēku. Ja pat ir, tad tikai ekskluzīvie dzīvokļi turīgākajiem. Bet visumā centrs ir ļoti demokrātisks – visas izklaides un atrakcijas ir pieejamas jebkuram. Centrā atrodas teātri, kinoteātri, galerijas, Izstādes, vernisāžas, muzeji, ļoti daudz kafejnīcu, tajā skaitā arī ielās. Ir saglabāti visi patlaban esošie parki. Katrā parkā ir bērnu rotaļu laukumiņi, kur ir atrodamas bērnu izklaides un atrakcijas (pieejamas ikkatrai ģimenei), lai bērniem būtu interesanti bez vecāku palīdzības. Notiek ļoti aktīva nakts dzīve - dažādi nakts klubi, diskotēkas... Taču noziedzības līmenis ir zems. Alkohola tirdzniecība nakts stundās ir ierobežota. Notiek arī ļoti daudz dažādu kultūras pasākumu, kas cilvēkus aicina uz centru.

Centrā nav lielveikalu, bet tikai mazi mājīgi veikaliņi. Un visu centra veikalu un kafejnīcu īpašnieki maksā īpašu nodokli Rīgas vēsturiskā centra uzturēšanai un saglabāšanai.

Vēsturiskā arhitektūra noteikti ir saglabāta. Jaunas celtnes, kuras tiek būvētas, ir saskaņotas ar kopējo pilsētas stilu; stikla-betona ēkas nevar atrasties blakus XIX. gs. Jūgendstila mājai. Tas ēkas, kuras jau ir uzbūvētas, bet kuras nesader ar apkārtējo apbūvi, noteikti ir jāiznīcina (piem. Okupācijas muzejs).

Transports centrā. Nekādu autobusu!!! Kaut kas mobils, ērts, ko nav jāgaida. Obligāti ekoloģiski tīrs, varbūt tie ir kādi elektroautomobiļi. Privātais transports Rīgas centrā nav pieļaujams. Individuālais transports ir atļauts tikai invalīdiem, lai viņiem šis rajons un visi pasākumi būtu pieejami. Arī ir iespējams variants, ka pastāv municipālais individuālais transports, kuru var irēt (vai arī vienkārši aizņemties) atbraucot uz centru. Noteikti ir jā saglabā tramvajus - tie izskatās uz ielām ļoti dabīgi, taču vislabāk ir izmantot vēsturiskos vagoniņus, kuri brauks diezgan lēni. Arī ir jābūt ļoti daudzām gājēju ielām un zonām. Lai atrisinātu problēmu, kā tikt no viena pilsētas rajona uz citu, nešķērsot centru, vajadzētu uzcelt labu apvedceļu un gaisa ceļu sistēmu. Ir jābūt attīstītai infrastruktūrai ap centru- autostāvvietām, transporta pieturām.

Diskusiju grupa Nr. 24.

Datums: 22.11.2001

Rīgas nākotnes vīzijas diskusija

Diskusijas mērķa grupa: Patērētāju interešu aizstāvības klubs

Diskusiju vada: Velta Mazūre

Kopsavilkums.

Vīzija:

Vecrīgā vairs neatrodas neviena sabiedriska organizācija, tā ir palikusi mierīga, it īpaši naktīs, kad tā pilda guļamrajona funkciju.

Vecrīga ir paredzēta tikai gājējiem, atjaunots Rātslaukums, restaurētas pēc iespējas vairāk māju.

Brīvības pieminekļa ansamblis ir ieguvis savu iecerēto apmēru. Rīgas centra attīstība noris plānveidīgi.

Vecrīgai pāri brauc gaisa vilciens.

Sabiedriskais transports paliek, tas ir kļuvis ērtāks, ir tādi maršruti, kuri ļau apskatīt visu pilsētu, tie pietur visās vietās pēc vēlēšanās.

Draudi:

Draudi varētu būt paaugstināta radiācija. Vecrīgas brīvie laukumi tiek apbūvēti, pazūd parki un skvēri.

Ielas pārpildītas ar automašīnām.

Notiek iedzīvotāju noslāņošanās, uz ielām daudz nabadzīgu cilvēku.